

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 60 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 6 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, kedd, márczius 15-én.

74. szám.

Szabadság napja.

Utszéi szóvirágok koszorúja ne ék-telenítse márczius idusának isteni ifjúságát. Ünnepevé am az örökké emlékezetes tavaszi zsendülést, legyünk fukarok a szóban, annál gazdagabbak érzésekben.

Nemes lelkesedés oltártüzénél gyújtuk meg az emlékezés fátylóját, hogy belobogjon világító üstöke régvolt időkbe, melyeknek fényét, árnyát, örömet, gyászát félszázad enyészto köde takarja.

Minden sziveket átfogó, egyetemes érzés szülötte vala a nemzeti ujjáébredés csudás műve, méltó, hogy emlékeztének az évről-évre szokásosnál hathatósabb, eseményszerü fölelevenítése, új szövetségünk korszakos megpecsételése ugyanabból az örök forrásból fakadjon.

Mámoros ifjúságának felbuzdulásaira mélabus mosolylyal szokott visszagon-doini a tettek gyümölcsözö korának meglett férfja. Élete munkájának sikerei boldogiton jutahnazzák végzett fáradoalmait, megvívott küzdelmeit, de nyilván valamennyi odaadná minden megszerzett nagybecsü javait, ha még egyszer megizlelhetné az ifjúság édes borának csöppjeit.

Méla érzéssel gondolunk vissza arra, ami félszázad előtt volt. A művelt emberiség, egész Európa ellankadt ereiben, a szabadság nagyszerü láza serkentette sebes lüktetésre a tunya békétől, szolgál megegyezéstől megsürüsödött vért.

S ebben a lázas tavaszi gerjedelemben megtörténik a századnak erkölcsi, emberiség-fejlődési szempontból legbecsebb eseménye: egy sirba szánt, halálra

vált, fajra idegen, kizsarolt, leigázott maroknyi népnek ezer évre visszaható megifjodása, szabad, modern nemzet gyanánt föltámadása.

1848. márczius 15. jelenti hajnalhasadtát egy olyan korszaknak, melyet minden nemzet története büszkén nevez hőkornak. És a világhistória bizonyosága szerint csak kevés, valóban nagyra-temt népnek adatott meg a sors kegyelméből, hogy zivatáros évszázadok után, a honalapítás, létküzdelmek lezajlása után, újra rávirradjon az a dicsőséges, felmagasztosító idő.

Immár ötven év csinálta meg ama történeti számvetés próbáját s vétlen hibák, erőszakos bonyodalmak eloszlása után bámulatos eredmény gyanánt: itt él és virul a szabad, modern Magyarország.

Kegyelet illeti meg, minden írott parancsnál hódolatóbb erkölcsi és természeti törvény kényszerénél fogva, nemzeti hőkörünk dicső emlékezetét.

Amaz idök előretékintö bölcse-ségének, nem kimélt véráldozatának gyümölcse, hogy ötven év letelével zavartalan összhanggal járulhat a kegyelet oltárához a nemzet egésze, önértékesen fölemelt homlokán a szent koronától övezetten.

Hűségre, bölcseségre tanít hőkörünknek rövid ragyogása, hosszú éjszakája.

Legyen a magyar nemzet minden idökben olyan bölcs, hogy hábozás nélkül, világosan fölismerje a maga faji tehetségeit, történeti hivatását s az ezzel járó feladatok, kötelességek teljesítésé-

ben rendületlen hűsége soha se szenvedjen csorbát.

Hűség és bölcseség testvére az erőnek és mérsékletnek. Soha nem volt ezekre a történetileg igazolt magyar faji erényekre több, komolyabb szükségünk, mint most.

A legszentebb oltárok mellől sem hiányoztak soha az orv-settenkedök, kik csak azért iparkodnak az áldozati tüzhöz férközni, hogy egy ellopott üszkével felgyujtsák magát a templomot.

Ezért ünnepejünk fellobogó lelkesedéssel, fölemelő pietással, de egyszersmind komoly férfiakhoz illö, önértékes méltósággal.

Nem zavarhat meg érzései intenzívításában, emlékezése meleg közvetlenségében az a tény, hogy a törvényhozás bölcsesége, számot vetvén minden, a nemzeti akarat kifejezésére hivatott tényezőnek kívánatos közremunkálásával, a nagy idök félszázados évfordulójának megünneplését mintegy kettéválasztotta, társadalmi és politikai természet szerint.

Ez a kettös ünnep nem lehet egymásnak vetélytársa. A történeti igazságnak megfelelően az egységes magyar nemzeti társadalom márczius 15-én kezd meg az emlékezés ünnepét, melyet méltóan bekoronáz április 11-én a nemzeti souverenitás teljes politikai képviselö, a törvényhozó-testület s a király.

Nem külön választ, inkább összefoglal ez a kettös ünnep. Megnyugtató, derüs harmóniát teremt a nemzeti érzés s a nemzeti akarat között. Nem szembe-

Napsugarak az esőben.

— 1848. márczius 15. —

„Ha egyéb nem vagyok is”, mondá hetkén az egyszeri gézengúz, „de vagyok kortárs”.

Ha gyerek voltam is ez előtt kerek ötven évvel, de nagy idök tanuja voltam — igazában vagyok még most is.

Mind ott láttam öket s hallottam valamennyiök szavát. Én is láttam és hallottam *Petőfit, Vasvárit, Jókait, Pálffy Albertet*. A velem egy-ivásuak sorában kevesed magammal vagyok már, akik ezt magunkról elmondhatjuk. Szinte érdem. Mindenesetre öröm.

Régi irataim avarában kotorászva, sok forradalmi emlékemre fordítok rá s egy-egy sárga levelen ezeket írva találom:

A piarista atyák elejébe jártunk mi akkor s hónunk alját bizony sokkal több tudomány feszegette, mint becses koponyánkat. Sok könyv, kevés tanulás. Ez volt az akkori iskola.

Hogy a Váczi-utczából kiérve, a téren vágok át amaz ódon épület felé, melyben a jó memoria s a merev, hallgató ülés jeletette a példás tanulót: csoportokba verődve s erős taglejtéssel beszélgettek az emberek. Innen is, onnan is egy-egy rikkanás nyílt bele az esős jevegöbe.

Itt valami készül. Alaktalan felhö gyanánt hömpölygött egy sejtés az én tizenkét éves lelkemben is, amiről magamnak számot nem adhattam. A vakáció, tán még az ünnep érzeténél is több.

A teremben zsongtak a fiúk. *Szabadság, Forradalom*: ez a két szó járta köztük. Jagodics, az én schedatorom, a legkedvesebb rácz gyerek, csak fél fülle hallgatta az én sallustiusi beszédemet de hominibus omnibus qui de rebus dubiis consultant. Sőt még Maczának is mosolygott. Maczának, a kegyes rendnek komencziós tót spionja; aki ránk lesett: vajon a tilalmas bottal sétálunk-e, vagy nem siklottunk-e be a Fillinger-kávéházba, ahol a henczegö logikusok s a kevély filozófusok (a 7-ed és 8-ad évesek) billiad-remekléseit hámultuk. Maczának mosolygott, az eczet is fölpezdült. Csodák estek. Mert nem csak a beharangozásra nem akadt műkedvelö gyerek, de még ministránsnak is fogni kellett a kis diákokat, akik máskülönbén hajba kaptak egymással azon a szerencsér, hogy a főtisztelendö professor ur mögött meglóbázzák a nyeles nagy csöngetyüt.

Uristen, mi lesz itt most? Ott ültünk az egymás nyakában, másztunk át az egymás hegyén-hátán s ott szorongtunk ablakában annak a dúcznak, mely a Városház-terének — rákö-

vetkező nap már, mint a hevenyén odamázolt irás hirdeté: a Szabadság-terének kötö-utczai sarkára hasal ki még ma is. Esett az esö.

Lenn kifeszített ernyök alatt mozgott a már sürüre fölszaporodott közönség.

A még akkor kétemeletes városházának középsö ablakából egy dölczeg szöke ifju olvasta le hozzánk csengö hangon a tizenkét pontot, melyek mindegyikér. dörgö helyeslés támadt. Mikor befejezte, hevitö beszédet tartott. Aztán éltette az épen alatta elvonuló kispapokat s a nép utána zugta az éljent. A vezetö senior, aki hátul járt, ijedtében magasra rántotta csatos köpönyegének gallérját s viseltes köcsökalapjával alázatosan köszönt.

Az az ifju ott az ablakban sorjában ünnepeit minden csoportot, amelyre ráismert. Köszöntött egyeseket is. „Éljenek a *Kunewalderek!*” kiáltotta lelkesen. Hires firma volt a „Termény-udvar”, a Kunewalder testvérek kettös udvara, melynek helyén a Müegyetem épült azóta. Kiváló kereskedö-ház volt és magyar, ami akkor méltán mehetett csoda-számba, mikor még ma is oly nehezen vált magyar lelket a házi kereskedés. Az alapító testvérek fiatalabbja, egy kedves öreg ur, még ez idő szerint is közöttünk jár, bus egyedüliségben folytatva sétáit, mióta, néhány éve most, bátyja

Állítja, hanem egymás mellé sorakoztatja a társadalmi felbuzdulást s a politikai ki-nyilatkoztatást.

Kezesünk és drága zálogunk ez az ötven év folyamán megérett összhang arra, hogy ezt a márcziusi zsendülést soha sem fogja követni perzselő nyári aszály, hitet, reményt fagyasztó zor-don tél.

Oh, igaz van amaz egyetlen már- cziusi ifjunak, aki babérovezte fölvel ma is köztünk élvezi eleven halhatatlanságát: a torozkói völgyben kétszer kél föl a nap.

Magyarországon is kétszer kelt föl a szabadság napja, hogy soha többé le ne nyugodjék.

Lipcsy Ádám.

POLITIKAI HIREK.

A főrendiház bizottságából. A főrendiház pénzügyi bizottsága, Samassa József egri érsek elnöklése alatt, ma ülést tartott, amelyen a postata- karékpénztári betétek maximumának a felemeléséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Az elnök elfoga- dásra ajánlotta a javaslatot, amelyet báró *Dániel Ernő* kereskedelmi miniszter behatóan ismertetett. Br. *Vécsey József* azt kérdezte a minisztertől, nem tartja-e elérkezettnek az időt arra, hogy az árvapénzek a posta- takarékpénztárnál helyeztessenek el. Báró *Dániel Ernő* miniszter erre azt válaszolta, hogy erre nézve kötelező nyilatkozatot nem tehet és csak melléke- sen feleliti, hogy az árvapénzeknek a postataka- rékpénztárban történő elhelyezésével az intézet sa- játságos jellege változnék meg. *Lukács László* pénzügyminiszter megjegyezte, hogy az árvapénzek egy részét államilag kezelik s magasabb kamatoz- tatásban részesítik, mint a bírói letétbe helyezett s egyéb függő adósságot képező letéteket, de az árva- pénz elhelyezésének ügyét most e helyütt a törvényjavaslattal kapcsolatba hozni nem lehet. *Erpuszt Kelemen* általánosságban beszélt az árva- pénzek elhelyezéséről, mire az elnök megjegyezte, hogy ezt a kérdést csak akkor lehet behatóan tár- gyalni, ha a közigazgatás rendezése kerül napi- rendre. A törvényjavaslatot ezután elfogadták.

A közgazdasági és pénzügyi bizottság báró

Vay Béla elnöklése alatt tartott ülést. Báró *Dániel Ernő* miniszter kimerítő ismertetése után vita nél- kül fogadták el a keleti tengerhajózási részvény- társasággal kötött szerződésre vonatkozó törvény- javaslatot.

A főrendiház igazoló-bizottsága is tartott ma ülést. *Bogdanovics* Luczián budai szerb püs- pököt és dr. *Krapac* János nándorfehérvári fel- szentelt püspököt a főrendek névjegyzékébe felvet- ték, illetőleg felvételüket a főrendiháznak javasolni fogják.

Április tizenegyedike.

(Az országgyűlésből.)

A képviselők jobbára elszállingóztak már a márcziusi ünnepekre és Eötvös Károly a mai ülésben szokatlanul kis hallgatóság előtt figurázta ki az igazságügyi bizottság ismert felirati javaslatát. Jóizü volt ma is, a vajda mindenkor jóizü, de azért Szivák Imre is tel- jes joggal emlegethette, hogy olyan akta még nem született, amelyet egy kis pajkossággal perszifalálni ne lehetne. És Szivák hivatkozott is egy találó esetre. Mikor ugyanis Horánszky Nándor megcsinálta a millenniumi törvényt, egy szépirodalmi újság azt is — lefordította ma- gyarrá. Az pedig a legmókásabb dolog, ami- kor egy történelmi akta közjogi részét irodalmi, a belletrisztikus részét pedig közjogi szempont- ból bírálják. Mert akkor nyomban kész a kar- rikatura.

— A közjogi része száraz (persze irodalmi szempontból), az irodalmi része pedig üres (persze közjogi szempontból) — hangzik ilyenkor az ítélet.

A vajda és Szivák tréfás harcán kívül az áprilisi törvény mai részletes tárgyalása meglehetősen rövid volt. A szélsőbal megbízás- sából ugyan többen is sorompóba álltak, hogy hivatalos ünneppé márczius tizenötödikét tegyék, de — ha szabad őszintén is kimondani — ezt a kései viaskodást ők maguk se vették nagyon komolyan, hiszen világos, hogy már- czius tizenötödikére, a holnapi napra, a javas- latból akkor se lehetne törvény, ha ez a dá- tumháború máskülönben a szélsőbal kívánsága szerint dőlne el. Komolyabb volt az a törekvés, hogy a törvényjavaslat első sza- kaszába, a negyvennyolczas vívmányok közé vegyenek be egy pótló passzust, amely ki- mondja, hogy negyvennyolczban Magyarország

állami önállóságát megfelelő intézményekkel újra biztosították. A szélsőbalnak ezt az indít- ványát gróf Apponyi Albert is támogatta, sőt a folyosón azt mesélik, hogy még a törvény- hozás két Házának ünnepi együt- tes ülésén is követelni fogja e passzusnak a hódoló feliratba való iktatását, — pedig a miniszterelnök kimutatta, hogy a törvényjavaslat első szaka- szába a vívmányokra vonatkozó részt sző- szerint vette ki Deák Ferencz egyik beszédéből.

Ennél a pontnál is volt egy kis vita, a végén azonban a többség mégis változatlanul fogadta el az egész törvényjavaslatot. A hódoló felíratra nézve pedig egyelőre elesett minden vita, mert a Ház a miniszterelnök indítvá- nyára nyomban elhatározta, hogy a felíratot újabb szövegezés végett az igazságügyi bizott- sághoz utasítja vissza. Az ellenzék ugyan inkább ad hoc bizottságot szeretett volna, de ennyiben is megnyugodott s így a tisztelt Ház elég békés hangulatban mehet a márczius tizenötödike megünneplésére . . .

A képviselőház ülése.

Az ülésben Berzeviczy Albert elnököl. Beje- lentései nincsenek s így a Ház nyomban áttérhet a negyvennyolczas törvények megünnepléséről szóló javaslat részletes tárgyalására. Az ülésbe egyébként kevés képviselő és nagyon kis közönség fáradt el.

Az ünnepi törvény.

Az első szakasznál Eötvös Károly szólal fel, hogy részletes módosításait előterjeszse. Előbb azon- ban Szivák Imre szombati beszédére reflektál. E föliratnak hír szerint Szivák a szerzője. Természe- tes tehát, hogy apai gondoskodással védi. De az már nem észszerű, hogy a miniszterelnök nem ki- ván e föliraton teljes korrekciót. Hiszen ez a föl- irat a nemzet szózata. Olyan érthetetlen volna ez a nemzet, mint a fölirat? „A nemzet élete más, miként az egyéné” — mondja a fölirat. Hogyan, hát ezt nem tudná a király? Erre tanítani kellene? Mért nem írja a fölirat ezeket az általános igazsá- gokat: a ló emlős állat, emelője által táplálja csi- kait. (Derűtség.) „A nemzetek is elhalnak — mondja a fölirat — idő előtt és időn túl.” Ez már nem is igaz. „A korona tartalma a mai egységben olvad össze.” Így a gépkovácsok beszélnek. A király ezt soha megérteni nem tudja.

Szivák Imre: Sajtóhiba. A korona hatalmá- ról van szó.

Eötvös Károly: Hát önök a betűszedőkre biz- zák a föliratok korrigálását? Bár inkább az egész fölíratot azokra bíznák! Van ebben sok olyan mon-

meghalt. Ők is kellős, forró közepében éltek az ujon-kelt mozgalomnak, melyben nagy ré- szük volt. „Éljenek a Kunewalderek!” harsogá a szőke legény ott az ablakban. „Éljenek a zsidók!” S rázendült a téren, hogy „éljenek!” Igazán tüneményes napok jártak.

Az az ifju pedig, a városháza ablakában, *Vasvári Pál* volt, a kitűnő szónok; *Petőfi*vel és *Jókai*val az ifjuság fővezére.

A nyitott ablakon át ez mind oda hallat- szott, oda látszott hozzánk.

Csak belépő szigorú tanárunk, *Ujházy* Ferencznek nagy tekintélye volt képes ben- nünket a padokba visszaterelni. A főtisztelendő ur fekete reverendáján kivirult a nemzeti-szin kokárda. Boldog megdöbbenés rezdítette meg mindnyájunk szívét. A tanár, egy beteges, ha- lovány férfiú, a szokottnál is fehérebb s ünne- piesebb volt. Hangja elfogódott, midőn szolt hoz- zánk: „Nagy napja van ma a nemzetnek”, mondá s a mély csöndben beszéde szinte jóslatosan zengett. „Jelentőségét ti még föl nem érthettek ésszel, de azért örüljétek és imádkozzatok. Mondjátok halált Istennek! A nemzet ezerévi szabadságát vivja vissza e napon. Ma nem tartok előadást. Menjétek haza s ne maradjat- ok az utcán. Nem gyerekek való ma az utcán ögyelegg. Isten veletek! Éljen a haza!”

Egy percig némán maradtunk. De az- után, ahogy éles torkunkon kifért, olyan éjjent visitottunk, hogy megcsendültek bele a terem ablakai. Aztán kifelé mint a raj, a sokaság leg-

sűrűjébe. Dehogy nem maradtunk mi az utcán! Még ebédelni se mentünk haza.

A téren egy tüske-hajú fiatal, ernyőjével lesöpörve egy almás-kofának állványáról a gyékény-sátort meg a takarosan felkucpacolt gyümölcsöt, egy felfordított zöldség-hordó talyi- gát használva lépcsőnek, az asszony-néni ré- mültére fölgrótt a deszkára s az ily termett szószerkről mérges beszédben fordult a körulte tolongó közönséghez: „Nem ér az a sok beszéd hajító-fát se!” bömböle. „Az mind haszontalan szőszaporítás! Nekünk fegyver köll! Csak a fegyveres kéz ad nyomatékot a mondott szó- nak! Mondott szó terem mint a gomba, de puska nem!” S Buda felé rengetve ernyőjét, így fejezé be: „Van ott a fegyvertárban! Oda menjünk és szerezzünk! Utánam, fel Budára!”

(Midőn vagy tíz évvel később, a „Magyar Saj- tó”-nak egy sörös uzsonnáján Bécsben *Vajda* Jánosnak — mert ő volt az a márczius 15-iki mérges szónok az almáskofa állványán — visszaidéztem emlékébe ezt a jelenetet, kirugta maga alól a széket s a nyakamba borult. *Török* János bácsinak könybe lábadt a szemé s még *Kecskeméthy* Aurél, a mi szeretett czen- zorunk is, meg volt illetődve.)

Alig hangzott el a tüske-hajú ifjunak iz- gató felszólítása, a Kigyó-utca torkolatából vas- pántokkal megrakott szekér tartott az új Szabad- ság-tere felé. A kocsí farából messze kiszolgáló vas rudak, a döcögőtető kövezettől egymáshoz ve-

rődve, amolyan fegyver-zajt okoztak, mintha ezer kard csapott volna össze.

— Hozzák már a fegyvereket! kiáltá egy hang.

— Jönnék a katonák! ordítá egy másik.

És . . . nem szivesen írom le, de a tör- téneti hűségnek tartozom vele: egy pillanat alatt kitisztult a tér. Csak *Vajda* János állt rendületlen a stándlín s mellette a kofa, aki féltette a sátrát s az almáit. Hogy a félreér- tés kiderült, nagy kaczagás, derült kiabálás keletkezett. János akkor is egyre csak azt hajtotta, hogy a szó, az mind hitványság, argumentum egyedül a puska.

Rohantunk utána, zsvajogva követelven a fegyvert. Nagyon sok discant vegyült ezekbe a kiáltásokba. Valamint hogy a kórusnak vé-kony szavu tagjait, minket kölyköket, a hidfőtől a jegyosztó bácsik csufondárosan visszakerget- tek, nem találkozáván zsebünkben a vámra szük- séges pengő krajczár. „Szépen kezdődik a sza- badság!” dohogtuk mi szegyenben maradt nebulók, „ha még a hidon sem szabad ingyen átmenni!”

De hamar helyre zökkent bizalmunk a szebb jövőben, midőn zugó lelkesedéssel toltult át Budáról a népség, huzva-tolva egy hintót, amelyben a kiszabadított *Stancsics* Mihály ült, aki nemsokára ezután *Táncsics*ra magyaro- sitotta a nevét. A lovait kifogták, pedig még csak akkor készült a primadonnaságra.

dat, hogy ha azokat Pulszky Ágostonon kívül még más valaki is megértené, az a valaki volna a világ legnagyobb szelleme . . . „A nemzet fia szaporodtak” — mondja a fölrát. Vajjon ki által, mi módon és mennyire, és valóságban megszapordtak-e? (Nagy derűtség.) Egy új mondat . . .

Az **elnök**: Kérem a képviselő urat, szíveskedjék a tárgynál maradni, az 1. §-ról van szó.

Eötvös Károly: Szíváknak megengedték, hogy a javaslat általános tárgyalásánál e fölrától részletesen szöjjon.

Szívák Imre: Nem szóltam részletesen.

Eötvös Károly: Az a baj, szerző ur.

Szívák Imre: Nem vagyok szerző.

Eötvös Károly: Ebből a javaslatból jót csinálni már nem lehet. Jó lesz azt ad hoc bizottsághoz küldeni. Csináljon az egészen újat. Attért a javaslat 1. §-ának kritikájára. A földbírtok fölszabadítottat, mondja ez a szakasz. Ez nem igaz. Ma is sok, sőt több a hitbizomány. Miért nem emlékszik meg e javaslat arról a fönséges dologról, hogy Magyarország fölszabadult Ausztria gyámsága alól, a király hatalma józanul korlátoztatott és Magyarország állami önállóságát intézményekben kifejezésre juttatták? Hova lett a nádori intézményről való megemlékezés. A 48-iki alkotások közt van olyan is, amely jogot és hatalmat ad a nemzetnek arra, hogy orv és bitang támadások ellen megvédje. Indítványozza, hogy a magyar birodalmi egység, nemzeti jelleg s állami önállóság kellő kifejezésre jusson a javaslatban, április 11. helyett pedig tétessék márczius 15. A márczius 15-ikén történtek szülőanyja Kossuth Lajosnak márczius 3-iki beszéde volt. A történelmi igazságnak nem felel meg tehát, ha Szívák azt állítja, hogy a márczius 15. napot nem lehet kapcsolatba hozni Kossuth Lajossal. A nemzet több, mint negyven esztendő óta márczius 15-ét ünnepelte meg. Mire való a nemzet érzéseiből épp ezt a napot kitörölni és mással helyettesíteni? Ha a márczius 15-re vonatkozó indítványt elfogadják: akkor indítványozza „a minden időkre” szavak betűzését, valamint azt is, hogy „az ünnepet az összes hatóságok, egyházak és a katonaság is köteles megülni, az egyházi ünnepek módja az egyházak főbbjeivel egyetértően állapítandó meg.” Rohonczy ne féljen ünnepeink számának szaporodásától, mert ez a márczius 15-iki nap termő nap volna: a multból való megemlékezés által megerősödése a nemzeti érzületeknek. Ez lenne a legszentebb munkánk a napja. (Zajos tetszés.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Nem érdekünk, hogy e kérdésben vita legyen. Eötvös módosításait nem fogadja el. Magyarország önállóságát nem a 48-as törvények alkották meg, ősidőkből folvik az s az 1790—1791-diki 10. törvényekben erősítették meg. Az 1. §-t a miniszterelnök Deák Ferencz egy beszédéből szószerint vette ki. Ezért kéri a szakasz változatlan elfogadását. (Zajos helyeslés a kormánypárton.)

E naptól kezdve nagy hiátusok tátongtak a mi iskolánk pad soraiban. A Belvárosban esvén meg minden nagyobb tüntetés: hol a Hatvani-utczán, hol a Rózsa-téren, hol meg a Pilvax-kávéház (a „Forradalmi Csarnok”) táján csavarogtunk.

Ami történt a Szabadság-téren, ahol **Vajda János**, paruplójának egy diadalmas legyintésével, forradalmi szószékké avatta a kofa gyümölcsös-sátorát: ugyanaz esett meg a Rózsa-téren is. Régi emberek jól emlékezhetnek rá, hogy itt meg a czipő-vásár állott. Jött a sokaság, körülhalljukozva egy, szintén tuskeshajú ösztövért ifjut s a „Török császár” előtt megállott. — **Éljen Petőfi!**

Keskeny mellén széles, vérszíros szalaggal, melyről rettentő széles kard lógott alá és csapkodta az oldalát: haladt barátai közt. Kalapján piros toll, kezében papíros. Itt is hamarosan lebontották a földét egy sátornak, miután a czipő-fürtöket előbb egy öblös ládába dobálták bele. És fölállott az a szikár legény. — **Éljen Petőfi!** Halljuk **Petőfi!** rivalogták az emberek.

Ez ott **Petőfi Sándor?** tünődtem. Szerzője annak a sok gyönyörű költeménynek, amiket nagy titokban olvastunk? Megzavarodtam s alig birtam magammal.

— **Halljuk!** — dörgé a tömeg.

— Csend legyen! ordítá valaki.

S csend lett.

Kalapját leemeite s akaratos haját az öt

Szívák Imre: Fejtegeti, hogy ha a Kossuth és társai iránti kegyeletnek is kifejezést akarnak adni: erre szerencsésebb nap az április 11. nap. Kossuth nyilatkozataiból azt kell következtetni, hogy ha őt megkérdezhették, ezt válaszolná: április 11-ét ünnepeljük! A nemzeti kegyeletnek jour fixei nincsenek. Kifejezésre kell annak jutni nem csak márczius 15-én. A „minden időkre” szavak fölszólegeselek. A fölrát szerzőségének sem dicsőségét, sem a szégyenét nem vállalhatja el, de figyelmezteti a Házat arra, hogy hiszen a harmadévi milénárius törvényt is perszifálta egy szépirodalmi lap, pedig azt a javaslatot Horánszky csinálta.

Polónyi Géza a házszabályokhoz szólva magyarázza, hogy a házszabályok szerint a fölrát mint koraszülött nem is tárgyalható. A Ház nem utasította az igazságügyi bizottságot fölrát készítésére, holott a házszabályok szerint a bizottság csak a hozzáútasított dologban adhat véleményt. Ezt a fölrátot április 11-én a két Ház közös határozattal fogadná el s vinné rögtön a királyhoz. Micsoda képtelenség az, hogy most tárgyaljunk le általános-ságban és részleteiben egy feliratot, amikor még csak április 11-én határozódik el, küldünk-e feliratot, vagy nem? (Derűtség.) Kérdi: mikor tárgyaljuk tehát ezt a fölrátot? Előbb határozati javaslatot kell hozni arra nézve, hogy fölrátot küldünk s ennek készítésére tessék ad hoc bizottságot kiküldeni. Attér a javaslat 1. §-ának kritikájára s elfogadja Eötvös módosításait, az örök időkre szavak kivételével. Bizonyítja, hogy a 48-iki törvények többjét már április 6-án szentesítették s a felelős miniszteriumról készített törvény április 11-ike előtt a nádor kezében volt, szentesítve! A magyar nemzet szívéet kétségakitan semmi paragrafussal nem lehet! (Zaj.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök előadja, hogy régebben nem úgy szentesítették a törvényeket, mint most, külön-külön, hanem többet együtt közös záradékkal. Utána nézett s látta, hogy az eredeti példányon a 11-iki dátum van. A fölrát dologában kijelenti, hogy semmi szabálytalanság nem történt abban a tekintetben, hogy az igazságügyi bizottság foglalkozott a fölrattal s erre indítványt tett. Lehet, hogy a bizottságnak erre vonatkozó jelentésének szövege nem precíz. Másképp a kérdést nem is lehet megoldani. Apponyi sietett, amikor határozati javaslatát beadta. A miniszterelnök annak idején majd benyújt egy határozati javaslatot, mely szerint a fölrát visszaküldendő új átdolgozás végett az igazságügyi bizottsághoz . . .

Horánszky Nándor: Hiszen a fölrát nincs napirenden.

Báró Bánffy Dezső: Nincs, de kell, hogy a kormány álláspontját megismerjük! Reméltem, az én javaslatomat fogják elfogadni, mert csakugyan nem czélszerű egy fölrátot ily nyilvánosan szétzedni!

Az **elnök**: Konstatalja, hogy már számos

ujjával meggereblyézve, **Petőfi** kifejtette az irást és elszavalta a „Nemzeti dalt”. Más-milyennek képzeltem én az édes szavu költő hangját. Amolyan „szürke” hang volt. Mozdulatai szögletesek. Nem is azzal gyujtott, hogyan mondta, hanem azzal, hogy mit; mert leirhatatlan hatása volt e szózatnak, melynek első sora azt zengi, hogy: „Talpra magyar, hí a haza!”

Ekkor láttam először **Petőfi Sándort**. Először és utóljára.

A „Forradalmi Csarnok”, a Pilvax-kávéház ivei alatt gyűltek össze a jurátusok. Mindenik billardon egy szónok állt, aki mind egyszerre beszélt. De nem igen hallgatták meg őket. Legerősebben küzdött a zajos részvétlenség ellen egy, már-már hosszúságba átcsapó karsu ifju, aki vagy ötször fogott bele a beszédjébe. Mindig így kezdte, hogy: „Nem kell táblabíró-politika!” S mert tovább nem haladhatott ennél az exordiumnál, megalapította a „Márczius tizenötödike” című lapját, melynek állandó jelszava félbemaradt szónoklatának bekezdő mondata lett. Ha akkor nem hallgatták meg a pajtások **Pálffy Albertet**, annál mohóbban olvasták azt a kapós újságot szerte az országban. Főképpen németajku atyánkfiai nem bírtak eltelni ezzel a paprikás lappal, mert keveselték a Julian **Chownitz** „Opposition”-ját, amely még el nem tanulta a frankfurti Wühhuberek véres-száju stílusát.

alkalommal tárgyalta a Ház a javaslatl együtt a bizottsági jelentést is, csak később határozott.

Rátkey László azt magyarázza, hogy április 11-dike el sem következett volna, ha márczius 15-dike nem lett volna. A miniszterelnöknek azt kellene tennie, hogy márczius 15-én kimenjen a kérepesi-uti temetőbe s koszorút helyezzen jogelődjére, Kossuth Lajos sírjára. Ha márczius 15-dike nem lett volna: báró **Bánffy** vagy Szolnok-Dobokában hűsölne, vagy valami birodalmi tanácsban áradoznék a közös hazáról. **Bánffy** azonban csak a király szívével számolt; de a nemzet szívével nem.

Gróf Apponyi Albert: Hozzájárul Eötvös módosításaihoz a márczius 15-ére és az örök időkre vonatkozó részek nélkül. Melegen pártolja Eötvös indítványának azt a részét, amely arra vonatkozik, hogy az 1848. törvényhozás az állami függetlenségünk biztosabb alapra helyezte. Ez az állami függetlenség 1848-ig sok nagy csorbát szenvedett az osztrák központi kormányzás részéről. A mindenbe törvénytelenül beavatkozó osztrák központi kormányzat hatalmával szemben tisztázta az állam önállóságát a 48-as alkotás. A 48-nak örök becsülete, hogy az országot a belkormányzat terén demokratikus intézményekkel látta el, közjogi tekintetben az államnak csorbát szenvedett és a tények által elhomályosított, közjogilag azonban mindig létezett állami önállóságát megfelelő intézményekkel biztosította. Almodosítást nyújt be, mely szerint az „újra megalapítás” helyett e szavak tétessenek. (Tetszés az egész ellenzéken.)

Kossuth Ferencz hozzájárul Apponyi almodosításához.

Asbóth János kijelenti, hogy Eötvös Károlynak Apponei által módosított indítványához hozzájárul.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök röviden kijelenti, hogy nem látja szükségét annak, hogy Apponyi módosítása elfogadassék.

Polónyi Géza: Akkor ne legyen magyar miniszterelnök.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Várjon Polónyi ur, míg helyettesíteni fog. (Derűtség.) A törvényjavaslat szövegének ez a része Deák Ferencz egy beszédéből való idézet. Ehhez pedig, azt hiszi, nincs semminemű pótlásra szükség. Különben pedig, amit Apponyi és Eötvös akarnak, az benne van abban, hogy a törvényjavaslat hivatkozik a felelős minisztérium felállítására.

Eötvös Károly: A miniszterelnök ur Deák Ferencz beszédére hivatkozik, de nem mutatja be, hogy az ellenzék is objektive hivatkozhatnék rá. **Dnák Ferencz** nem gondolhatott arra, hogy beszédéből kiszakítanak majd egy passzust s ezzel akarták majd egyszer Magyarország államiságának képét adni, melylyel ő maga bizonyára nem akarta. Apponyi módosításához hozzájárul.

A Ház a javaslatot eredeti szövegében fogadja el s a módosításokat elveti.

A katonaság meg nem moczczant. Csak erősebb kihívásokra felelt, akkor is enyhén. Így azon az estén, hogy báró **Lederer** katonaj főparancsnok ablakai alatt a budai Szent-György-téren (ott, ahol ma József királyi herczegnek van a rezidenciája) túlköltünk bele tölcserbe, csaptunk egymáshoz bádög fedőket, kerepeltünk és miáskoltunk — szóval: macskamuzsikáltunk. Egy kompánia, még csak föl sem tűzve puskájára a szuronyt, felénk sétált s a művészhad szétrebbent. Még arra az irtózatoss lynchelésre sem ragadt megtorló fegyvert, mielőddön a vadul ordító tömeg egy formáttan, véres kölönczöt rugdalt maga előtt, melyről azt állították, hogy tizenöt percczel ezelőtt még ez volt **gróf Lamberg** osztrák generális.

Egyszer csak felém jön az én akkori tanítóm s későbbi jó pajtásom: **Biró Pista**, s egy csomó apró plakátot nyom a markomba. — Ezeket pedig elviszed a Károly-kaszárnyába (az átjárás még mindig szabad volt) s utközben el-elpotyogtatód ezeket a paplrosokat.

Olasz nyelvű felhívás volt a Ceccopierk-ezred katonáihoz: csatlakozzanak a magyarsághoz, hogy vele együtt vivják ki a szabadságot. Ne törődjenek azzal a hűségi esküjökkel, melyet erőszakosan vettek rajtok. A nemes olasz nemzet, úgy mint a testvéri magyar is, egyazon szarnok jármában nyög. „Jöjjetek, rázzuk le együtt!”

Én hűségesen elpotyogtattam a plakátokat

Öt perc szünet.

A szünet után a 2. §-t felszólítás nélkül elfogadják.

Ezután a fölrirat tárgyalására kerül a sor.

Báró Banffy Dezső miniszterelnök kéri a Házat: határozza el, hogy a szentesítés ténye bejelentésének meghallgatására április 11-én tartson a főrendiházzal együttes ülést, ezen olvastassék föl a most letárgyalandó fölrirat is. Indítványt nyújt be, mely szerint a Ház újra szövegezés és átdolgozás végett utasítsa vissza az igazságügyi bizottsághoz a fölriratot.

Gróf Apponyi Albert ezzel szemben most is fentartja a maga indítványát, hogy a felirat megszerkesztésére külön bizottságot küldjenek ki.

Olay Lajos is ezt támogatja. Szerinte a külön bizottság azért jobb, mert abba be lehet választani Falk Miksát, aki pedig egyedül tudná méltóan megcsinálni a feliratot.

A többség a miniszterelnök indítványát fogadja el.

Holnap nincs ülés. Szerdán pedig az appropiáció lesz napirenden.

KÜLFÖLD.

Lengyel reformok. Varsóból jelentik, hogy Immeritinski főkörmányzónak sikerült a császár beleegyezését megnyerni ahhoz a tervhez, hogy Lengyelország számára oly igazgatótanácsot nevezzen ki, amelynek több lengyel polgári tagja is legyen.

A Thun-kormány rekonstruálása.

(Távirati tudósítások.)

Az osztrák helyzet komolyságát élénken jellemzi az, hogy *ő felsége területi útját végleg elhalasztotta.* A szituáció a legnagyobb zavar képét mutatja. Erről tanuskodik az a mindenfelé szállongó hír, hogy a kabinetet, még mielőtt az a Reichsrathnak bemutatkoznék, rekonstruálják.

Az igazságügyi és a földművelésügyi miniszterek lemondását emlegetik, kiknek helyébe aztán lengyelek kerülnének, mert ezek rendkívül megorroltak a miatt, hogy a kabinetben nincsenek képviselve.

Jellemző végül a stájer és tiroli nagybirtokosok állásfoglalása dr. Baernreithernek a kabinetbe való belépése ellen, amely körülmény valószínűleg szakadást fog maga után vonni a nagybirtokosságban.

A „N. W. T.” értesülései szerint gróf Thun ma folytatta tanácskozásait az összes parlamenti pártok vezető férfijaival.

Ezuttal az alsó-ausztriai nagybirtokosok gyűltek össze. Az értekezlet lefolyásáról a következő communiquéet adták ki:

A gyűlés tudomásul veszi *Baernreither* belépését a kabinetbe és azt a nézetét fejezi ki, hogy miután e lépés a már ismert feltételek alatt történt, az alkotmányhü nagybirtokosok eddigi álláspontját semmiféleképpen sem alterálja. A bizottság egyuttal kifejezi abbéli reményét, hogy az osztrák tartományok nagybirtokosságának összetartása lehetővé fogja tenni, hogy a német pártokkal eddig fentartott contactus a jövőre se szenvedjen csorbát. Ennek révén aztán lehet majd módokat és eszközöket találni a végre, hogy úgy az államnak, mint különösen a német népnek szükségleteit a legteljesebben lehessen kielégíteni.

Végül elhatározták, hogy a házalmi férfiak márczius 19-i ülésén ők is részt vesznek.

A morva nagybirtokosság választóbizottsága ma Bécsben tartotta meg ülését, amelyen a politikai helyzetet beszéltek meg. Beható eszmecsere után teljesen ugyanazon határozatokat hozták, mint a cseh nagybirtokosok. *Baernreither* nehéz és felelősség terhes lépését egyértelműen helyeselték, neki bizalmat szavaztak, de e mellett a párt függetlenségét határozottan hangsúlyozták. A nyelvkérdés mielőbbi törvényes szalizását is epügy kívánják, mint cseh társaik.

Nagy súlyt helyeznek arra, hogy a németekhez való jó viszonyuk továbbra is fennmaradjon. Minden igyekezetükkel rajta lesznek, hogy a német érdekek hathatós védelmé mellett a parlament cselekvésképpessége biztosítható legyen.

Wolf beszámolója.

Innsbruck, márczius 14.

Milyen auspiciumok között nyílik meg az osztrák birodalmi tanács, legjobban bizonyítja *Wolf*, a hirbeid obstruáló birodalmi képviselő beszámolója, melyet a minap *Innsbruckban* körülbelül három ezer pártihive előtt mondott. A városháza nagy terme zsufolóságig megtelt, a karzatot legnagyobb részt innsbrucki előkelő hölgyek foglalták el, kik valóságos virágcsóval árasztották el a képviselő-szónokot. Dr. Wenin pártelnök az ülést megnyitván, *Wolf* képviselő az osztrák helyzetről többek között a következőleg nyilatkozott:

... Gróf Thun miniszterelnökkel szemben a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetünk. Sze-

mélyében a feudalizmus tipikus alakját látjuk, aki a cseh tartománygyűlés alkalmával megbizhatatlannak mutatkozott. Gantsch öröksége előreláthatólag az ő bukását is előidézni fogja, mint elődeiét Badeni öröksége. A czég a régi, csak a czégjegyző más... Az elv, melyet az egymásra következett kormányok követtek, úgy látszik, az, hogy a német birodalom cselekvő képességét Ausztriában elszávosodás által akarják ellensúlyozni. Már 1866 óta tapasztalható ez a törekvés, de legélesebben 1870-ben domborodik ki, midőn a német birodalom egységes hatalommá lett...

Az alpesi tartományokban a németekkel a klerikalizmus segítségével könnyen elbántak. A klerikalizmus a németiség ellensége és minden törekvést pártol, ami a német nemzetiségű érület kiirtására irányul. Aki a klerikális párt szellemével és törekvésével eddig kétségben volt, azt e pártnak a parlamentben tanúsított magatartása mindenről felvilágosította. Midőn az összes német pártok a szláv tulkapások ellen szövetségre léptek, a birodalmi képviselők ama része, mely klerikális zászló alatt került a reichsrathba, a szlávokkal tartott és nekünk hátat fordított. Részünkről *bűn volna tovább is tétlenül nézni a klerikális befolyás mi módon teszi lehetetlenné a német érületű polgároknak, hogy velünk együtt érezzenek.*

Beszédét így fejezte be:

A gyűlékezet a parlamentben képviselt német érzelmi képviselőkhöz azzal a kérelemmel járul, hogy a birodalmi tanács megnyitása után haladéktalanul a kormányvád alá helyezése tárgyában megindítandó vitát pártolják és addig kiméletlenül folytassák a harcot, míg a birodalmi németek elégtételben és jogaiknak teljes elismerésében nem részesülnek.

Az innsbrucki gyűlékezet a német nemzeti párt követeléseit a következő pontokban foglalta össze:

1. A Gantsch-féle nyelvrendelet haladéktalanul hatályon kívül helyeztessék.
2. A nyelvrendelet törvényes uton módosíttassék.
3. Feltétlenül obstrukció, míg a német nemzetiségi párt kérelmei teljesítést nem nyernek.
4. A német nyelv egyedül jogosított állam nyelvnek ismertessék el.
5. A nyelvrendeletek kibocsátásánál

a kaszárnya nagy udvarán s itt-ott le is hajlott érte egy-egy olasz legény... amidőn a konyha mellől nekem ront egy szőke-bajuszos, azálmagas strázsamester s megmarkolva a kardját hüvelyestől, így csapott vagy hármat a vállam közé. Ha már a következő pillanatban nem vagyok ott a mi „várunk és erősségünk”, az Orczy-ház egyik kapujában: nyilván nem jut szerencsém erről az én vitézi cselekedetemről megemlékezni.

És ennek a vén zöld háznak az udvarából láttam kivonulni az első négy „önkéntest”: a terjedelmes korcsma söntésének egy legényét; aztán a perezest, aki még a mult hóban az utca sarkán, bokrétás fehér czilinderrel a fejében, ott sipolt nagyvigan a perezkes-kas mellett, fél-kezében hívólag rázogatóva a sós-fonatosokkal telefüzött fadárdát; a barnaszemű medúzust, a hármas udvaru nagy ház csinos leányainak imádott ifját, s a füstfaragó Lorenzót, a talián legényt, aki lelkesen harsogtatta azt az új magyar szót, melyet e napokban tanult meg: a „héljen!”-t.

„Héljen ha aza!” kiáltozá. A sok szakácsné, szobalány alig ismert rá abban a szalagos, bokrétás legényben arra a szűk irhában, papucsban csattogó kormos Lorenzóra, aki a kémény peremén kidugva füstös fejét, a vakaró vasába, ebbe a kéményseprő-tülökbe kakukolt bele hónaponként egyszer, a rengeteg épület gyerekeinek nagy öröme.

S nem telt bele három nap, már viritottak az utcák a gyorsan szaporodó önkéntesektől, akiket csak hetekkel azután avattak fel honvédekké.

Hogy belőlük egy zászló-alja összeverődött, elvonultak az első felelős magyar miniszterium előtt. Ott állottak mind a kormány férfiai, Esterházy herczeg „külgügyünk” kivételével, a Horváth-ház kapujában, eltükön a halovány, szép *Batthyány* Lajossal. Az udvarban a nyomda, honnan néhány nappal előbb nyomatták s szórták ki az első emelet-ről, a „Pesti Hirlap” szerkesztőségének ablakiból a szabad sajtó első termékeit: a 12 pontot s a „Talpra magyart.”

„Éljenek a vitéz önkéntesek!” harsogá az utca.

„Éljen a szabadság!” felelé a tarkán fölgyverzett legénység.

És forgatván e régi emlékezésim lapjait, egy frisebbre is akadok közöttük. Hatod éve, hogy irtam őket. Szabad tán velük ebből a sátoros alkalomból előhozakodnom.

Igen bizony; mert itt volt az idő, tehát: most, vagy soha! Minket is hívott a haza a muzeumnak még akkor félig kerítettlen, vadon, porondos udvarára, ahol állottak a „népgyűlések”, amelyeken *Vasvári* Pál tündökölt mint legkedveltebb szónok. Barretjéről a kék strucz-toll festői lebegéssel omlott alá. Zekéjének rövidebb szára — melynek öbléből a keske-

nyebbik és hosszabb olyanformán nyult ki, mint kocsányából a bab-hüvely — meglendült a finom, előkelő taglejtésben. Szűk nadrágjának alsó végében a topán arany rojtja (akkor még nem csizmaszárbba szorult a hazafiság) rezgett, mint a füzfa-virág. Hát még, mikor görbe kardjának hüvelyét derékon kapva, meglóbázta fejünk fölött és zengett hozzá olyan szép beszédeket, hogy még ma is dobog belé a szívem!

Mit gimnázium!... mikor az áskalódó kamarilla ellen köllött fegyverkeznie minden igaz honfiunk és nekünk, visitó honfiucskáknak. Volt olyan magas az a polcz, melyről a királynő parancsára beszélt a haza veszedelmét Aeneas — mint az a párkány ott a széles szabad lépcső észak-keleti oldalán, melyről az a fiatal szónok hirdette a nemzet jogait? De-hogy volt az olyan magas, de-hogy volt az olyan dicső!

Pál apostol után egy száraz, fekete ember állott a párkány élére: *Rottenbiller* Lipót. Fogadta a lengyel küldöttséget, mely a Kárpátokon túl lakó testvérek köszöntését, rokonzatát s buzdítását hozta el s bemutatta nekünk, a „népnek”, akik a pompás viseletben ékeskedő délczeg férfiakat mámoros rajongással üdvözöltük. A szónok aztán — német beszédben — a jelenvolt édesanyákhöz fordult: hogy szörnyű lesz, ha jön az adáz, boszuálló ellenség, aki majd az ő piros arczu, kék szemü, aranyfürtös csecsemők között (Zokogás.) betlehemi gyermek-

közreműködött miniszterek vád alá való helyezése.

Milyen eszközökkel szándékozik gróf Thun az obstrukciót megakadályozni, a jövő tükre. Annyi bizonyos, hogy az ilyen beszédek után gróf Thunnak sem fog sikerülni a parlamentü tanácskozásokat a rendes mederbe visszaterelni.

Angol politika.

London, márczius 14.

Az alsóház mai ülésén Dawitt kérde, hogy abban az esetben, ha háboru ütne ki az Egyesült-Államok és egy európai hatalom között, kölcsönözzenek-e britt hadihajókat Amerikának?

Carzon államtitkár tagadólágal felel.

Dawitt azt kérde ezután, vajjon a waschingtoni britt nagykövet tett-e javaslatot az Egyesült-Államoknak az iránt, hogy a két kormány szövetségre lépjen arra az esetre, ha Keleten komolyabb bonyodalmak keletkeznenek, vagy pedig tettek-e hasonló javaslatot Mac Kinley elnök nevében az angol kormányoknak; továbbá vajjon előkelő angol körök felajánlották-e közbenjárásukat Spanyolország és Amerika között a kubai ügyben.

Carzon kijelenti, hogy valamennyi kérdés oly jellegű, hogy *czélszerűtlen lenne ezekre válaszolni*. A kormányhoz nem érkezett semmiféle oly hír, ami megerősítené, hogy a dervisek csapataiban európai tisztek volnának.

Patrick O'Brien kérdésére, vajjon Angolország tiltakozott-e az ellen, hogy Pert-Arthurt Oroszországnak engedjék át, azt feleli Carzon, hogy a ház egyet fog vele érteni abban, hogy erre a kérdésre előzetes bejelentés nélkül nem válaszolhat. Carzon kijelentette azután, hogy nem erősítheti meg a „Times“ pekingi jelentéseit, hogy Mondouriban jelentékeny számú orosz csapat van.

Webster kérde, hogy fognak-e lépéseket tenni a Hongkonggal határos szigetek és a szárazfölddel szemben fekvő részeknek megszerzésére, ha ez Hongkong védelmére szükséges lenne.

Erre Carzon azt válaszolta, hogy ama lépésekre vonatkozó kérdéssel, amelyek Honkongban a britt birtokok védelmére és biztosítására teendők, a kormány már régebb idő óta foglalkozik és nem fogja szem elől téveszteni.

TÁVIRATOK.

A krétai kérdés.

Frankfurt, márczius 14. Konstantinápolyból jelentik a *Frankfurter Zeitungnak*: *Sinoyjev* orosz nagykövet diplomaták előtt ugy nyilatkozott, hogy a szultán legutóbbi beszélgetésük alkalmával valamivel nagyobb hajlandóságot mutatott György herceg krétai kormányzói jelöltségének elfogadására, mint annak előtte. Legközelebb ki fogja már bocsátani azt az iradét, amelylyel a drinápolyi második hadtestnek valamennyi Thessáliában állomásozó zászlóalját visszahívja.

Róma, márczius 14. A kamara mai ülésén Diligenti képviselő kérdésére, hogy mily álláspontot foglal el Olaszország György görög herceg jelöltségével szemben, gróf Bonin külügyi államtitkár a következőket válaszolta: Annak a közegnek a megválasztásánál, aki megbízandó volt, hogy a hatalmak programját Kréta szigetén keresztülvigye, nehézségek merültek föl, amelyeknek következtében meg kellett hosszabbítani a tárgyalásokat, hogy közös egyetértés jöjjön létre. E tárgyalások folyamán Oroszország György herceg nevét állította előtérbe. Midőn félhivatalosan megkérdezték az olasz kormányt, hogy minő álláspontot foglal el a jelöltséggel szemben, a kormány nem vonakodott azt válaszolni, hogy a *paczifikálás érdekében hajlandó volna a jelölést kedvezően fogadni*.

De hozzátette az olasz kormány, hogy azt óhajtja, hogy *mindenekelőtt konstatalják az összes nagyhatalmak egyetértését e jelöltségre nézve*, minthogy az olasz politika mindig arra irányul, hogy minden, nehézségekkel járó keleti kérdésben változatlanul föntartassék a nagyhatalmak egyetértése. mint az európai béke biztos garanciája. Nehány, az olasz kormánytól független nehézség következtében György herceg jelöltsége *dolgaiban még nem jöhetett létre egyetértés*. Más jelöltség még nem lépett ennek a helyére. A nagyhatalmak, amelyeket mindig egyformán a békéltetés szelleme vezet, ragaszkodnak kitűzött céljukhoz. Mivel a tárgyalások még nincsenek befejezve, nagy tartózkodást kell tanúsítanunk. A tárgyalások folyamatban vannak abból a czélból, hogy

Krétán olyan kormányzatot léptessenek életbe, amely megfelelően a lakosság kívánalmainak és a nagyhatalmak intenczióinak, a tartós béke jótéteményeit biztosítsa Kréta szigetének.

Gyászmise gróf Széchenyiért.

Berlin, márczius 14. *Szógyény-Marich* osztrák-magyar nagykövet a Sancta-Maria kápolnában gróf Széchenyi Imréért gyászmisét tartatott.

Az oroszok ellen.

London, márczius 14. A Reuter-ügynökség jelenti *Soculból*, hogy a koreai kabinet e hónap 12-én jegyzékben ama szándékáról értesítette az orosz követet, hogy az *orosz katonai instruktorokat*, valamint az *orosz pénzügyi tanácsost elbocsátja*.

A fölkelők veresége.

Havanna, márczius 14. Véres összeütközés volt fölkelő csapatok közt, amelyek megakartak hódolni és olyanok közt, amelyek ezt meg akarták akadályozni. *Alvarez Nunez* és *Espinoza* felkelő vezérek holttestét megtalálták. A csapatok üldözik a fölkelőket.

HIREK.

Márczius 14-én.

Vajjon szükséges-e bárkinek is megmagyarázni ebben a hazában, hogy mi az a márczius 15-e? Vajjon van-e valaki, aki nem érzi magában, embertársaiban, a tavaszi lég üde lehelletében, a rügyező fák zsenge zöldjében, a vidám napsugárban az ünnepet, amelynek sem a terminusát, sem a jelentőségét nem lehet a szívekből kitörölni? Itt van a 15-ike, a szabadságnak ezuttal az ötvenedik születésnapja s a légben repdeső hangulata belelopja magát a szívekbe.

Az ország felsőbb diáksága kezdte meg az ünnepegek sorát az ő országos kongresszusával.

Az utcákon dolmányos, kucsmás fiatal embereket látni s a székes főváros házaiból

gyilkolást fog végezni. Eljövend a kegyetlen szoldateszka, a vérengző katoná-uralom! (Vad sikoltozások.) Már hallani is vasas lépteinek dobogását. De mi, szövetkezve lengyel testvéreinkkel: a két nemzet az ő mindeneiket letipró kétszeres vitézségével, szétmorzsoljuk, agyontaposzuk az osztrákok (Dühös szitkozódás.) és megfakasztván gyűlöletének sárga epe-hólyagját, bele fogjuk fojtani a fekete halálba, hogy váljon be rajta zászlajának két undok színe: a fekete-sárga! (Földindító, égrengető éljenrivalgás.)

Szőke körhajas fejét helybehagyón bólogatva s kellemesen csengő szavával ugyanozva: egy deli ifju tüzelte a már ugyis tomboló népet. Mély tekintetű, ábrándos szemében azonban árnya sem látszott annak az elkésredésnek, melyre hangja, megcsóvált tollas kalapja izgatott minket: a népet. Amire a Schubert-köszörüsnek öreglegénye, onnan az Oreczy-házból, az üles Matthes, az én régi protektorom, hihetetlen böggéssel rányomta, hogy: „Wahr is!“ Erősen is fogadkozott, hogy annak a verdächtigt Windischgrätznek ő fogja kidönteni a beischliját. (Hozzávaló szerszám bőven akadt a keze ügyében.)

A nagy Matthes meglátott és megismert. Széles tenyerét a fejemre nyomva, azt kérdezte: föl akarok-e kapaszkodni a párkányra? Aki váratlan, mintegy álmában kerül valami magas méltóságba, nem lehetett boldogabb mint én. midőn az óriás Matthes a nyakam csigolyáját s tőből a derekamat megragadva, egy lödítással lökött fel a párkány széleig, amelybe már most mind a tiz körmömmele bele-

kapaszkodva. a magam emberségével kúsztam föl a lapjára. Onnan diadalmasan nevettem le az én pajtásaimra.

— Tudod-e, ki az, akinek a sarkán ülsz? sugta föl hozzám Jagodics Pero, az én schedátorom. Az a *Jókai* Móricz! (Még akkor nem volt íztelen.)

— Hogyan? *Jókai*? Az a *Jókai*, aki irta a „Hétköznapokat“?

— Az a!

— Aki irta a „Sonkolyi Gergely urambátyám viselt dolgait“? Meg, aki irta a „Láthatatlan csillagot“? Igazán?

— Az az, te boglyas! (Akkor tudni illik még volt miből telnie a boglyasságnak.)

A szónokok felváltva szónokoltak, a nép felváltás nélkül ordított . . . s én ott guggoltam s néztem föl elfogódva arra az ifjura, akinek a szép lelkéből kerültek ki azok a hol képzelmes, hol édesen bánatos, hol kacagató elbeszélések, amelyek — jókaiasan: amik végett nekem olyan nehéz csatákat kellett vívnom spectabilis Révay urral, az Egyetemi Könyvtár őrével, azzal a fanyar öreggel, aki, ha valami szépirodalmi olvasmányt kértünk: vagy a Vallas Antal atlaszát nyomta elibénk a használati utasítással — márhogy a hozzá tartozó geográfiával egyetemben, vagy a Barra Gábor „Füvészetű könyvét“, hogy abból okuljunk, azt olvassuk, ne pedig ezeket a léhaságokat, hitványságokat — canis mater, ebanyád Bécsben!

Jókai!

Bántam is én már akkor az adáz szoldateszkát, betlehemi gyermek ölést, a sárga epét

meg a fekete halált! . . . mikor derengő lelkeembe ez a ragyogó sugár eset bele.

Nagyon a sarkán ülhettem, mert egyszer csak megfordul, fejét felém hajtja s ezeket, a persze csakis nekem emlékezetes szavakat intézi hozzám:

— *Hallod öcsém, ha innen lebukol, az nem lesz valami hires halál a hazáért!*

Mert akkor a hazáért meghalni volt a parola. Ma az, hogy a hazáért élni kell. Más idők, más jelszavak.

Bulwer Lytton Edward az ő regényeinek fejezetei elé mindig mottót biggyeszt, legtöbnyire a Fletcher és Beaumont drámáiból, melyeket senki sem ismer. Sokszor csak ilyeneket ír oda, hogy: *Oh!* S következik alatta a darab czime s ama felvonás jelenetének fölémítése, melyben a drámának valamely szereplője azt az „oh-t!“ kisóhajtotta. Tartalmat pedig az ad neki: mely okból fakadt fel a hős kebeléből ez a magában közönséges felkiáltás.

Nem valami jelentős mondás az sem, amellyel a nagy író felém fordult. De ha lehet drága ereklje egy ólom-pityke: lehet drága emlék az ilyen hétköznapi mondás is, tekintve, mikor és hol ejtette azt egy, a bálványozásig csudált férfiú. Főképen pedig, hogy kinek mondotta.

Mondotta nekem magamnak.

Azóta is hűségesen hordozom a szívemben.

És annak, hogy mind-ezek megestek, holnap lesz kerek ötven esztendeje.

Agai Adolf.

egymás után bujnak ki a nemzeti színű lobogók. Az élet küzdelmeiben agyonnivellált érzésű polgárságnak, mintha kissé gyorsabban lüktetne a vére. Az este egy sereg háznak az ablakai ki voltak világítva, pedig a polgárságot senki sem szólította fel arra, hogy világítsa ki a házát. Minek is, hisz a szabadság maga a világosság!

A mai nap során az előkelőbb bankok igazgatóinál s nagyobb üzletek tulajdonosainál jómodoru fiatal emberek tisztelegtek, akik udvariasan felkérték őket, hogy tekintettel a holnapi nagy nemzeti ünnepre, zárják be az üzleteiket s adjanak egy napi pihenőt az alkalmazottaiknak, hadd ünnepeljék azok is a szabadság születésnapját.

A hangulat mindinkább emelkedik és ha nem is lesz viharos, de annál több lesz benne az ösztinteség és a melegség. Nem kell azon csudálkozni, hogy az öröm nem tulságosan hangos. Megszoktuk már a szabadságot és egészen természetesen találjuk, hogy megvan. Örülünk neki csendesen, ép oly csendesen, mint a minő viharos volna a fájdalmunk és a haragunk, ha eivennék tőlünk.

Ugy vagyunk vele, mint a házaspár az aranylakodalommal; a rajongó, szenvedélyes szerelem elmúlt, de ami ennél talán több és értékebb, a mély, igaz szeretet megmaradt.

Ezzel az igaz, mély szeretettel üdvözljük a holnapi ünnepet, amelynek mindenképen méltó és jelentőségteljes előjátéka volt a Budapesti Újságírók Egyesületének mai fényes lakomája az Országos Casinóban.

Az újságírók lakomája.

A sajtószabadság megszületésének ötvenéves fordulójának előestéjén egybegyűltek a sajtó munkásai és csendesen, de annál öszintébben és annál melegebben emlékeztek meg a nagy évforduló jelentőségéről. Komoly, szép beszédek hangoztak el, amelyek mind az összetartást hangsúlyozták s amelyek mind oda konkludáltak, hogy azt, amit oly nehezen sikerült megszerezni, azt komoly munkával kell megtartani és megvédeni minden esetleges támadás ellen.

Az újságírók ünnepéről szóló tudósításunk a következő:

Az asztalnál az Újságírók Egyesületének elnöke: *Mikszáth* Kálmán ült, tőle jobbra báró *Eötvös* Loránd a Tudományos Akadémia elnöke és *Rákosi* Jenő, báró *Atzél* Béla, *Emmer* Kornél; tőle balra *Márkus* József főpolgármester, *Vörös* László államtitkár, *Halmos* János polgármester, gróf *Festetics* Andor, a Nemzeti színház igazgatója és báró *Nopcsa* Elek. A patkóalakú hosszú asztal körül még a következők ültek: *Hoitsy* Pál, *Szathmári* Mór, *Prém* József, *Werner* Gyula, *Mezei* Ernő, *Beöthy* Algernon, *Török* Bertalan országgyűlési képviselő, *Csávolszky* Lajos országgyűlési képviselő, *Papp* Géza országgyűlési képviselő, *Veigelsberg* Leo, dr. *Bán* Zsigmond, *Egyedi* Arthur országgyűlési képviselő, dr. *Farkas* László, *Szemere* Attila országgyűlési képviselő, *Ábrányi* Emil, *Szabó* Endre, *Révai* Arthur, *Gyórfy* Gyula országgyűlési képviselő, *Rátkay* László országgyűlési képviselő, *Hentaller* Lajos országgyűlési képviselő, *Szöts* Pál országgyűlési képviselő, dr. *Kenedi* Géza, *Friedmann* Lajos, *Deutsch* Antal, dr. *Áldássy* Antal, *Rutkai* György, *Keszler* József, *Iovag* Falk Zsigmond, *Sipos* Ignác, dr. *Rottfeld* József, *Weinmann* Ignác, *Bede* Jób, *Lukács* Sándor, *Erdélyi* Zoltán, *Freund* József, *Szalai* Béla, *Molnár* Márton, *Adorján* Sándor, *Ujházy* Ede, *Nádai* Ferencz, *Mandl* Imre, *Hollóssy* Géza, *Seress* László, dr. *Boross* Ernő, *Dienes* Márton, dr. *Ganz* Hugó, dr. *Bródy* Lajos, *Halmvai* Gyula, *Hofer* Aladár, *Szabolcsi* Miksa, *Kóbor Tamás*, *Kálnoki* Henrik, *Kabos* Ede, dr. *Lipcsey* Ádám, dr. *Guthi* Soma, *Sztojanovits* Jenő, *Lovassy* Andor, *Farkas* Emőd, *Luby* Sándor, *Szerdahelyi* Sándor,

Gerő Ödön, *Cziklay* Lajos, *Kézdí-Kovács* László, *Bónitz* Ferencz, *Sturm* Albert, dr. *Neumann* Ármán országgy. képvis., *Singer* Zsigmond, dr. *Báttaszéki* Lajos, *Kálnoki* Izidor, *Lendvai* Sándor, *Relle* Iván, *Porzsolt* Kálmán, *Konti* József, *Neszmély* Arthur, *Déry* Gyula, dr. *Bokor* József, *Bartók* Lajos, *Lakatos* Sándor *Lovik* Károly és még sokan.

Jókai Mór Szathmári Mór főtitkárhoz intézett levelében menti ki távolmaradását. Levele így hangzik:

„Tisztelt főtitkár ur! Nagyon megtisztelve érzem magam a Budapesti Újságírók-Egyesületének meghívása által a márcziusi 14-iki disztrakomára; de nagy sajnálattal kell mehetséget előadnom. Másnap, 15-dikén rám egy nagy feladat vár, hosszú felolvasás a Petőfi-ünnepélyen. Aztán most épen egy kis friss katarrhuszt kaptam, berekedtem: azt a kis hangomat egy kell őriznem, mint egy monte-carlo játékosnak a hazatérésre való utiköltséget. Megelőző éjjel nem áldomás kell nekem, hanem lábvíz, aztán ágybafekvés. Ezért legszívesebben barátai üdvözlőlevelém küldve kedves pályatársaimnak, minden jók kívánáságra mellett maradok

örög pályatársára

dr. *Jókai* Mór.“

Szilágyi Dezső a képviselőház elnöke *Mikszáth* Kálmánhoz intézett következő levelében menti ki elmaradását.

Budapest, 1898. márczius 14.

A képviselőház elnöke.

Tisztelt Barátom!

Fogadjátok meleg köszönetemet a meghívásért, melylyel megtiszteltetek. Igen sajnálom, hogy ma akadályozva vagyok a megjelenésben. Ma estére Pozsony város küldöttségét magam hivatam megvendégeimnek.

A sajtószabadság törvénybeiktatásának 50-ik évfordulóját egyébiránt holnap együtt fogjuk megünnepelni.

Fogadd kiváló tiszteletem megnyilvánítását.

Régi hived:

Szilágyi Dezső.

Kimentették magukat még dr. *Falk* Miksa, *Beöthy* Zsolt, *Gyulai* Pál, gróf *Keglevich* István, *Csernátony* Lajos és *Madarász* József.

A pezsgónél *Mikszáth* Kálmán, az egyesület elnöke, kezébe vette a klub remekművű *Jókai*-billikommat és nagy figyelem mellett a következő beszédet mondotta:

Tisztelt uraim!

My értelmeleg magas gyülekezetben banalitás volna elősorolni azokat a momentumokat, melyek ennél a fölbokréztázott asztalnál a mai ünnepi hangulatot megteremtették. Igaz, hogy azok a momentumok a fontosak s nem ez a hangulat. De jöhet idő, hogy ez a hangulat is ép oly fontos lesz. Sőt ez az idő már itt ólalkodik a küszöbnél.

E momentumokat önök mindnyájan ismerik, mint ahogy ismeri minden ember az apát és anyát, akitől származik és a napot, melyen született, ezt neki nem szükség emlékezetébe hozni, de helyén való felemlíteni, hogy az apák, kik most ötven éve nagy lelkesedéssel vívták ki a sajtószabadságot, azt érintetlenül utódjaikra hagyták, de a lelkesedésüket nem. Az apák vagyona, szerzeménye megy a földi törvények szerint apáról fira, hanem az apák természete és érzése a természet törvényei szerint gyakran ugrik át egy nemzedéket és megjelenik az unokákban néha később is.

Mindenesetre vigasztaló, hogy ezek az érzések el nem vesznek, hogy újra megjelennek egy nap magoktól, mint az arczvonnások, melyek már voltak egyszer, mint a lelkek, melyek már lángoltak és légték egyszer. De a jelen pillanat szigorúságán ez nem változtat. Tény, hogy azok a magyarok, akik ma ötven éve kivívták a sajtószabadságot, eltűntek s hogy ezek a mostaniak az ő fiaik volnának, azt csak az anyakönyvekből lehetne konstatálni.

Ünnepre gyűltünk össze tisztelt uraim, de a nyomasztó gond itt ül közöttünk láthatatlan ruhában, láthatatlan székeken. Minden kocczintásnál eszünkbe juttathatja, hogy nem vagyunk dárdozó kompánia, hanem fölfegyverezett vöröség. Kívül a falakon az ellenség áll. Az apák érdemeinek megünneplését zavarja a fiuk türelmetlen csoszogása, készülődése és lármája, épen a sajtó ellen.

Nem vagyok babonás, tisztelt uraim, de ez a billikom nem hozott ránk szerencsét. — Mi úgy komtempláltuk, hogy ebből fogunk inni

a nagy nap emlékezetére, de a kehely olyan lett, mint a próféta zöld zászlója, hogy valahányszor veszély van, előhozzák. Sőt még talán amolyanabb, mert valahányszor előhozzák, veszély van.

Tavaly ilyenkor is ebből a tenorból kellett szólanom, de a tavalyi baj megtört az önök bátor és szívós maguktartásán, s azoknak segítségével, akik hozzánk csatlakoztak. Én nem félek a mostani bajtól sem, mert a kormány eddigi intézkedése intencióiban hiszem, távol esik a rossz szándéktól. Csak egy nagy tévedés van benne. A kormány azt hiszi, hogy a sajtószabadság olyan mint a gázláng, amit tetszés szerint kisebbre nagyobbra lehet csavarni; de mi tudjuk, hogy olyan mint a gyertya láng, ellehet végképp fujni, vagy égni kell havnyan szabadon; a fényét kisebbre venni, abból lecsipni lehetetlen és ha megpiszkálják csak nagyobbra gyul. Ezt a tévedését hamar be fogja látni a kormány s különben sem féltem a sajtószabadságot felülről. A reakciónak, ennek az öreg boszorkánynak a felső állkapcsán nincsenek már fogai. Hanem vannak alul agyarai. Alulról féltem a sajtószabadságot. Mert a szépséges asszony, a mi Hungáriánk, gyanutlanul a karját csak lefelé nyújtja, gyanutlanul gyüri fel csipkés ingvállát s hogy beoltani tejféléh karjába különös betegségeket.

Biztos az, tudják önök, de ha nem tudnak is, kötelességem ezen a helyen, melyet bizalmukból elfoglalom, konstatálni, hogy a sajtó iránti ellenszenv nagy dimenziókat kezd fölvenni épen az ugynevezett intelligens osztályokban. Szomorú tünet és nagy botorságra vall, hogy valaki beakarja házán falaztatni az ablakokat, melyeken napfény, világosság és életető levegő ömlik be, csak azért, mert a léghuzamtól náthát is lehet kapni.

Nincs és nem is lehet mentség e lap-pangó törekvésekre, de mégis kötelességünk kutatni, mi ezekben a szeszély, mi ezekben a vakság, mi az önrombolási szenvedély és esetleg miben járultunk hozzá a hibáinkkal mi magunk?

Szemünkre vetik, hogy hibáztunk igen sokszor, személyeskedéssel, ildomtalan hanggal és tollunk gyakran csapott át a magán életterére. Gyakran nem tettük rá az igazság mérlegére közleményeinket. Ésmegengedtünk magunknak egy rossz játékot, hogy mikor a sajtót némi veszedelem környékezte, akkor azt kiáltottuk a közönség felé: Gyere, állj mellénk. Hiszen a sajtó a te szolgád, a te szabadságod, te magad vagy az. De ha aztán a közönségnek volt valami akarata, amely nekünk nem tetszett, akkor egyszerre nem a közönségé volt a sajtó, hanem a miénk. Azt mondtuk neki nagy kevélységgel: „Azt irunk, amit akarunk.”

Ez a pör köztünk, uraim. Ez az összegyült keserűség eresztí ürömeseppeit a mai lakománkba. Nem részletezem. Minek? Csak érinteni akartam. Bíró én nem lehetek e pörben, mert én is vádolt vagyok társaimmal együtt, de érzem, hogy ennek a pörnek be kell végződnie s a mi hibáink beösmérese az első okos lépés s kikérülése az egyetlen út, melyen haladva, a szembe készülődő táborok mellénk kerülnek újra.

Bizton tudom, hogy így lesz, ha bátrak leszünk és igazak. Rettenhetetlenek a közérdekű harcában, félénkek, óvatosak a magánygyének bírálatában. Ha a nemzetet tanítjuk — de ha mi is tanulunk tőle. Ha szuggeráljuk neki, mire van szüksége, de közben tőle is megkérdőzzük.

Akkor ez a billikom igazán csak arra való lesz, hogy a mult emlékeit idézzük fel évenként fenekéről.

És akkor nem kell félni — különben félni semmikor se kell.

Valaminthogy nem akkor született a magyar sajtószabadság, amikorról a hivatalos kezeltével kiállítják, nem is fog elmúlni akkor, amikorra a halotti levelét előkészítik. Nem fog elmúlni soha sem. Ahogy hagyjuk vagy nem hagyjuk, isten minket úgy segítsejen.

A nagy tetszéssel és éljenzéssel fogadott beszéd után dr. *Kenedi* Géza állott föl szólásra. Poharát emélti testvéreire a zsurnalisztikában, a jelenlevő országgyűlési képviselőkre és az otthon elnökére. Majd reflektálva *Mikszáth* beszédére, az

mondja, hogy az a gőz, amely a tömegektől főlzáll, nem mindig egyforma. A lelkesedés gőze a szabadságnak használ, de árt az a gőz, amely az érdekek alantas harcából fejlődik ki. Azzal végzi, hogy a Szentlélek szállja meg a jelenlevő országos képviselőket, hogyha kell, képesek legyenek a sajtószabadság védelmére nehezebb körülmények között is sikra szállni. (Élénk éljenzés.)

Hoitsy Pál szép beszédben a főváros rohamos fejlődéséről emlékezik meg, amely haladás a főváros élén álló kiváló férfiaknak az érdeme. Élteti Márkus főpolgármestert és Halmos polgármestert.

Szathmáry Mór beszélt ezután nagy lendülettel. Márczius 15-diki ünneplésének a jelentősége — ugymond — nem annyira a múlt időnek, a múlt idők eseményének az emlékezésében, mint inkább az emlékezésnek a közszellemmel való hatásaiban csuorsorodik ki, mert ezekre a hatásokra van nekünk szükségünk. Jöhet idő, mely próbára teheti a magyar nemzet közszellemének egész ellenálló képességét. A nemzeti nagy munkában nagy hivatása van a magyar intellektuális erő képviselőjének, a Magyar Tudományos Akadémiának, amelynek jelenlevő elnöke, báró Eötvös Lorándot élteti. (Éljenzés.)

Mikszáth Kálmán két vendéget éltet. Az egyik báró **Atzél Béla**, aki lezsidott bennünket egy cikkben, a másik, báró **Nopcsa Elek**, akit mi szidtunk le számtalan cikkben. (Derűtség.)

Rákosi Jenő kijelenti, ugymint az **Otthon** elnöke teljesen szolidarizálni érzi magát az Újságírók Egyesületének tagjaival (Éljenzés), mert a szolidaritás, a mai viszonyok közt, igen nagy kincse a zsurnalisztikának. Nem fél attól, hogy apáink hagyományja a magyar nemzet döntő tényezőiből ki fog veszni. Ma egy meghasonlott társadalomban élünk és ha a fátylát, amelylyel világítani szoktunk, az utcára dobjuk, az ott robbantani fog. Azért jött el, hogy szolidaritása mellett tüntessen. (Zajos, hosszas éljenzés.)

Márkus József főpolgármester köszönetet mond úgy a maga, mint **Halmos** polgármester nevében a megüvítésért. Ő nem lát veszedelmet, mely a sajtószabadságot fenyegeti, mert meg van győződve, hogy a lelkesedés minden támadást a sajtó ellen visszatorolna. Hálás szívvel emlékezik meg azokról a szolgálatokról, melyeket a sajtó tett a fővárosnak és ha néha kritikája a tárgyilagosságon túl is ment, ez mindig csak a szeretetnek és lelkesedésnek volt a forrása, amelye az újságírók a főváros iránt éreztek. Poharát üríti az újságírókra, (Éljenzés.)

Báró Eötvös Loránd állott fel azután szólásra és azt mondja, hogy az akadémia, amelyet ő képvisel, nem politizál, mégis nagyon jól esett neki, hogy ez ünnepre meghívót kapott. Az akadémia nem az újságoknak és nem a napi szükségleteknek dolgozik, de azért mégis együtt dolgozik a haza boldogulásán. Olyan szavakat hallott itt, melyek a nemzet drága kincsét, a sajtószabadságot fenyegető fellegekről szólnak. Azt hiszi, hogy azok, akik arra lecsapni készülnek, még nem képezik az egész nemzet testét. Van itt a hazában igen sok csendes ember, akik féltékenyen őrzik a drága kincset, a sajtószabadságot és akiknek szívében e sajtószabadság iránti lelkesedés örökké élni fog. Lelkesedik ő is a sajtószabadságért és kész azért bármilyen áldozatot meghozni. (Szűnni nem akaró éljenzés.)

Rátkay László poétikus szép szavakban a sajtószabadságot élteti. **Szabó Endre** a szó két leghatalmasabb közvetítőjét, a nyomdászt és színészt élteti, kiknek jelenlevő képviselőjére, lovag **Falk Zsigmondra** és gróf **Festetics Andorra** őríti poharát. **Báró Nopcsa Elek** az újságírókat köszöntötte fel és ezzel kifejezést akar adni annak, hogy ő a sajtószabadságot akkor is tiszteli, mikor a sajtó ellene fordult. **Báró Atzél Béla** szellemesen mond el egy arabs regét, amelyet az újságírókra alkalmaz és ő is az újságírókat élteti.

A társaság még ezután sokáig maradt együtt a legegységesebb hangulatban.

Bubics püspök április tizenegyedikéről.

A kassai egyházmegye hazafias püspöke megyéje lelkészkező papságának köriratot küldött ma április tizenegyedikének ünnepléséről. A

magyar hierarchiából, e fényes és sokat jelentő testületből, ez az első ünnepi hang. Elmondható róla, hogy ha annyi püspöktől egyelőre kevés is e hang, azért annyi püspökhöz méltó ez a hang: **Bubics Zsigmondot** dícséret érje a megbízás nélküli ügyvitelért. Leveléből jól eső melegség, történelmi érzék és az a tanulság árad, hogy a középkori instituciókra nézve a magyar episkopátusban is megoszlanak a vélemények.

Hogy ma újra szólnak hozzátok — így kezdi levelét **Bubics** — annak oka az, hogy nem szabad sem hazánk határai között, sem azokon túl találkozni senkinek sem azok között, kik magukat magyaroknak vallják, aki örömmel, nemzeti büszkeséggel és hálával vissza ne emlékezzék ama nagy időkre, melyeknek korszakos alkotásait az 1847—48-iki országgyűlésen megalkotott törvényeink betűtözték. Mint magyar püspök, mint egyik szerény utóda azon főpásztoroknak szólnok tehát ma hozzátok, kik ezen örökké emlékeztetes országgyűlésen lángoló hazaszeretettel és nagyfokú áldozatkészséggel vettek részt az új törvények megalkotásában, mint magyar ember szólnok hozzátok, a maga kedves szeretett véreire, mint hazafi a hazafiakhoz, hogy veletek együtt örvendezzek ama nagy alkotásoknak, melyek hivatva voltak nemzetünk életét új alapokra fektetve lehelővé tenni azt, hogy a magyar állam és benne a magyar nemzet fennmaradásának újabb biztosítékait megnyerve, egy, a múltnál is szebb, hasznosabb jövőnek nézhessen elébe.

A magyar államélet alapjai tényleg meggyengültek volt az elmúlt századok eseményei közepette. Az a politika és kormányzási rendszer, melyet nagy és dicső emlékü **Szent István királyunk** a magyar állam számára államférfiúi mély bölcsességével megalkotott, több századon megtette a maga kötelességét; ama rendszer alapján lett a mi kisded hazánkból európai nagyhatalmasság, mely már a XI. században, de főképp a XIV-ben Anjou-királyaink és még egyszer a XV. század második felében, a nagy Hunyadi Mátyás uralkodása alatt oly tekintélyt szerzett Magyarországnak, mely tiszteletet parancsolt mindenfelé. De a középkor eseményei, a különféle tanulmányok és felfedezések és gyakoribb érintkezéseink más nemzetekkel lassan-lassan azt a meggyőződést érezték meg nemzetünk nagyszellemű férfiiban, hogy a régi rendszer alapján, ha azt a szükségletekhez képest át nem alakítjuk, az ország fennmaradása, virágzása nem lehetséges.

Ily történelmi előzményekből következőtén a nemzeti átalakulás szükségességét, magára a napnak megünnepelésére nézve ezeket az utasításokat adja papjainak **Bubics**:

Tudjátok, tisztelendő testvérek, hogy a fentebb említettem nagy eseményeknek emlékeztetést ez év tavaszán az egész nemzet és pedig dicső királyunkkal, legalkotmányosabb fejedelmünkkel, **I. Ferencz** Józseffel egyetemben, meg fogja ünnepelni. Ehből az ünneplésből nekünk, a magyar keresztény egyház minden papjának, a gondjainkra bízott hívekkel egyetemben, ki kell vennünk részünkét; meg kell mutatnunk azt, mennyire igazságtalan azok ítélete, kik a multban előfordult néhány ingatag honpolgár politikai eltévelyedését a katolicizmusnak rótták fel, pedig ezrével nevezhetnők meg a történelmileg ismert katolikus papok neveit, kik mindenkor a magyar hazafiságnak nemcsak törhetetlen harcosai, de zászlóvivői is voltak. Hiszen seletjes és kivetni való elemek minden időben és minden csztályban találhatók, de a katolikus papság mindig és mindenben nemcsak jó katolikus, de jó magyar is volt.

És ezt be kell bizonyítanunk és be fogjuk bizonyítani most is. Azért ti, mint a gondjaitokra bízott híveknek nemcsak lelkipásztorai, hanem atyái, tanítóit és tanácsadóit is, ragadjátok meg ezt a mostani alkalmat arra, hogy híveiteket megtanítsátok annak a jubiláris ünnepnek jelentőségére, melyet ez év tavaszán az egész ország meg fog tartani.

Ennek az országos ünneplésnek, mely folyó évi április 11-én, husvét hétfőjén lesz megtartandó, fényesnek és lélekemelőnek kell lennie. Ez célból népünket már jóelőre fel kell világosítani annak jelentőségéről, a mire legalkalmasabbnak folyó hó 27-ét vélem, amikor is erről a tárgyról oktassátok ki híveiteket a szószékből. Április 11-én pedig, mint az ünnepély napján, minden plébánia-templomban **Te Deummal** egybekötött ünnepélyes hálaadó isteni tisztelet lesz, mely alatt fel fogjátok olvasni azt a körlevelet, melyet ez alkalmából híveimhez intézni fogok.

De ne csak a nép, a tanuló ifjúság is ünnepljen. És pedig az elemi iskolák április 16-án, a többiek április 12-én. E napokon az iskolásgyermekek csinosan és tisztán öltözködve, s akik közülük tehetik, nemzeti színű, veres-fehér-zöld szalaggal vagy csokrocskával feldíszítve jelenjenek meg szent misére az Isten házában. Misa után pedig gyülekezzenek össze az iskolákban és ott tartanak isko-

lai ünnepélyt. Ennek az iskolai ünnepélynek a programja a következő lesz: 1. A Szózat éneklése. 2. A plébános vagy a tanító olvassa fel azt a kis buzdító beszédet, melyet a gyermekekhez fogok intézni az ünnep jelentőségéről és amelyet annakidején szintén megküldök nektek. 3. Valamelyik gyermek szavaljon el egy szép, hazafias költeményt. 4. Osszátok ki a gyermekek között, az ünnep emlékéül, azt a képet és imát, melyet ez alkalomra e célból tölem kapni fogtok. 5. Énekeljék el azt a Mária-éneket, melyet szintén e célból még jókor meg fogok küldeni, hogy azt a gyermekek kellő időben megtanulhassák.

A Demokrata-kör ünnepe.

A budapesti *Demokrata* kör ma este tartotta meg a régi polgári lövölde nagy termében márcziusi ünnepét, amelyre közel 6000 ember gyűlt össze. **Sümegi Vilmos** megnyitó beszéde után **Vázysonyi Vilmos** mondott ünnepi beszédet. Előbb márczius idusának a jelentőségét méltatta, majd arról szüilt haladtunk-e ötven év óta? Szabadság dolgában — ugymond — messzebb voltunk mint ma, mert az akkori jogokat lassankint mind visszaszították. A gazdasági rész se ejtsem tévetségbe, mert amit látunk, az nem a nemzeté, hanem egyeseké. Majd hosszasan foglalkozik a mai rendszerrel, melyet miniszterializmusnak nevez s amely rosszabb, mint minden abszolútizmus. Ezután párhuzamot von a márcziusi pontok és a mai viszonyok között s kérdi, vajjon nem kívánhatjuk-e ma ép úgy mint 48-ban a sajtószabadságot és a cenzura eltörlését, és nem kívánhatjuk-e még ma is a közös teherviselést, mely azt jelenti, hogy mindegyik csak annyi terhet viseljen, amennyit elbir. Nagy tetszés között foglalkozik a löversenyekkel, hol a jobb, gyorsabb és kitartóbb lovakat jobban terhelik meg, mint a gyöngébbeket. Ugyanígy kell lenni a megadótatásnak is. Követeli a progresszív adó behozatát, az urbéri viszonyoknak valóóságos megszüntetését, a hibizomonyok eltörlését és a szegények hitbizomonyának behozatát és a fokozatos 8 órai munkaidőt, mert mindez megfelel a márczius szellemének. A beszédet percekig éljenzették. **Sümegi Vilmos** záróbeszéde után az ünnepe véget ért.

A budapesti *Naschitz*-féle leányiskolában is szépen ülték meg a márczius 15-ét. Több alkalmi ének és szavalat után előadták dr. *Sebestyén* Károly tanárnak erre az alkalomra irt szindarabját, amelyet, a nagy termet megtöltő közönség sok tappsal fogadott. Sokat tapsoltak a nagy igyekezettel játszó növendékeknek is, különösen *Rassa* Valériának, aki Hungáriát személyesítette. Az előadást holnap megismétlik.

— **Koburg Lujza hercegnő.** Az utóbbi időkben sokat irtak a külföldi lapok Koburg Fülöp herceg és nejének szerencsétlen családi helyzetéről s ezzel összefüggésben tárgyalták azt a párbajt is, amelyet Koburg Fülöp herceg vívott *Mattiasics*-Keglevits ulánus főhadnaggyal. Koburg Lujza hercegnő Nizzába utazott s most a párisi *Figaro* azt a hírt röpitette szét a világba, hogy a hercegnő Nizzából eltűnt és senki sem tudja, hogy hová lett. A belga királyi családot fájdalmasan érintette a *Figaro* pletykája, amelyet nem tartanak egyébként rosszakaratu koholmányynál. A hercegnő Nizzában van és onnan Bécsbe utazik. Lipót belga király ugyancsak Bécsbe utazik, hogy azokat a differenciákat, amelyek Fülöp herceg és neje Lujza hercegnő között esetleg felmerültek, eloszlassa.

— **Zichy Jenő utja.** *Lemberg*ből jelentik: *A Slovo Polskie* szerkesztősége ma gróf *Zichy Jenő* ideérkezése alkalmából a Grand Hotelben lakomát rendezett, amelyen az itteni tudományos körök és a sajtó képviselői vettek részt. *Romanovicz*, a „Slovo Polskie“ szerkesztője gróf *Zichy* utazásának sikerére ürítette poharát. Gróf *Zichy Jenő* lendületes beszédben kiemelte azokat a történelmi momentumokat, amelyek a magyarokat a lengyelekkel összefűzik és a két nemzet jólétére mondott felköszöntöt. *Skrzynsky*, az Újságírók Egyesületének elnöke francia nyelven mondott beszédében kifejtette, hogy a magyarok és lengyelek mindig a szabadságért küzdöttek. Most közös tudományos munka fűzi őket össze. E munka előharcosára, gróf *Zichy Jenőre* üríti poharát. *Zichy Jenő* délután 2 órakor utazott el *Odesszába*.

— **A görög király körútja.** György görög király — mint *Athénből* írják — körutat szándékozik tenni előbb Görögországban, majd Európában. Az utóbbi napok izgalmai a király egészségét meglehetősen megviselték és az orvosok 2—3 havi feltétlenül nyugalmat ajánlottak neki. A király távolléte alatt *Konstantin* herceg fog kormányozni.

— **A király walseiben.** A király délután 3 órakor gróf *Paar* főhadsegéd kíséretében különvonattal Amstáttenbe érkezett és walseiba hajtatott. *Ferencz Szalvátor* főherceg és *Mária Valéria* főhercegnő Oedig elébe mentek 6 Felsőgenek.

— **Az ideai hadgyakorlatok.** *Temesvári* tudósítónk táviratozza: A katonai és a polgári hatóságok megkapták már a hivatalos értesítést, hogy a legfelsőbb hadintézéség már határozott az ideai nagy gyakorlatok ügyében. Ezek szeptember másodikától hetedikéig a VII. és XII. hadtest között Buziás fürdőhely környékén lesznek a király jelenlétében, akinek a közalapítványi uradalom tisztái épületét rendezik be lakásul. A tábornoki kar a fürdői szállodákban fog lakni.

— **Az olasz király születésnapja.** *Fiuméből* táviratozzák: *Umberto* olasz király mai születésnapja alkalmából az olasz konzuli és az olasz jótékonyági egyesület épületein, valamint a kikötőben levő összes olasz hajókon olasz nemzeti lobogók lengtek. Délelőtt *Lebrecht* konzulnál több testület és olasz alattvaló tisztelgett. — *Kanéából* jelentik: *Umberto* király születésnapja alkalmából a Suda-öbölben levő valamennyi hajó zászlódíszit öltött. *Este* a *Sardegna*-n diszlakoma lesz.

— **Rekviem** Gajzágó Salamonért. A beivárosi plébánia templomban ma délelőtt 10 órakor tartották meg az engesztelő szentmise áldozatot a minap elhunyt Gajzágó Salamon állami főszámzéki nyugalmazott elnök, valóságos belső titkos tanácsos lelki üdvéért. A gyászistentisztelet alkalmából nagy gyászoló közönség töltötte meg a templomot, amelynek fekete posztóval bevont első padjain a megboldogult kiterjedt rokonsága foglalt helyet, élén *Lakács Béla* volt kereskedelmi miniszter, valóságos belső titkos tanácsossal. Az istentiszteletet *Kántor* Károly belvárosi segédlelkész végezte.

— **A megsebesült főispán állapota.** *Szalavszky* Gyula főispán állapotában tegnap óta nem állott be változás. Az éjjelt nyugodtan töltötte el a sebesült. A golyót még nem sikerült ugyan a lábából kivenni, de azért nincsenek fájdalmai. Ma délelőtt is sokan keresték fel a megsebesült főispánt, aki elbeszélgetett látogatóival.

— **Hartmann színész nő temetése.** *Hartmann* udvari színésznőt — mint *Bécsből* jelentik — a lakosság minden körének részvéte mellett temették el. Az evangélikus templomban *Johanny* lelkész mondott búcsuztatót. A nyílt sírnál dr. *Schlenker*, a Burgszínház igazgatója és lovag *Sonnenthal* udvari színész mondottak beszédet.

— **Barnato utódját meggyilkolták.** *Londonból* jelentik a *N. Fr. Pr.*-nek: *Barney Barnato* utódját, *Wolf Joel*t ma Dél-Afrikában johannesbergi irodájában egy *Felsheim* nevű ember állítólag boszúból megölte. A hirt Londonban ma fél hatkor tudták meg és az eset valószínűleg erős hatást fog gyakorolni a holnapi börzén. *Wolf Joel* harmincz egynéhány éves ember volt és *Barnato* nővéreinek fia. Még *Barnato* életében sok alkalma volt fényes üzleti tehetségeinek érvényesítésére és már akkor *Barnato* jobb keze volt és őt nevezte ki végrendeletének végrehajtójává. *Barnato Brothers* cég alatt folytatta aztán az üzletet, melynek tagjai rajta kívül egyik fiúvere és *Barnato Harry* nevű fiúvere voltak. Rendesen Londonban lakott, de azért gyakran utazott Afrikába. Nagy lában élt, fényes ebédeket adott és nagyon szerette a turfot. Vagyonát két millió fontra becsülik.

— **A román tisztak látogatása.** *Brassói* levelezőnk táviratozza: A román tisztak tegnap a lovasági kaszárnyát látogatták meg, ahol tiszteleltükre magyar, román és osztrák czimerekkel díszített diadalkaput emeltek, amelyen jobbról 6 Felsőgenek, balról *Károly* királynak képe volt látható. A lovárdában is czimerek és lobogók díszítették a falakat. Az ünnepélyen az első huszárezred 12 tiszte quadrillet lovagolt és a 34. hadosztály-tüzérezred pedig a hatosfogat hajtását mutatta be. A

tiszteken kívül csak *Maurer* főispán volt jelen az ünnepélyen. Miután még a város egyes nevezeteseit megsejlelték, a magyar és román lobogókkal díszített honvédkaszárnyában villásreggelihez ültek s délután 2 óra 20 perczkor a gyorsvonattal külön szalonkocsiban hazautaztak. Pradeálíg néhány brassói tiszt kísérte őket. Elutazásuk előtt a 16 román tiszt 184 brassói tiszttel egy csoportban lefénypéjeztette magát.

— **Elgázolás.** *Pesch* János kocsis kocsija ma délután *Ujpesten* elgázolta *Link* Márkus 83 éves magánzót. A szerencsétlen öreg ember néhány percz mulva meghalt. *Pesch* Jánost letartóztatták.

— **A megszökött és elfogott főhadnagy.** *Prágából* táviratozzák: Több lap jelentette, hogy *Klotz* főhadnagy, aki ezelőtt *Olmützben* szolgált és aki mint tanár volt a prágai hadtest katonai iskolájához beosztva, megszökött. A főhadnagyt köröztették, mert *okiratokat sikkasztott* és nagymennyiségű adósságot hagyott kifizetetlenül. A *Narodni Listy* ma azt jelenti, hogy *Klotz* főhadnagyt *Boroszlóban* elfogták és egy porosz tiszt vezetése alatt porosz katonaság vitte a josphstadt katonai fogházba. A főhadnagy fekete polgári ruhában volt, mikor elfogták.

— **Halálos pisztolypárbaj.** *Münchenből* jelentik a „*Neue Freie Presse*“ utján: *O.* *Ferencz* itteni joghallgató egy bécsi egyetemi joghallgatóval ma véres pisztolypárbajt vívott. *O.* a hasába kapta a golyót és két óra alatt meghalt. A párbaj oka állítólag: egy asszony.

— **Az elfogott bombamerénylő.** *Párisból* táviratozzák a *N. Fr. Pr.* utján: A párisi bombamerénylőt *Koch*-nak hívják. Bevallotta, hogy ő vetette a *Place de la Concorde*-on és a *longschamps-i* löversenyterti *Cascade*-on a bombákat a múlt évi július tizennegedikén. Az utóbbi helyen annak idején egy kést is találtak, amelyről *Koch* azt állítja, hogy egy kocsisból lopta. A kocsiat, akit kihallgattak, ezt az állítást megerősítette. A rendőség azt hiszi, hogy nem *Koch* a bombamerénylők szerzője, hanem csak eszköze. Az anarkista szövetkezet tagjainak nyomában van a rendőség.

— **Megölte egy legényt.** A szeged-felsőtanyai szatymazi kapitányságban, mint levelezőnk jelenti, gyilkosság történt az éjjel mulató legények között. A *Grünfeld* Józsa kocsmájában vasszezt össze két juhászlegény: *Kovács* István, a huszonegyéves *Selymes* Mihályval. Kovács ez utóbbira már régen haragot tartott s tegnap vasárnap lévén, kereste a tánczhelyen. Rá is akadt és rövid kötekedés után előhuzta zsebéből a bicskát s hátulról orozva a *Selymes*-fiu nyakába dőfte. A penge átvágta az életeret és a legény azonnal holtan rogyott össze. A pusztázók letartóztatták a gyilkost, az esetről pedig jelentést küldtek a városba.

— **A bünbánó szociálisták.** A deski szociálisták kérvényt intéztek *Hevesmegye* alispánjához, amelyben annak a pénzbüntetésnek az engedését kérik, amelylyel a főszolgabíró sújtotta őket. A bünbánó atyafiak kérvényükben a többek között így irnak:

„Alázattal kérjük a tekintetes alispán urat, ezen bünt (tudniillik a gyűlésezést) nem akaratomkal követtük el, hanem tudatlanságunk, tanulatlanlanságunk által lett elkövetve s minket csak félrevezettek a jött-mentek.“

Ugyanílyan tartalmu kérvényt küldött két orosi szociálista: *Sallár* János és *Vas* András *Mirec* János szabolcsmegyei alispánhoz. Ebben a kérvényben a letartóztatott orosi szociálisták szabadon bocsátását kérik azzal a megokolással, hogy félre lettek vezetve s ha tévedtek is, hát bocsásson meg nekik a nagyságos alispán ur! Ugyanez a szánóm-bánom fogta el a bodrogrözi szociálistákat is, akiket *Dókus* Gyula zemplénvármegyei főjegyző sorban térít meg. Ezek Várkonyit okolják az egész bajért s máris kijelentették, hogy azt az esküt, amit a szociálistáknak tettek, nem tartják magukra nézve kötelezőnek. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Várkonyi a *Földmivelők Lapja* tulajdonjogát — legalább formailag — a hómezővársárhelyi demokrata szociálisták egyesületére ruházta. Ezek meg-

bizásból tegnap küldöttség kereste fel dr. *Endrey* Gyula országgyűlési képviselőt, mint nyomdatulajdonost, hogy vállalja el a lap kinyomatását. *Endrey* azonban nem ment bele ebbe az üzletbe s azért *Lévai Fülöp* nyomdatulajdonost keresték fel ajánlatukkal. *Lévai* meggondolási időt kért.

— **Vitás kérdés.** *Brüsszeli* levelezőnk írja: A brüsszeli bíróságok ezidőszert az azzal a fogós kérdéssel foglalkoznak, vajjon egy olyan belga embernek a felesége, akit az illető mint török tábornok *Konstantinápolyban* a *Korán* törvényei szerint vett nőül, belga asszony-e vagy török nő? E vitás kérdést a következő történet hozta napirendre: *Delobel* belga hadnagy török szolgálataba lépett. Az orosz háboru idején gyorsan emelkedett fölfelé, tábornok lett és pasa és áttért az islamhoz. Ekkor *Hassan-Dsemil* pasa nevet vette fel. Hatszor nősült és ugyanannyszor elkergette a feleségét. Török jog szerint elegendő, ha az ember feleségének tanuk előtt háromszor egymásután elmondja az elutasító formulát, akkor a házasság jogérvényesen fel van bontva. *Dsemil* pasa hetedik felesége egy *Estelle Girard* nevű elegáns francia nő volt. De néhány év mulva ennek is elődei sorsára kellett jutnia, a török *Don Juan* őt is elkergette. A bájos *Estelle* azonban, amilyen szép, épen olyan okos volt és férjét egyszerűen bepanaszolta. *Hassan-Dsemil* pasa azt bizonyította, hogy ő belga ember, de ezt az állítását nem fogadták el és fizetnie kellett. Most *Delobel*, aki ismét *Brüsszelben* lakik, ahol érdemrendekkel díszítve gyakran lehet őt látni a körutakon, megújította a pört a belga bíróságoknál, de csak tovább kell fizetnie. A belga bíró teljesen helyesli a török bíróság itéletét, mondván, hogy *Delobel* állandóan *Törökországban* tartózkodott, az islam vallásra tért át és ellenmondás nélkül mint ottoman polgár az ottoman bírósághoz fordult. A belga-török *Don Juan* tehát a szép *Estelle*-t vagy ismét feleségül veszi vagy azt a pénzt kifizeti neki, a mennyi egy török excellenciás asszonynak dukál.

— **Esküvő.** *Gerenday* Béla akadémiai szobrász, fővárosi bizottsági tag, ma tartotta esküvőjét a kálvintéri református templomban *Szöllősy* Alice kisasszonnyal, *Szöllősy* Gyula hevesmegyei nagybirtokos leányával. A templomban nagyszámú fényes közönség gyűlt egybe, közte közéletünk számos jelese és a fővárosi művészvilág több tagja. Az esketési szertartást *Szász* Károly református püspök végezte, aki szép beszédet mondott az új házasságoknak. *Esküvő* után az ifju pár olaszországi nászútra indult.

— **Halálozás.** *Nagykárolyból* táviratozzák, hogy *Tomka* Mór királyi tanácsos, nagykárolyi pénzügyi igazgató szélhüdedben meghalt.

— **Asszonyháboru.** Nagy feltűnést keltő vitriolmerénylet történt ma — mint tudósítónk táviratozza — *Fiórenczben*. A 30 éves *Migliorini* Antoinette a 21 éves *Lizzy Eszter* chansonette-et, akivel férjének viszonya volt, féltékenységből leöntötte vitriollal. Ámbar a fiatal leány izonyu sebeket kapott, mégis kiragadta a szerelemfélő asszony kezéből az üveget és a maró folyadék hátralevő részével leöntötte az asszony arcát. Mindkettő életveszélyesen megsebesült.

— **Turteltaub biztosítás.** *Turteltaub* Henrik Gyula, — a rendőség naplójában többszörösen megörökített férfi — hamis aláírásokkal biztosítási provizóit csalt ki a „*Dortrecht*“ és a „*Newyork*“ biztosító intézetektől. A rendőség már hetek óta kereste, de nem talált rá, mert hol *Gyulai* Gyula, hol *Julius Fodor* név alatt lappangott a fővárosban. Ma délután egy ismerőse, akit szintén becsapott, felismerte egy kávéházban s két detektívvel letartóztatta.

— **Ékszerlopás Bécsben.** A bécsi rendőség táviratban értesítette a főkapitányságot, hogy egy 30 esztendő, sárga ruhába öltözött fiatalember nagy lopást követett el egy ottani ékszerész kárára. Az elloptott ékszerek a következők: 12 pár gyémánt buton egy-egy kövel, 4 pár brillians buton egy-egy kövel, ezüst foglalatban, 1 pár világos smaragd, brilliansokkal kirakott buton, 3 arany karperecz, az egyik 3, a másik 8 brillianssal, a harmadik 1 türkiszszel s brilliansokkal, 80 darab női aranyóra, 8 darab tisztí lánca, 16 darab arany

függőláncz, 20 darab sima atanykarperecz, 250 darab különféle 14 karátos aranygyűrű. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Munkások a művezető ellen.** A *fumei* torpedógyár munkásai — mint tudósítónk táviratozza — ma *Carmelli* nevű művezetőjük ellen, aki velük hosszabb idő óta rosszul bánik, fellázadtak. Kalapáccsal és másnemű szerszámokkal ütötték őt, míg végre egy mellékajtón menekülhetett. Ez volt a szerencséje, mert különben agyonütik a dühöngő munkások. Őt órákor a gyár igazgatósága hirtetést adott ki, melyben tudatja, hogy a gyárban a munkát további rendelkezésig be-
szünteti.

— **A fegyver.** *Schuchánszky* Pál, nagylaki gazda tegnap délben kiment a fegyverével a tanya-jára. A béresház falához támasztva fegyverét, bement a házba s míg ő odabent időzött, az egyik béres kezébe vette a fegyvert és az istállóból kijövő mostoha öcsésére czélozva rákiáltott:

— Vigyázz Gyuri, most meglőlek!

Az első ravasz elcsattant, de csütörtököt mondott, mire a második ravaszt is megnyomta. Egy dördülés és a kisbéres vértől borítva össze-rogyott. A golyó a mellébe hatolt Gyurinak és valószínűleg halálát fogja okozni. Ugyanabban az időben egy másik gondatlanságból okozott szerencsétlenség történt *Csanád-Palotán*. Buvár Imre csanád-palotai lakos és felesége ugyanis Nagylakra mentek a hetivásárra, otthon hagyva 9 éves és 3 éves gyermekeiket. Egy darabig csak meg voltak a gyermekek. Egyszer csak a nagyobb fiú gondol egyet, bemegy a kamrába, előveszi apja puskáját és megtölti. Hogy mi történt ezután a két fiú között, eddig nem volt kipuhatolható; de mire a szülők haza jöttek, a kisebbik már megvolt halva. *Saját bátyja lötte agyon*. A nagyobb fiú a büntetéstől való félelmében felkötötte magát, de a hurok laza lévén, nagyobb bajt a fiúnak nem okozott.

— **Hiúzok pusztítása.** Lőcse város tízezer holdas erdejében az év eleje óta roppant pusztítást vetek észre az őzállományban és az erdőkerülők kiküzdötték, hogy *hiúzok* fészkeltek be magukat az erdőkbe és okozták a nagy kárt. *Jannovitzky* fő-erdész intézkedésére a megölt őzek kikezdett részeit strichninnel kenték be és ily módon két hét alatt sikerült három nőstény hiúzt megölni. Ma hozták le a hegyekből a negyediket, egy hatalmas kanhiúzt és most már azt remélik, hogy kipszult az egész hiúzs család, mely már eddig is igen nagy kárt okozott és az egész őz-vadállomány kiirtásával fenyegette Szepesmegye erdeit.

— **Strike.** *Zirczen* — mint levelezőnk írja — ismét javában strikeolnak. A változatosság okáért most a kőmives- és ácslegények strikeolnak. A közel háromszáz kőmives- és ácslegény csakis összes kívánsága teljesítése után hajlandó munkába állni, míg a mesterek nem akarnak engedni rideg álláspontjukból. A mesterek azt kívánják, hogy segídeik reggeli öt órától esti hétiig, reggeli és oszonna nélkül dolgozzanak, míg a segítők hattól hatig kívánnak mánkában lenni, persze reggelivel és oszonnával. A legnagyobb elkeseredést az okozza a legények között, hogy a *dohányzást munkaközben mindenütt tiltották a mesterek*; e tilalom visszavonásáért akarnak a strike-olók mindenképp küzdeni, azt mondván, hogy magyar ember csakis úgy tud jóízűen és kedvvel dolgozni, hogyha kurtaszáru pipáját fogai között érzi. A legények elhatározták, hogy inkább egész tavaszon át nem dolgoznak, semhogy a mesterek embertelen kívánalmait szerint álljanak munkába. Maguk a mesterek egy része — úgy látszik — hajlandó már a békes egyeskedésre, mert fél attól a fenyegetéstől, hogy a strike-olók *felgyújtják annak a házat, ki idegen munkással mer dolgoztatni*. A strike-olók egyáltalában roppant harcias kedvükben vannak, de ez a harcias hangulat bizonyára alább fog szállani, hogy ha a strike-kasszában lévő hatzár forint elfogy. *Kaspar János*, a strike vezetője, *Kisbér* és *Varsány* községek kőmives- és ácslegényeit is be akarta vonni a strike-ba, azonban ez nem sikerült. *Zirczen* a strike következtében a kőmives- és ácsmunkások szünetelnek.

— **Az elvesztett szépség.** *New-Yorkban* — mint onnan írják — általános derűtlenséget kelt *Broote* kisasszonynak, egy *Denverben* (*Colorado*) élő öreg kisasszonynak a kártérítési panasz, melyben szépségének megsemmisítése miatt 50.000 dollárt követel. *Broote* kisasszony ugyanis ahhoz a *szépsítő-orvoshoz* fordult, aki azt ígérte, hogy tudományos módszer szerint helyreállítja az elvesztett szépséget. A homlok ránczos bőrét egyszerűen hátra kell húzni, hogy megfeszüljön, ami által a szemöldökök is horizontális vonalba jutnak. A fülkagylókat meg kell rövidíteni, miáltal összhangba jutnak az arcz többi részével. A szempillák nagyon leőgnek, tehát felfelé kell azokat szoktatni, hogy a szem nagyobbnak és fényesebbnek lássék. S végül a legfontosabb. Hogy az arcnak ne csak ifju kifejezése, hanem bája is legyen, mely ellenállhatatlanul magához bilincseli az embereket, a doktor kötelezte magát arra, hogy azt a bizonyos gödröcskét is oda varázsolja a hölgy állára. Ezek után ki volt boldogabb, mint *Broote* kisasszony? S megkezdődött az operálás. Először vágást tett az orvos a fejbőrbe, melyből egy darabot eltávolított s azután ismét összevarrta a szétválasztott bőrt. Ez fájt ugyan, de a homlok sima lett és a szemöldök a magasba emelkedett. Azután a szépség orvosa a fül mögött, a szempillán, az orr alatt és egyebütt megvágta a szépségre vágyó kisasszonyt és végül azt a bizonyos gödröcskét is vágással megcsinálta az állán. A bőrt azután összevarrta és ez addig maradt ebben az állapotban, míg a gyógyulás be nem következett. Amikor mindez az operáció véget ért, a szépség orvosa kijelentette, hogy most már elég volt és hogy *Broote* kisasszony nemsokára mint valódi *Vénus* fogja meghódítani a férfiakat. Néhány hónap múlva a kisasszony arra a meggyőződésre jutott, hogy pénzt, időt hiába áldozott, fájdalmat hiába tűrt. Az arca tele volt sebekkel és az állát is a gödröcske helyett nagy csufitotta el. A levágott fülzimpák kifelé csavarodtak és a kisasszony feje és arca nemsokára olyan volt, mint egy német diák arca az ötvenedik párbaj után. *Broote* kisasszony most a kiállott fájdalomért s még inkább álmainak és reményeinek megsemmisítésért 50.000 dollár kártérítést követel.

— **Vasuti balesetek.** *Bozen* közelében — mint tudósítónk jelenti — *Waidbruck* és *Klausen* között az esőzés következtében oly hatalmas szikla zúdult a vágányra, hogy a vonatközlekedést egy időre megakadályozta. *Arcoban* a két napi szakadéktan esőzés a vágányokat annyira elöntötte, hogy a közlekedés *Mori* és *Arco* között szünetelt. Az utasok kocsin voltak kénytelenek *Arcoba* menni. *Oltresarcan* az éjjeli gyorsvonat a vágányokból kidőlt. A vonatban 20 utas volt, kik kocsin folytatták az utat *Rivába* és *Arcoba*. — *Trientben* az *Etsch* annyira elöntötte a vasuti hálózatot, hogy a vonatösszekötés szintén szünetel. A postaszállományokat kocsin továbbítják.

— **A gyanus idegen.** *Párisból* jelentik: *Szombaton* este *Páris* egyik elővárosának, *Asnières*-nek egyik szállójában *Haan* Frigyes nevű embert fogtak el, aki több hónapja lakott már ott egy fiatal emberrel, aki állítása szerint unokaöccse volt. *Haan* zürichi földbirtokosnak mondja magát. A rendőrség egyes lapok szerint kiderítette, hogy *Haan*, aki 60 éves, porosz tiszt, hamis név alatt tartózkodik *Párisban*, nagyon gyakran tett kirándulásokat *Páris* környékére és nagyban tanulmányozta az erődítményeket. Lakásán gyanus iratokat foglaltak le. Kémkedés miatt vizsgálati fogságban tartják. — A *Havas-ügynökség* azt jelenti, hogy *Haan* nem kémkedés miatt tartóztatják le. A hatóságok csak a kinttatására vonatkozó határozatot közölték vele és a határa szállították.

— **Aknak egy feleség kevés.** Nem valamelyik magulmán uraságról van szó, hanem *Batizy* *Endre* orosházi községi irnok uról, ki — mint levelezőnk írja — e hónap 1-én minden érzékeny bucsuzás nélkül ismeretlen helyre vándorolt, elhagyva a hivatalát, meg a — feleségét is ráadásul. Tegnap jött meg felőle az első hír, hogy a fészkéből kiszállt madár *Kispesten* felkereste egy régebbi ismerősét, *Könk* leányát, *Jiraszak* Ilonát, náál kérte. Azt,

hogy azóta nőtült, nagybölcsen elhallgatta. *Kosarat* nem kápván, most már, mint szerencsés rölegény, magával hirta a leányt, hogy majd *Orosházán* meg-szerezik a szükséges okmányokat s azután vissza-térnek *Kispestre*. Azóta a leány anyja hirt sem hal-lott felőlük. Eljött keresésükre *Orosházára*, de ott *Batizy* helyett *Batizyné asszonyt* találta és most pityeregnék kettesben. Egyik az urát, másik a leányát siratja.

— **Milliók sikkasztás.** *Pétervárról* táviratoz-zák: *Ribín* *Gavrilovics* *Gábel* kereskedő 1.800.000 rubel elsikkasztása után megszökött.

— **Razzia.** Az V. kerület területén tegnap razzia-tartottak, főképen azért, hogy az utóbbi időben a kerület külső részén történt lopások és be-törések tetteseit kézre kerithessék. Ez alkalommal 21 embert állítottak elő, akik közül 17-et a toloncz-házba vittek, két közveszélyes tolvajt lezártak, két embert pedig rendes lakás és foglalkozás keresésre utasítottak.

— **Pénzhamisítók.** A *resiczai* bányaműben — mint levelezőnk táviratozza — két embert letartóztattak, akik hamis forintokat gyártottak. Az elfo-gott pénzhamisítók egyike *Dumitra* *Simon* volt vasgyári munkás, a másik *Huber* *Márton* volt csendőr.

— **Gyilkosságok.** Lapunk legutóbbi számában megirtuk, hogy *Püspök-Ladányban* egy áldott álla-pothban lévő fiatal asszonyt és egy nyolcz éves leánykát fejszecsapásokkal borzalmas módon gyilkolta meg. A kettős gyilkosságról most levelezőnk a következőket jelenti: *Püspök-Ladány* egyik leg-élénkebb forgalmu vonalán, a *bárándi* uton lakik *Lehrbeer* *Dávid* szatócs és gabonakereskedő. Üzlete és lakása egy sarokházban van. Ugyanezen udvaron még egy keresztény és egy izraelita család is lakik. *Lohrbeerék* négyen voltak. Ő, a felesége, egy áldott állapotban lévő csinos fiatal asszony, egy nyolcz éves kis leány és még egy kisebb fiú. Cselédet nem tar-tottak. *Szombaton* este nyolcz órákor bezárták a boltot és *Lohrbeer* *Dávid* elment az apósához, aki hitközségi metsző, hogy onnan hazahozza a kis fiát. Nem telt bele fél óra, már otthon voltak. Idegrázó, rettenetes látvány tárult a vidáman hazatérő férj elé. Felesége és leánya vértócsában széthasított fejjel, holtan feküdtek a konyha földjén. A sze-rencsétlen férj eszméletlenül rogyott le a két véres holtest mellé. A szomszéd lakók a kis fiú sikolto-zására rohantak elő. Addig ők semmit sem vettek észre. A gyilkos nyomtalanul eltűnt, semmiféle bün-jelt nem hagyott hátra. Feltevés szerint *püspök-ladányi* ember követhette el a gyilkosságot ta-lán valamelyik a munkások közül, akik a nemrég megkezdett *ladány-füzesgyarmati* vasut épí-tésénél dolgoznak. A szerencsétlen asszony fején három feltétlenül halálos seb tátong. A kis leány, aki alkalmasint kockzával játszott a szobában, anyja sikoltására talán kirohant a konyhába. De a gyilkos az ártatlan gyermeket is megölte. A gyer-mek fején négy iszonyu csapás van. A gyilkosságot vagy fejszével vagy ásóval követte el. A csendőrség még akkor éjjel megindította a nyomozást.

Egri tudósítónk írja: *László* *József* jómódu egri földművelő egész háznépe ma elment hazulról, csak a hat esztendőes *Laczi* gyerek maradt otthon házórzőnek. *Tóth* *András*, aki *László* egyik közeli, szintén jómódu rokonának a fia, megtudta, hogy a kis fiú egyedül van otthon és beállított *Lászlók* házához. A tizennyolcz esztendőes suhancz *Ameri-kába* készült és sok pénzre volt szüksége, de az apja nem akart neki adni. Kutatni kezdett hát ro-kona fiókjában s mikor a fiú kiabálni kezdett, le-fogta, hurkot kötött a nyakára és fölakasztotta. Mikor a szerencsétlen fiú már megfulladt, *Tóth* foly-tatta a kutatást, de mindössze néhány forintot ta-lált; kereste a takarékpénztári könyvet is, de azt nem találta meg. A rablógyilkosság elkövetése után meg akart szökni, de csak a szőlőhegyig jutott. Ott elfogták a csendőrök és a vármegyeház börtö-nébe szállították be az *Amerikába* készülő suhanczot.

Lugoson — mint levelezőnk táviratozza — *Erdmann* *János* gazdát oláh származásu felesége a szeretőjével, egy kocsisal megölette. A csendőrök úgy az asszonyt, mint szeretőjét elfogták.

— Erdőség. A „kőr-berek”-ben tegnap a Szalchner-féle csemete-erdő eddig ismeretlen okból kigyuladt. A tűz mintegy 6 holdnyi területen pusztított s rövid idő alatt elhamvasztotta az egész területen levő fáállományt. A tüzet az első kerületi tűzország lokalizálta. Valószínű, hogy az erdőt valaki felgyújtotta.

— Az újpesti gyilkosság. *Tatár Erzsébet*, a lapunk legutóbbi számában megírt szerelmi dráma áldozatát, még nem bonczolták fel. A bonczolás holnap délelőtt lesz. A gyilkos *Papp Lajos* timárlegényt a rendőség ma délután átkísérteti a királyi ügyészhez.

— Elfogott rablóbanda. *Kovács* házában a mezőkovács házi csendőrség — mint levelezőnk írja — nagy tolvajbandát fedezett fel. A veszedelmes szövetséget régibb idő óta egész üzletszerűen üzte a lopásokat és betöréseket az egész vidéken. Legutóbb *Medgyes-Egyházán* csiptek rajta egy suhanczot lopáson. Midőn a csendőrök vallatásra fogták, a fiu nagyon megijedt és kivallotta, hogy 6 ref. kovács házi, ahol egész rablóbanda van, melynek tagjai csupán rablásból tartják fenn magukat. A vallomás következtében a csendőrség *Kovács* házában több gyanus egyént letartóztatott, kik aztán cimboráikat is elárulták, kik közül a csendőrség nyomban negyvenet le is tartóztatott. A házkutatásnál egész raktár lopott tárgyakat találtak, cipőket, kalapokat, vásznakat, kendőket, edényeket és nagymennyiségű élelmiszereket. A csendőrök folytatják a vizsgálatot s valószínűleg a bűnösök száma még tetemesen szaporodni fog. A letartóztatottak közt vannak férfiak, asszonyok, leányok és legények.

Az országos diákkongresszus.

— II. nap. —

Az ünnepségeknek szentelt tegnap után ma rátért az országos diákkongresszus a tárgysor feldolgozására. Mindazonáltal nagyon keveset haladtak előre, mert minduntalan nagy viták keletkeztek, amelyek a gyorsabb tárgyalást nagyon megnehezítették. Ezt érthetővé teszi az a körülmény, hogy harminez testület, a főiskolák és az azok kebelében fennálló intézmények delegáltjai tanácskoztak s mindannyian azon iparkodtak, hogy a saját speciális érdekeiket megvédelmezzék s kívánásaiknak érvényt szerezzenek.

A tanácskozásról szóló tudósításnak a következő:

A kongresszus tisztikarát még tegnap a következőképpen állították össze:

Elnök: Tóth Ödön, **társelnökök:** Ditrői Nándor (Kolozsvár), Ivó Gyula (Kecskemét), **al-elnökök:** Kun Béla (Debreczen), Mandics Dezső (Eperjes), Puskás Béla (Nagyvárad).

Tóth Ödön elnök reggel kilencz órakor megnyitja az ülést s üdvözlő a kongresszust és az érdeklődő közönséget, melynek soraiban örömmel látja *Madarász Józsefet*. (Éljenzés.)

Gressler Jenő, a menza akadémika ügyvivő alelnöke részletes jelentést tett a menza akadémika jelenlegi helyzetéről.

Jelentéséből kiemeljük a következőket:

Öt esztendő múlt el azóta, hogy *Parcsetics László* megindította a mozgalmat a menza akadémika megalakítása dolgában. Hosszu s fáradtságos munkálkodás után végre megnyílt a menza, ami nagyrészt gróf *Vigyázó Sándor* huszezer és *Mészáros Károly* ötezer forintos alapítványainak köszönhető. — Egy év óta működik a menza. — Ez idő alatt a kormány kétezer forintot adott a nemes célra, a vármegyék s a városok is megmodultak s néhány már biztosította több szegény diák ellátását; magánosoktól azonban csak nagyon csekély támogatásban részesült eddig a menza. Jelenleg mintegy 82 ezer forint készpénze van az intézménynek, ehhez járul évenként a főváros segélye, az egyetemi polgárok járuléka, mintegy évi 2800 forint. Kétségtelenül 7500 forintot fordíthat segélyezésére. Ami az egyetemi belső ügyeit illeti, azok vitelét nagyban megnehezítette a vállalkozókkal való örökös baj; de most már ezen is segítve van, mert legutóbb vállalkozóval lépett egyezségre a menza.

A kongresszus tudomásul vette a jelentést. Ezután *Pakots József* az ifjusági lapok ügyével foglalkozott részletesen. Hangsúlyozta, hogy fölötte szükséges volna az egyetértés és az állandó kontaktus az ifjusági lapok között. Az utóbbi cél elérésére szükségesnek találja a vidéki levelezői kar szervezését.

A kongresszus ezt helyeslőleg tudomásul veszi. Zsembery Gyula indítványát, hogy az ifjusági lapokban különválasztott hivatalos és nem hivatalos rész legyen, a kongresszus elfogadja.

Wolfner Pál indítványt tett, hogy az ifjusági hivatalos közlönyeiből rekesztessék ki minden személyes ék és egyeseket sértő, támadó hang s a hivatalos lapok ne szolgálhassanak apró töredékek érdekeinek a propagálására.

Ezt az indítványt óriási vita követte s vagy háromszori szavazás után tíz szótöbbséggel elvetették. A szavazás eredményének kihirdetése után perczekig tartó láрма támadt, melynek lecsendesése után *Keller* a kolozsvári menza akadémika mai állását ismertette.

Tóth elnök a tanácskozást 12 és fél órakor másfél órára felfüggesztette.

Ditrői Nándor társelnök délután 2³/₄ órakor újra megnyitja az ülést s felszólítja *Gessler Jenő* főjegyzőt a délelőtti ülés jegyzőkönyvének felolvasására. Ez megtörténik s a kongresszus a jegyzőkönyv hitelesítésére legújabb *Ábrányi Kornél* s *Komáromy* küldi ki.

Ezután *Tóth Ödön* foglalja el az elnöki széket és *Jóó Gyula* kecskeméti küldött előterjeszti a pusztaszeri szobormű ügyét, mely műnek felállítását a millenniumkor tartott diákkongresszus mondta ki. Eredetileg 20.000 forint költséggel Árpádszobrot terveztek, de minthogy csak 5200 forint gyűlt egybe, a szoborbizottság akként határozott, hogy nem szobrot, de emlékoszlopot emel. Az erre szükséges pénz a begyűlt összegből rendelkezésre áll ugyan, de a Pusztaszerre szállítás s a felállításra még legkevesebb 1000 forint szükséges. Ha ez összegyűl, úgy az emlékoszlop 1898 őszén fel lesz avatható. Indítványozza, hogy e gyűjtést vállalja magára a budapesti egyetemi ifjuság. A kongresszus az indítványt egyhangu lelkesedéssel elfogadja és a budapesti egyetemi kört bizza meg a gyűjtéssel és a lépések megtételével.

Boross Lajos (Debreczen) lendületes beszédében a tanári kar és az ifjuság közt fennálló viszonyt ecsetelve, a szeretet, a tisztelet dogmáit hirdeti, s ajánlja az ifjuságnak követendő jelszóként. Legújabb *Ábrányi Kornél* indítványozza, hogy a „Tanárok és tanulók közötti viszonyról” című kongresszustárgyat vegyék le a napirendről, mert azokban, amik hénitólagnak hatnak az ifjuság életére, maga az ifjuság a hibás. A nagyhatást keltett beszéd után több felszólaló közt heves, szenvedélyes vita fejlődött ki, amely után *Boross* ártatlan, de nagy vihart keltő előadását köszönettel tudomásul veszi a kongresszus.

Rajcsányi Gyula állott fel ezután s lelkes hangon, gyujtó beszéd kíséretében a következő indítványt tette:

„Mondja ki a kongresszus, hogy az 1848-iki eseményeknek megünneplésére egyedül márczius 15-ikét tartja méltónak, s egyuttal kimondja:

„Orék időkön keresztül ezt a napot fogja s tartja kötelezőnek a magyar ifjuságra nézve, hogy azon az 1848-iki eseményeknek emlékét egy szívvel és lélekkel megünnepelje.”

Az indítványt a kongresszus óriási lelkesedéssel elfogadja.

Tóth elnök a kongresszusi ülést 5 perczre felfüggeszti.

Szünet után *Ditrői Nándor* nagy hatást keltett beszéd kapcsán az országos magyar diákszövetségre vonatkozó következő indítványt teszi:

„Egyhangu lelkesedéssel mondja ki az ezidei budapesti országos kongresszus, hogy az osztrák-magyar diákszövetség eszméjének megvalósítására irányuló akciók megindítását óhajtanádonak és feltétlenül szükségesnek tartja, amiért is az ezen tárgyra vonatkozó lépések megtételére, ezen cél elérésére, az egyesületi alapon kontempált alapzabály tervezetnek elkészítésére és jóváhagyás végett való be-terjesztésére, valamint a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur jóakarátának kikérése

végelt teendő képviselői tisztelgésre is a budapesti Egyetemi kör elnökségét kéri fel. S hogy ezen megvalósítandó eszme valóban testet öltjön, a megszerkesztendő és benyújtandó alapszabálytervezetbe véteessék föl az évenkénti kongresszusokon kívül az ezen alkalmakkor rendezendő szellemi és testi fejlesztésre irányuló nemes versenyek eszméje is, hogy áltál az összes egész, az egységes és oszthatatlan aczél magyar ifjuság ügyei és érdekei, továbbá az O. M. D. Sz. ügyei és érdekei a jövőben is ekképen megvédve és fentartva, egyszer valahára márvivat, crescat et floreat.

A kongresszus az indítványt egyhangulag elfogadja és *Ditrőinak* a diákszövetség egész történetét felölelő nagy beszédeért s az indítványáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Truskovszky Gyula a turista ügy állását ismerteti; *Fabinyi Rudolf* pedig a kárpátgyeget egyetemi osztályának (Kolozsvár) megalakulásáról tett jelentést, *Pakots* szükségesnek tartja, hogy a kolozsvári egyetemi osztály a budapesti mintájára emancipálja magát a kárpátgyeget befolyása alól s úgy vagyoni önállóságra, mint ügyrendbeli dolgainak önhatalmu intézésére törekedjék. *Zsembery* szólott még a tárgyhoz. *Puskás Béla* (Nagyvárad) az ifjusági sportügyet adta ezután elő, mely körül élénk eszmecsere fejlődött ki, *Puskás* életre való indítványát *Szemennyei* és *Ditrői* támogatják, míg *Sebesi* a centralizáció s améllt száll sakra, hogy e kérdésben a kongresszus ne döntsön, s ily értelmű indítványt tesz. A kongresszus óriási zaj közepett *Sebesi* indítványa mellett dönt. Hátra volt még a diákjelvény viselésének megvitatása, *Parcsetics László* indítványa az olasz diákok üdvözlése, a párisi diákkongresszus, amit azonban a Vigszínház meghívása s az előhaladott idő miatt holnapra halasztanak. Erre *Tóth Ödön* fél hétkor berekeszti a kongresszusi ülést.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Gobbi Alajos** Unneplése. A nemzeti zenedében ünnepi lakoma volt abból az alkalmából, hogy a király *Gobbi* Alajost, a zenede karnagyát a *Ferencz József*-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A lakomán *Mészáros Imre* mondotta az első tószót, a tanári kar nevében üdvözlöve *Gobbit*. Átnyújtotta neki a kollégák díszes üdvözlő iratát, azután felolvasta *Bartay Ede* igazgató megleghangu köszöntőjét.

* **Opera a vidéken.** *Leszkay András*, az aradi színház igazgatója, október 1-től *Rédey Szidóniát* operai primadonnának szerződtette. A fiatal művésznő az operaiskolának volt egyik legkitünőbb növendéke.

* **A színeszakadémia estélye.** Az országos színművészeti akadémia e hónap 20-án tartja legközelebbi bemutató-előadását a várszínházban. Ez alkalommal színtre került a „Pillangócsata” *Császár Imre* tanár rendezése mellett.

* **Szerződtetés.** *Molnár Gyulát*, az országos színeszakadémia növendékét, Aradra szerződtették.

* **Szacsavayné Kolozsvárott.** Szacsavayné-Boer Emma, a nemzeti színház tagja, Kolozsvárra utazott, hogy a márczius 15-iki ünnepségben részt vegyen. A művésznő *Ábrányi Emil* alkalmi költeményét szavalja.

Két ünnepi darab.

„A szabadság ünnepe” *Kozma* Andortól. — „Melyiket a kilencz közül?” *Jóka* Mórtól.

Kozma Andor az 6 három képből álló jubilaris költeményét, amely *A szabadság ünnepe* címen ma este a *Vigszínházban* előadásra került, nem iratta meg sem *Spanraft Ágosttal*, az ismert díszletfestővel, sem a gépmesterrel. Egy lövés nem sok, de ennyi sem hangzik el az egész darab folyamán, és nem támaszt föl egyetlen nagy halottat sem a sirjából. Hogy ezt a hazafias spiritizmust szóvá tesszük, ez nem akar gáncs lenni senki darabja ellen sem. Jól tudjuk, hogy a hazafias darabokat mindenkor és mindenütt ebben a genrebem írják. *Beöthy László* és *Rákosi Viktor* rendkívül ügyes darabjáról, az „Aranylakodalom”-ról elmondtuk, hogy tomboló és jól megérdemelt lelkesedéssel fogadták és holnap meglátjuk majd a *Vérő György* darabját is.

● Márczius tizenötödikén a legjobb poéták is

átváltoznak panorámáskká, bocsássanak meg *Kozma* Andornak azért, hogy ő márczius tizenötödikén is poéta mert maradni.

Az első kép czíme *Fénydörög*. Előttünk tornáczos földesuri ház kerttel. A tornáczon a mágnás, a földesur és a pap beszélgetnek az új szellemről, amely bejárja Európát. Ezalatt lenn a kertben a jobbágy gereblyéz. A mágnás a felvilágosult haladás embere, a földesur konzervatív. A birtokos leánya csupa tűz és lelkesedés; zászlót himézett rajta e szóval: Szabadság! Most érkezett meg Pestről völgegye, mellén nemzeti kokárdával, oldalán jurátus-kard, kezében nyomtatványok. Hírül hozza, hogy a pesti ifjuság, élén Jókaival, Petőfivel, Vasvári Pállal és a többivel megkezdte a forradalmat. A Landerer nyomdájában kinyomatták, hogy „mit kíván a magyar nemzet?” Sietve tódulnak be mindenfelől a parasztok, kezükben ásó, kapa, gereblye. Levett kalappal, áhitattal hallgatják a tizenkét pontot és a nagy ígét, hogy nincs többé jobbágy. Az ifju jurátus azután elszavalja azt a lángoló verset, amelyet Petőfi a muzeum lépcsőjéről szavalt: a „Talpra magyar“-t. A függöny a Rákóczi-induló hangjai mellett gördül le.

A második képet a szerző *Born*-ra kerestette. 1859—60. körül vagyunk. Az ifjúból és a leányból férj és feleség lett. Az abszolútizmus keseríti meg minden magyarnak az életét, a nemzet fiait távol a hazától bujdosnak. Mikor a függöny felgördül, sötét nyári éj van. A tornáczon áll, fehér éji pongyolában, a feleség és kimereng a sötétbe. Hitestársát már régóta nem látta, ő is azok közt van, akik messze idegenben bujdosnak. De a kert sötétjéből egyszerre csak kibontakozik egy alak: a férj. Hazalopódzott. Mert közelg a nap, hogy a haza újra szabad lesz. Eközben hajnalodik és a pirosan kelő nap fénye kezd világot vetni a színpadra.

A *férj* (megragadva ipja karját s a felkelő napra mutatva, szinte mámorosan szaval):

Ipam uram, te most vagy csüggeteg?
Im, oda nézz s mind oda nézzetek!
Csak az imént még éj volt, bus, sötét —
S mint oszlik a homály egyszerre szét!
Az Isten fényes napja felkelésben,
Aldott meleg sugarit hiati bőven.
Bearanyoz hegyet, völgyet, falut,
Munkára kelti azt, aki aludt,
Annak pedig, ki búban fennvirrasztott,
Lop a szívébe biztatást, malasztot,
A csüggedők szavába vág e fény,
Minden sugár: remény! remény! remény!
Hazánknak sorsát példázza e nap:
Elmul az éj, szabadá lesz a rab,
Sötét hortóból szép jövőnk kikel...
A jobb kor jönni fog, mert jönni kell!

Mind ihletve bámulnak a felkelő napra. Megcsendül a hajnali harangszó. A háttérben a falusiak vonulnak munkára.

A harmadik kép jellegje: *Béke*. A kertben vigan tolong a nép. Házaspárunk kis fia már megadott és nagyban osztogatja a nép között a nemzeti zászlót és az ünnepi gyertyát. A földesur házában ünnepség készül, mert odafenn Budán holnap megkoronázzák a magyar királyt. Mire esteledik, a falu minden ablakában kigyulnak a gyertyák. A háttér díszlete fölmeleg és vakító fényben ragyog a szent korona. E tüneményt nézi egy nagy embercsomó, amelyben az ország minden fajtájú népe képviselve van. A zene halkán szól.

A pap.

Szent István utóda, magyarok királya,
Szálljon az egekbe ezer áldás raja!
Lelkét megihlessék
Erő és bölcsesség,
Dicsőségét messze földön soká emlegessék!

Földesur.

Magyar szabadságnak légyen erős vára,
A világ becsülje s hallgasson szavára.

Az apa.

Mit a népe érez
Jusson el szívéhez,
Onnan szálljon, mint imádság, az ég. Istenéhez!

A mágnás.

Békét parancsoljon s aki nem fogadja,
Törje le az ellent villámló haragja, —
Legyen hős oroszian!

A feleség.

Majd kegyelmet osztrán,
Ne hervadjon szent fején el soha a borostyán!

A paraszt.

Magyar lobogónkat emelje magasra,
Az egész világ azt bámulva láthassa!

A fiú.

Hű nemzet imája
Hozzon áldást rája —
Soká éljen dicsőségben magyarok királya!

A „Himnusz” fejezi be az ünnepi darabot.

Ez a hangulatos mese csiszolt, finom versekbe van foglalva. A közönség elragadtatással hallgatta és a szerzőt összesen vagy huszszor szólította a lámpák elé. A befejező „Himnusz”-nál az egész közönség fölemelkedett és együtt énekelt a teljes személyzettel, amely a színpadon festői tableaux-t képezett. Meg is kellett a „Himnusz”-t ismételni kétszer is.

A szereplők: *Gál, Góth, Fenyvesi, Balassa, Mátray, Fáy Szeréna és Nógrádi Jolán* meleg pathos-sal szavaltak.

Azután *Jókai Mór*, a nagy koszorús, vette át a szót. A Vígsház — mint mondottuk — alkalmi darabjában nem szerepelteti a nemzet elköltözött nagyjainak egyikét sem; ahelyett megszólaltatta az élő poétát, aki egyformán büszkesége 1848. és 1898-nak. És ha nem is zengett nekünk ezen az estén ünnepidalt, szükségét éreztük, hogy mikor a márcziusi fényes napok emlékét dicsőítjük, halljuk az ő szavát is, az ővét első sorban.

A *Melyiket s kilencz közül* csodálatosan bájos genre-kép. Maga a szerző „szini moka”-nak nevezi. Egy földhöz ragadt csizmadia-mesterről van szó, akinek kilencz gyermeke van, de aki minden szegénysége dacára nem tud megválni egyikétől sem, mikor egy gazdag ur adoptálni akar közülök egyet, akármelyiket. Az apróságon végigömlik Jókai aranyos humorának és utánozhatatlan poézisének minden varázsa. A közönséget valóságos elbűvölte. Mikor a függöny legördült, a szerzőt viharosan hívták, de ő nem volt jelen az előadáson.

A főszerepet *Hegedüs* csillogó humorral játszotta. A közreműködő apróságok is nagyon kedvesek voltak és egy zoltárt csinosan daloltak.

Az est megnyitóján a zenekar előadta *Kéler Béla* ouverturáját, a *Kozma* darabja után pedig *Kun* László, a színház karmestere és jeles zeneszerző, czimbalmozott, eljátszva a Bánk bán-ábrándot és a perczekig zúgó tapsokra ráadásul egy népdalgyüleget. Ujra bebizonyította, hogy jelenleg e hangszernek leggeniálisabb kezelője. m. g.

FŐVÁROS.

(A múlt hónap története.) A közigazgatási bizottság ma délelőtt tartotta rendes havi értekezését, amelyen a főkapitány, tanfelügyelő, tisztifőorvos stb. számoltak be a múlt hónap történetéről. Amint rendesen, úgy most is konstátálták valamennyien, hogy az állapotok kielégítőek voltak. A rendőrségnek összesen 1101 büntetendő cselekményt hoztak tudomására — naponta átlag 39-et. Az 1101 eset közül 115 az ember élete, 870 pedig a vagyon ellen irányult. Letartóztatták 347 embert, ezek közül 257-et átadták a bíróságoknak, 58-at elbocsátottak és 11-et kórházba kísérték. A fogházban és tolonczházban 2007 emberrel volt a rendőrségnek dolga, ezek közül kihágás miatt való büntetés után elbocsátottak 994, más hatóságokhoz kísérték 137, kényszerutlevéllel láttak el 340 egyént.

A tanfelügyelő jelentéséből legfontosabb volt az a polgármesterhez intézett kérdés, mi csoda intézkedés történt a tandíj nem fizetése miatt a községi polgári iskolákhól kitiltott tanulók ügyében. A polgármester azt felelte, hogy ezek a szegényorsú növendékek egyelőre iskolákban maradhatnak, később más helyen részesülnek oktatásban.

Az adóbeszedés rendes volt. Az állampénztárnaknál 922,022 forint 52 krajczárt fizettek be, a főváros pénztáránál pedig 2,643,976 forint 24 krajczárt s ez a tavalyi február hónap eredményéhez képest 465,904 forint 76 krajczárnyi csökkenést

mutat. Ennek — az adófelügyelőség szerint — az oka, hogy a részvénytársaságok nem a tényleges, hanem csak a névleges érték után fizetik az adót. A közvetett adóknál 135,497 forint többlet mutatkozik.

A közegészségi állapot említésre méltó momentumuma az volt, hogy a tifusz-esetek száma harminczhétel és az összes ragályos betegségeké kétszáznegyvenhatal csökkent.

(Építkezések.) A magánépítési bizottság *Kun Gyula* tanácsos elnöklése alatt ma délután tartott ülésén a következő nagyobb építkezésekre javasolta az építési engedély kiadását: Swadló Ferencnek a II. kerületi Fő-utcában négyemeletes lakházra, Nagy Rezső és Strausz Ödönnek a IX. kerületi Ferencz-köruton négyemeletes házra, Goldstein József-nak a VIII. kerületi Kender-utcában háromemeletes bérházra, Schleczy N. Jánosnak a VIII. kerületi Prater-utcában háromemeletes bérházra, Kollár Dávidnak a VI. kerületi Nagymező-utcában háromemeletes bérházra, Ruppert Vilmosnak a VII. kerületi Garaj-utcában háromemeletes lakházra; Ramaszeder Ignácnak a VII. kerületi Hernád-utcában háromemeletes házra, Müller Testvéreknek az V. kerületi Klotild-utcában 3 emeletes toldalék és harmadik emelet ráépítésére, dr. Rosenberg Gyulának az I. kerület Törökör-dűlőben földszintes épületre, dr. Krausz Izidornak a VIII. kerület Örömvölgy-utcában földszintes moslékszárítóra, a kőszénbánya és téglagyár-társulat Pesten czégnak a II. kerület Basaréten földszintes munkás-lakházra, Tüll Jánosnak a II. kerület Margit-utcában földszintes lakházra, Gröber Lászlónak a X. kerület Elnök-utczában földszintes toldalékre, Bohner Ferencnek a VII. kerület Névtelen-utczában földszintes épületre, Koch Frigyesnek a VIII. kerület Koszoru-utczában kétemeletes toldalékre, Strobenz testvéreknek a IX. kerület Gyep-utczában egyemeletes toldalékre, Szt. Lukácsfürdő-részvénytársaságnak a III. kerület Zsigmond-utczában irodaépületre, egy emelet ráépítésére, Weszely Jánosnak a VII. kerület Föld-utczában földszintes lakházra, a Mária Dorottya-egyesületnek a VIII. kerület Orczy-utczában kétemeletes toldalékre, Költő Miklósnak a VII. kerület Rottenbiller-utczában második emelet ráépítésére, Schneider Róbertnek a VI. kerület Gömb-utczában egyemeletes lakházra, Freund Jakabnak a VIII. kerület Szegony-utczában kétemeletes lakóházra, Pint Jakabnak a II. kerület Trombitás-uton földszintes lakóházra, Fried Samunak az I. kerület Fehérvári-uton földszintes lakóházra és Stettner Vilmának a III. kerület Tábor-hegyen földszintes házra.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— *Ottocska Géza* Budapesten. Nagy feltűnést keltett nem régiben a hír, hogy *Ottocska Géza*, *Schössberger* Lajos jószágigazgatója, a kezére bizott 26.800 forintnyi pénzüsszeggel megszökött.

Az eset érthető meglepetést keltett mindenfelé, mert *Ottocska* már előkelő társadalmi állású rokoni révén is ismerték mindenfelé s nem igen adtak hitelt az első ízben kopollált híreknek, melyek arról adtak értesítést, hogy *Ottocska* 26.800 forint élsikkasztásával megszökött s utját Amerika felé vette. A hír *Schössberger* Lajos följelentése folytán igaznak bizonyult.

Kutatták, nyomozták mindenfelé, jó darabig hasztalan. Hetekig mi sem hallatszott róla, s már némelyek arról beszéltek, hogy Amerikában van midőn ezelőtt két-három héttel meghozta a telegramm a hírt, hogy *Ottocska* a kopenhágai rendőrség letartóztatta.

Négy nappal ezelőtt indították el *Kopenhágából*. A német határon porosz detektívek vették át, az osztrák határon pedig osztrák csendőrök vették pártfogásukba, kik tegnap délután átadták a pozsonyi királyi ügyészség fogházöreinek. Ezek szállították *Ottocska* ma reggel fél 9-kor Budapestre egyenest a pestvidéki törvényszék fogházába hol az első számú zárkát jelölték ki a helyét.

Bucz Lajos vizsgálóbíró ma délelőtt kihallgatta és *Ottocska* töredeimesen bevallotta bűnét. A többi esetekre vonatkozólag, melyeket tudvalevőleg a baranyamegyeyi takarékpénztár, a baranyamegyeyi gazdasági egyesület és mások tettek ellene több ezer forint élsikkasztása miatt tagadásban van.

A kopenhágai rendőrség elkobozta az *Ottocskánál* levő, már beváltott pénzeket s egy chequeen küldötte meg a budapesti főkapitányságnak. A cheque 28,306 forint 25 krajczárról szól s a magyar lezámitoló bank számitolja le.

Az intendáns sajtópöre.

Mára tűzte ki a sajtóbírósa báró Nopcsa Eleknek, az Opera egykori intendánsának és dr. Szalai Mihálynak, a „Magyar Estilap” szerkesztőjének sajtóperét, amelynek előzményei ismeretesek. Báró Nopcsát Eötvös Károly ügyvéd képviselte, Szalai képviselőtében Falassy Árpád ügyvéd jelent meg.

A volt intendáns vádlevelé szerint a következő:

Tekintetes sajtóügyi vizsgálóbíró ur! Dr. Szalai Mihály, mint a Magyar Estilap felelős szerkesztője, rágalmazás és becsületsértés állítólagos elkövetése miatt ellenem sajtópört indított. Ennek következtében vizsgálóbíró ur által kihallgatván, védelmem előterjesztése után panaszos ellen rágalmazás és becsületsértés elkövetése miatt viszonzódat emelek a következőkben:

A Szalai Mihály szerkesztése alatt megjelent Magyar Estilap 1897. évi május 18., 19., 20., 21., 23. és 28-iki számában reám vonatkozó közlemények tele vannak ellenem rágalmakkal és becsületsértésekkel oly annyira, hogy azokat egész terjedelmükben kellene idéznem. Ezt a hosszadalmasságot elkerülni akarván, csak a leginkább sértő kitételeket fogom idézni. Ilyenek a következők:

1. „Nem vén vagyok, hanem becsületes” című vezércikk ötödik bekezdése... elég világosok arra, hogy báró Nopcsa intendánsnak megvilágítsák azt az utat, melyen lehető gyorsan távozzék az Operából és tájékaról.

2. „Jöjjön el a lakásomra” czim alatt: Bocsnatot kérünk olvasóinktól, hogy igazán csunya és piszkos dolgokkal kell foglalkoznunk, de ez nem részünkön van... Pedig még nem is ösmerik az intendáns urat a maga egész valójában... Három nap mulva az intendáns még egyszer megkérdezte a fiatal hölgytől, vajjon nem-e jobb erkölcsökre határozta el magát és ismét tagadó választ kapott... Két nappal később a makacs növendék értesítést kapott, melyben elismerte az intendáns, hogy ő ösztöndíjra érdemes ugyan, de a Nemzeti Színház pénzügyi viszonyai nem engedik, hogy kérelmét teljesíthessék.

3. „Ne legyen olyan vad” czim alatt: Az itt első sorban tárgyalandó eset nem azért fontos, mert az intendáns ur az illető hölgy kezét kereste, hanem azért, mert közpénzt akart felhasználni saját céljainak előmozdítására... Az intendáns ur a fiatal hölgynek is megtette a szokásos trágár ajánlatot.

4. „Nyomorult lakáj” czim alatt: Ami ezután a hölgy és az intendáns között történt, kivonja magát a nyilvánosság alól; a tárgy az, hogy a növendék, akit a tanári kar ki akart csapni, nemcsak, hogy ösztöndíjat kapott, hanem mint ösztöndíjast a Nemzeti színházban szerződötték... „a Nemzeti Színház hölgyeinek nincs mit tiltakozniok, miután mindegyik tart szeretőt”... Jászai Mari se volt külön, mégis kezét csókolnak neki... Hazug... Össze fogom törni, le fogom tiporni azt a nyomorult lakajt...

5. „Az intendáns ur barátja” czim alatt: Lehet, hogy ez magánügy, de veszedelmesen hasonlít a közönséges kerítéshez... egy trikóba öltözött színésznőt a színház tiltakozása ellenére szerződöttet, glédába állított és az urakkal együtt barátságosan végig tapogatótt.

6. „Egy kis epilóg” czim alatt: A belügyminiszter fölfogása az, hogyha valaki elég merész olyan disznóságokat elkövetni, akkor ezt büntetlenül teheti, mert nem az az undok fráter, aki a disznóságot elköveti, hanem undok az a sajtó, mely megrója.

Ezek miatt viszonzódat emelek, kérem a vizsgálat megejtését és a vádlottnak vétkesül kimondását és elítélését.

Tisztelettel

báró Nopcsa Elek.

Szalai Mihály a „Nemzet” 1897. évi május 22-iki számában a Hírek rovatában Nopcsa báró intendáns nyilatkozata czim alatt megjelent közlemények következő kitételei miatt emelt sajtóperet vádlevelében ellen:

Azok részint a legaljasabb módon vannak elferdítve, részint a legaljasabbul vannak koholva... Ilyen hazugság és rágalom az... Hasonló hazugságot követ el ez a lap, mikor... Egész raját az aljas ráfogásoknak zudították rám... hazugság valamennyi... gonoszul vagy helytelenül a hazugságoknak és rágalmaknak helyt adtak... Az ellenem emelt vádak nyomorult koholmányok és ugy ezek, mint czélzatos terjesztők egyebet, mint megvetést és undort nem érdemelnek...

Mint hogy Szalai Mihály a báró Nopcsa által inkriminált közleményekben foglalt rágalmazó állításokat bizonyítani kívánja — ennél fogva annak hebizonyítására, hogy

1. D. Müller Katicza balettánczosnő az intézet érdekében és szabályai értelmében bocsátott el, hivatkozik Káldy Gyula operai igazgatóra.

2. Hogy a szupék minden tekintetben a tisztesség legszigorubb megóvása mellett folytak le, hivatkozik gróf Batthyány Elemérre és gróf Sztáray Nepumok Jánosra.

3. Annak igazolására, hogy Baán Nelly kisasszony csupán a Nemzeti Színház érdekének megóvása tekintetéből nem kapott ösztöndíjat, hivatkozik gróf Festetich Andorra és Tóth Imre főrendezőre.

4. Annak igazolására, hogy az erkölcsi szempontok mindig a legszigorubb szem előtt tartottak: Alszeghy Kálmán operai főrendezőre.

Szalai Mihály körülbelül harmincz tanut jelentett be.

A tárgyalásra be vannak idézve: Károlyi László, Batthyány István, Bánffy Miklós, Szapáry Pál, Batthyány Elemér, Sztáray Nepumok János, Festetich Andor grófok, Halmos János polgármester, Matuska alpolgármester, Prohászka, Maróthy, Jánossy, Rupp tanácsnokok, Káldy Gyula, Kemény, Tóth, Alszeghy, az Operától, továbbá Jászai Mari, Keczer Irén, Szemere Leonora, D. Müller Katicza, Szokolovics Irma, Lang Ceczelia, Bergl Szió, Kranner Ida, Fuchs Rózsi, Schmidék Gizella, Ezán Nelli.

A sajtóbírósa fél négy órakor ült össze. Elnök Zsitvay Leó, szavazóbírák Csete és Baráth Zoltán.

Az elnök: mindenekelőtt értesíti az esküdteket, hogy a Várkonyi ellen csütörtökre kitűzött esküdszéki tárgyalás újabb vizsgálat folytán elmarad. Valamint elmarad a mához egy hétre kitűzött esküdszéki tárgyalás is.

Amikor a sajtóbírósa összeült, a teremben a vádlottak és a panaszosok nem foglaltak helyet, ugyszintén a védők sem jöttek be. A közönség körében ez arra a feltevésre ad okot, hogy a felek kibékültek. Végre mégis megjelentek a felek és erre a tárgyalás kezdetét vette.

A tárgyalás kezdetén

Szalai Mihály a következőket jelentette ki:

— Én báró Nopcsa Elek hivatalos ténykedését bíráltam jóhiszeműleg. Ő időközben leköszönt. Magánszemélye ellen semmiféle kifogást nem tettem. A történeteket sajnálom és panaszomat visszavonom.

Erre báró Nopcsa is kijelentette: hogy e lovasias nyilatkozat után, bár tagadja a neki imputált cselekményeket, de meg lévén győződve Szalai jóhiszeműségéről, panaszát szintén visszavonja. Ezzel a tárgyalás véget ért.

SPORT.

+ Williamson helyett Woodland. Williamson, a híres akadály-jockey végleg bucsút mond a magyar turfának, Angliában marad. Helyébe Carl trainer Woodland jockeyit szerződtette.

+ A Rákosi-díj mezőnye. A Rákosi-díj gátversenyben, mely e hónap 31-én kerül eldöntésre, a valószínű indulók a következők:

Bottine	lovagolja	Barker
Terminator	"	Jekyll
Darlington	"	May
Zsoldos	"	Geoghegan
King Amphion	"	Taris herceg
Igaz	"	Horthy Szabolcs
Zofe	"	Wheeler
Trivial	"	Kapuscsek
Oniria	"	Mr. Brook
Old Jack Dickinson	"	gróf Pejacsevich
Jabunka vagy Fejedelm	"	Buckenham
Bálek	"	Printen

+ Egy sötét ló. President, Péchy Andor sötét derby-lova gyönyörű háromévesse fejlődött a valószínűleg a budapesti májusi meeting alatt lép először pályára. Ha első futása alkalmával megfelel a nagy várakozásnak, Baden-Badenbe küldik, ahol nagyobb feladatok várnak reá.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

5549. sz. előfizető. Heő Bába. A Fortuna aranybánya részvényekbe fektetett pénze, a dolgok mai állása szerint, alighanem elveszett. A társaságnak a legutóbb közzétett mérlegéből az tűnt ki, hogy folyószámla értékét képviselő aktív vagyona és jövedelme nincs és a részvényesek ennek folytán most nem számíthatnak arra, hogy a részvények után jövedelmét húzzanak. Maguk a papírok el nem adhatók és így a tények szerint értéktelenek. Egyébiránt forduljanak a társaság elnökéhez, Boér Béla urhoz, Abrudbánya város polgármesteréhez, ő talán inkább lesz abban a helyzetben, hogy közelebbi felvilágosítást adjon az ügyek legújabb állásáról.]

V. G. Kunhegyes. Herz Ármán fia Budapest, Markó Albert Budapest.

B. B. Kisasszony Budapest. A versek igen csinosak, a levél igen kedves — könnyű már most az írójukat elképzelni. Sajnos, hogy lapunkban nem közlünk verseket. Talán egy szépirodalmi lapba kellene küldeni.

H. Zs. Ha tartalékos hadnagy, megkapja a jubileumi érmet anélkül, hogy bármiféle lépést kellene érte tennie.

Czered. Kívánságukat sajnálatunkra nem teljesíthetjük. A nagyobb nyeregményeket mindennap közöljük, de a legkisebb nyeregményekre nincs helyünk.

P. F. Abádszalók. Sajtóhiba volt. Mai számunkban különben megírjuk a közgyűlési tudósítás során, hogy az osztalék 160 forint.

Odysseus. Szolnok. A Shanghaiában levő csász. és királyi főkonzulátus a Tokióban (Japán) székelő császár és királyi követségnek van alárendelve. Főkonzul Shanghaiában: Schmucker Norbert.

Dr. R. E. Kaposvár. — R. Snó Beled. — Cs. Gy. Kis-marton. — R. L. Nagybarod. — F. J. Vasok. — J. Gyula Belényes. — W. G. Kunhegyes. — Ny. Lné. Budapest. — Br. B. Mezőtelegd. — G. K. Bagonya. — K. D. Budapest. — Szerb sorsjegy Piume, Sorsjegyeik nem nyertek.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, márczius 14. A ragályos állatbetegségeknek Magyarországon, Horvát- és Szlavonországban való elterjedéséről szóló legutóbbi hivatalos kimutatások és a legújabb időben konstataált ragály-behurcolások alapján a Magyarországból és Horvát-Szlavonországból való sertésbehozatalra eddig fennállott intézkedések érvényben tartása mellett, újabb zárórendszabályokat rendeltek el kerdőzöknek és sertéseknek Magyarországból és Horvát- és Szlavonországból Alsó-Ausztriába való behozatalát illetőleg 1898. márczius 18-tól kezdődő hatályal.

New-York, márczius 14. (C. T. B.)

	márczius 14.	márczius 12.
	cents	cents
Baza márcziusra	104 ¹ / ₈	103
" májusra	99 ¹ / ₈	98
" júliusra	89 ¹ / ₄	88 ¹ / ₂
Tengeri májusra	35	34 ¹ / ₂

Chicago, márczius 14. (C. T. B.)

	márczius 14.	márczius 12.
	cents	cents
Baza májusra	104	104 ¹ / ₈
Tengeri májusra	30 ¹ / ₄	30 ¹ / ₈

Ipar és kereskedelem.

A Drasche-féle köszénbányák. A budapesti tőzsdepiac ismert faiseurje és a Drasche-féle köszénbánya és téglagyár-társulat nagyrészvényese, Haas Jakab ur, hónapok óta kitarító szívósággal folytatott műveleteivel végre czélt ért. A társaság annavölgyi bányáit sikerült eladni a bécsi Bankvereinek. Az annavölgyi köszénbányák a készletekkel együtt a legutóbbi mérlegben 1,973.000 frttal szerepelnek, amelylyel szemben áll 289.776 forint értékcsökkenési tartalék. A Drasche-társaság tehát, amidőn 3 millió frtra értékesítette köszénbányáit, mindenesetre jó üzletet csinált. De valószínű, hogy Haas Jakab ur még jobbat. A Bankverein, amely

ujabban kiváló előszeretettel érdeklődik magyar iparvállalatok iránt, a megszerzett köszénbányákban önálló részvénytársaságot szándékozik alapítani, de azt állítja, hogy nem annyira köszénbányák üzeme czéljából, hanem inkább azért, hogy legyen egy oly részvénytársasági objektuma, amelyet alkalomadtán tromfként játszhat ki konkurráló köszénbányatársaságokkal szemben, amelyeknél szintén érdekelve van.

A tőzsdéről. A tőzsdetanács elhatározta, hogy kedden, márczius tizenötödikén, úgy délelőtt, mint délután a tőzsdei helyiségek zárva maradnak és ennélfogva az üzleti forgalom úgy az előtőzsgén, mint a délutáni tőzsdén szünetelni fog. A holnapra eső felmondások miatt déli tizenkét és egy és fél óra között a déli tőzsde megtartatik.

A tőzsde közgyűlése. A budapesti áru- és értéktőzsde folyó hónap huszonhatodikán délután négy órakor tartja rendes évi közgyűlését. A közgyűlés tárgyait az évi jelentés előterjesztése s két tőzsdetanácsos választása képezi.

Közbányai sertésplaccz, márcz. 14. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 55¹/₂—56 krajczár. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 55—55¹/₂ kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő súlyban) 54—55 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban) 55—56 krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 55—55¹/₂ krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 54—55 krajczár. Sertéslétszám: 1898. márczius 12. napján volt készlet 22.132 drb, márczius 13-én felhajtott 347 drb, márczius 13-én elszállított 296 drb, márczius 14-én maradt készletben 22.483 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, márczius 14. A ferencvárosi petroléumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvására 1898. márczius 13-én érkezett 82 drb. Készlet 301 darab, összes felhajtás 383 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 189 drb; elszállítatlan maradt 194 drb. Napi árak: 120—180 kilós 55—56 kr., 220—280 kilós 53—56 kr., 320—380 kilós 53—56 kr., öreg nehéz 48¹/₂—53 kr., malacz 43—44 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti birkavásár, márczius 14. A mai vásárra felhajtottak 1017 drb hizalt ürüt. Napi árak: hizalt ürü páronként 17—20 forint páronként, 20.50—22.— forint 100 kilónként, felhajtott juh 15—17 forint páronként, 20—20.50 frt 100 kilónként, kiverő juh 12—16 forint, 18—20 forint 100 kilónként

Bécsi szarvasmarhavásár, márcz. 14. A mai felhajtás 3241 darab magyar, 594 darab galicziai, 94 darab bukovinai, 819 darab német, összesen 4748 darab ökrökből állott. E között 1030 darab sovány marha. A 350 darabbal gyengébb felhajtás következtében az üzlet élénk volt, az árak általában változatlanok. Jegyeztek 100 kilónként élő súlyban. Magyar hizó I. minőségű 35—38 forint, II. minőségű 29—34 forint, III. minőségű 25—28 forint, galicziai hizó I. minőségű 35—37 forint, II. minőségű 30—34 forint, III. 26—29 forint, német hizó-ökrök I. minőségű 38—41.50 forint, II. minőségű 33—37 forint, III. minőségű 28—32 forint, Urasági ökrök 22—26 forint, bika 20—32 forint.

Pénzügy.

Szelvénylevonás. A Magyar Leszámitoló-és Pénzváltóbank abbéli jelentése folytán, hogy részvényeinek 5. számú szelvényét folyó évi márczius hó 14-ik napjától kezdve 14.— o. é. forinttal váltja be, elrendelte a tanács, hogy ezen részvények folyó évi márczius hó 14-ik napjának déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül s az 1898. év január hó 1-5 napjától folyó 5 százalékos kamatokkal áruktassanak s jegyeztessenek a tőzsdén.

Biztosítás.

Első magyar általános biztosító-társaság. E társaság ma délután tartotta közgyűlését gróf Csokonics Endre elnöklése mellett. Az előterjesztett mérleg szerint az elemi ágazatok az elmúlt esztendőben kedvezőtlen eredményt szolgáltattak. A tőzsdézésben 3.290.955 forint 92 krajczár bevétel mellett 2.799.264 forint 19 krajczár volt a kiadás. A szállítványbiztosítás és a jégbiztosítás veszteséges üzlet volt, különösen az utóbbi, amely 447.933 forint veszteséget eredményezett. Ha ennek daczára az elemi ágazat mérlege 319.889 frt 74 kr. nyereséggel zárul, az onnan van, mert beváltott értékpapír szelvények és árfolyamnyereség révén, valamint házbérből az intézet 300.871 frtot vett be. A tulajdonképeni üzleti nyereség tehát az elemi üzletben 19.000 forintra zsugorodik össze. Csupán az életbiztosítási üzlet volt jövedelmező. Az 1897. évben 19.21 millió forintot tett az új szerzemény és a tőkeállomány emelkedése 2,990.437 forintra rugott. Az összes üzletágak-

ban a tiszta nyereség 615.913 forint 39 krajczár. Az igazgatóság a közgyűlésnek azt az indítványt tette, hogy ebből részvényenként 160 forint osztalék fizetessék. Bejelentette ezután az elnök, hogy báró Léway Henrik vezérigazgató, erről az állásáról lemondott. A közgyűlés báró Léwaynak jegyzőkönyvileg mond köszönetet, a hosszú éveken át tanusított buzgalmaért. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, az igazgatóság javaslatait elfogadta és a felmentvényt megadta. Megválasztották ezután a tisztikarba a következőket: elnök gróf Csokonics Endre, alelnök: gróf Nádasdy Ferencz, választmányi tagok: gróf Andrássy Gyula, gróf Bánffy György, Burchard-Bélavári Konrad, Berzeviczy Albert, Deutsch Sándor, Giczey Samu, gróf Karácsonyi Jenő, Németh Titusz, báró Nikolics Fedor, lovag Schoeller Pál, báró Schosberger Nándor, Zsigmond György. Szitányi Géza, báró Uchtritz Zsigmond, Teleszky István, gróf Wenckheim Frigyes, gróf Zselénszky Róbert; igazgatósági tagok lettek: Báró Harkányi Frigyes, Jeney Lajos, Ormódy Vilmos, báró Schosberger Zsigmond, gróf Zichy Nándor; a felügyelőbizottság tagjai: gróf Baththány Géza, Hajós József, Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond, báró Radvánszky Géza.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, márczius 14.

A nemzetközi gabonapiacozon olyan időszak, mint a mostani, ritkán volt. A viszonyok teljesen élükre állítják ez bizonytalan, sőt kiszámíthatatlan, hogy mit hoz a jövő. Silány világtermés után vagyunk, az árak mindenütt körülbelül hetvenöt százalékkal emelkedtek, a készletek összehuzugorodtak és mégis ölbe rakott kézzel figyeli meg a spekuláció a fejleményeket, anélkül, hogy részt kérne az üzletben, mert küszöbön van a kalásztérlelő tavasz és attól tartanak, hogy ha beválik az új termés, ismét a régi nivóra terelődnek az árak.

Az északamerikai piacokon megint olesobbodtak a kurzusok, természetesen a későbbi határidők jártak elől a lanyhulásban és a júliusi terminus 1³/₈ centset veszített. A farmerek kezében még roppant mennyiségű gabona van és így valószínű, hogy az export részére tartósan elegendő tételek állanak majd rendelkezésre. Igaz másfelől, hogy a hausse-klíkk óriási raktárának túlnyomó részét már Európa felé dirigálta, tehát e spekulációs párt már nem okoz nyomást.

Keletindianában most van az aratás, amely az idén tagadhatatlanul sikerült. A „Times” tudósítja egy millió tonnára becsüli buzában az exportfelesleget. Az internacionális piacokon máris kínálnák e származékot nagy tételekben, június-júliusi szállítással, a mostaniaknál jelentékenyen olesőbb árak mellett.

Argentiniában még mindig 100.000 quárters buzánál többet szállít el hetenkint hajón és bár e provenienczia minősége nagyjában aláfelel, az angol fogyasztás, tekintettel az ez oldalról tartós ajánlatokra, a vásárlásban rezervált. A Mare Lanen épen csak annyit vesznek, amennyire a molnároknak máról holnapra szükségük van.

Angliában tehát nyugodt az irányzat, annál inkább, mivel keletindiai kínálatokkal is árasztják el a piacokat. Ma London változatlan, Liverpool 1/4 pennyvel olesőbb árakat jelzett.

Francziországnak sem kedvezők a viszonyok. Itt már szerepel a nyugot-európai államok mezőgazdasági állapota is, amelylyel mindenütt megvannak elégedve. Hírlik, hogy a vetések mai állása jobb, mint tavaly ez időtájt és hogy a buzával bevetett terület az idén jóval nagyobb. A kielégítő termés előfeltételei megvannak tehát, a mostani enyhe idő kedvező, erősebb meleget nem is kívánnak a termelők, mert ezáltal a növényzet csak idő előtt fejlődnek. Ma különben Páris 10 centimesmal magasabb árakat jelzett.

Belgiumban teljesen pang az üzlet, ugyszintén Hollandiában, ellenben állandóan jó importszükséglete van Németországnak, mert itt tekintettel a saját termés minőségének silány voltára, utalva vannak az idegen gabonára. Berlin ma szilárd irányzatról tudósított. Olaszország tartósan jó árakat fizet orosz buzáért és nagy tételekben importálja e proveniencziákat. Ami pedig magát Oroszországot illeti, arról értesülünk, hogy az Azow és Don kormányzóságokban a változó, majd enyhe, majd fagyos idő már némi kárt okozott a vetésekben. A

készletek Odessában és Nikolajewben megcsappantak, mivel a nagymérvű elhajozásoknak jobbra a helyi raktárak szolgáltatták az anyagot.

Romániából élénk kivitel várható, főleg árpában, azonkívül tengeriben, utóbbi azonban Passau felé megy. Buzája alig fog mifelénk gravitálni, mert a tengeri uton indul Nyugateurópa felé. Különbösen arról értesítik lapunkat, hogy szombaton nagy hőesés volt Oláhországban, ami márcziusban mindenestre aggasztó. A román gabonapiaczokon ennek következtében a kila buza = 6-8 hektoliter két frankkal emelkedett árában.

Nálunk megvannak elégedve a vetések állásával, csak a gabonacsarnok papiroost vető és differenciát arató gazdái emlegettek ma holmi szárazságot. A lisztüzlet felett még mindig panaszkodnak malmaink. Nem akarunk lisztgyárainkkal semmi nemű polémiába bocsátkozni, hanem arra mégis kérnénk feleletet, hogy állítólag tartósan kritikán aluli lisztüzlet mellett, hogy van az, hogy a múlt héten 8072 tonna lisztet, január 1-től márczius 10-ig pedig összesen 76.171 tonnat küldtek el Budapestről. A helyifogyasztás — mondjunk keveset — kitesz hetenkint 20,000 métermázsát, így tehát ez év harmadfél hónapjában mégis eladtak már egy millió métermázsza lisztet. Felényire redukált örlöképességnél ez végre is valami.

Megbízható források alapján csoportosítottuk a fentiekben az internacionális gabonapiaczról érkező híreket, de ahhoz már még sem nyujthatunk segédkezet, hogy a mi fogyasztásunk lokális lanyhaságot idézzen elő, amíg erre más ok, mint saját érdekük nincsen. Ez ellen felhívjuk a statisztika körlehetetlen tanúságát, amely azt bizonyítja, hogy a malmoknak nincs szükségük arra, hogy a buza-bevásárlást illetőleg kartallszerű mozgalmat indítsanak, amint ezt tényleg teszik.

Az üzlet ma nálunk különben szilárd volt. Buzában nem volt felmondás, csak rozsból jelentettek be 1000 métermázsát.

Buza.

Elkelt néhány kocsirakomány buza fentartott áron.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség százalékban	6 vagy uj	származás	hulló- kiszá- lyban	átadási hely	ár, netto 100 kilóért	szárm. vagy 6 hónap
600	6	tiszai	80	Budapest	12.80	8 h.
800	uj	felső-tiszai	77	„	12.15	„
700	„	„	78 ¹ / ₂	„	12.85	„
1500	„	r. ktár tolnai	74	„	12.60	„
2800	„	„	75 ¹ / ₂	„	12.70	„

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Minős. hely- baktól.	100 kilogr. kiszá- ly. ára	Minős. hely- baktól.	100 kilogr. kiszá- ly. ára
Tiszavideki	uj 74	12.50 12.80	75	12.70 12.75
„ „ „ „ „	„ 76	12.80 12.85	77	12.95 13.05
„ „ „ „ „	„ 78	13.10 13.30	79	13.25 13.30
„ „ „ „ „	„ 80	— — —	„	— — —
Pestvidéki	uj 74	12.45 12.55	75	12.65 12.70
„ „ „ „ „	„ 76	12.75 12.80	77	12.90 13.—
„ „ „ „ „	„ 78	13.05 13.15	79	13.20 13.25
„ „ „ „ „	„ 80	— — —	„	— — —
Féjermegyeri	uj 74	12.55 12.65	75	12.75 12.80
„ „ „ „ „	„ 76	12.85 12.90	77	13.— 13.10
„ „ „ „ „	„ 78	13.15 13.25	79	13.25 13.30
„ „ „ „ „	„ 80	— — —	„	— — —

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 58.600 métermázsza buza és 73.100 métermázsza liszt, a Silosban 9000 métermázsza buza. A nyugotiban 29.622 métermázsza buza és 817 métermázsza liszt.

Határidőüzlet buzában: Tavaszi és őszi buza irányzata szilárd, az árak emelkedtek.

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délelőtti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
márczius	11.99	11.92-98-94-95-97	11.99	11.99	11.98	11.99
május	11.40	94-98-12.00-11.99	11.40	„	„	„
szeptr.	9.05	11.41	9.07	9.08	9.07	9.08
		9.02-04-05-06				

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámitoló árfolyamok
	márczius 14.		márczius 12.		
	pénz	ára	pénz	ára	
márcz.	11.98	12.—	11.91	11.98	11.94
sept.	9.07	9.08	9.09	9.08	—

Rozs. Készárüzlet rozszban: Csekély forgalom volt e czikkben az árak változatlanok.

Előfordult eladások rozszban.

Table with columns: mennyiség mmárázában, faj, származás, minőség megj., átadási hely, ár, netto 100 Kgr. kint, kész vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések rozszban.

Table with columns: faj, hektoliterenkinti súly, 100 kilogramm készpénz ára, főtől, frtig.

Raktárállomány rozszban: A közraktárban 20.700 métermáza; a nyugati pályaudvaron 2514 métermáza.

Határidőüzlet rozszban. Tavasz rozszban csekély üzlet volt, az árak változatlanok.

Előfordult határidőkötések rozszban.

Table with columns: Határidő, Kezdeti forgalom, zárlat, Délelőtti és déli tőzsde, Kezdeti forgalom, zárlat.

Hivatalos határidőjegyzések rozszban.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata, Leszámláló árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárüzlet takarmányfélékben. Zab változatlan, a kínálat gyenge. Árpa, tengeri üzletlen, a kereslet megcsappant.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség mmárázában, faj, minőség, átadási hely, ár, netto 100 Kgr. kint, kész vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, faj, Hektoliterenkinti súly kg.-ban, 100 kg. készpénz, főtől, frtig.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 14.400 métermáza árpa, 5600 métermáza zab, 26.300 métermáza tengeri. A nyugati pályaudvarban 2502 métermáza árpa. A Silosban 8600 métermáza tengeri.

Határidőüzlet. Tengeri irányzata kellemesebb. Zab emelkedő.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Déltáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, határidő, déli tőzsde zárlata, Leszámláló árfolyamok.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi március hó 11. este 6 óráig március 13. este 6 óráig Budapestre vasuton és hajón érkezett s innen elszállított gabonakörményekről és a budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és liszterményekéről a következő kimutatást teszi közzé:

Table with columns: Az áru megnevezése, Erkezett, Elszállított, helyi forgalomban.

b) átmeneti forgalomban

Table with columns: Áru, mennyiség, ár, összeg.

a fővármihatalnál előjegyzett:

Table with columns: Az áru megnevezése, Visszkivétel céljából való behozatalra előj. mennyiség méterm., Ár, nettó, A visszkivételre előjegyzett mennyiség méterm., Összesen.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, március 14.

Kezdték reggel az osztrák hitelrészvényt vásárolni 362.20-on és 1/10 forint térfogatban mozgó többszörös változás után zárult az érték 362.30-on. Ebben benne van a tőzsde napjának egész története. A spanyol-amerikai bonyodalmat és az osztrák belpolitikában rejlő veszélyeket okozták azért a csekély mozgalomért, melyet fönt jeleztünk. Az osztrák-államvasut kissé kínáltabb volt; és ebből azt vélik jövendőlni, hogy a holnap megjelenő időszak kiutatás valamivel gyöngébb lesz az előbbinél. A helyi piacon csak a Drasche-féléket vásárolták élénkebben arra a hirre, hogy ezek tényleg eladták köszönbányáikat. Árak fölment 840-re. Minden egyéb nyugodt és inkább kissé gyöngébb, mint a mult héten.

Az előtőzsdén: Jelzalogbank 263.— Osztrák hitelrészvény 361.70—362.— Közuti vaspálya 396. Salgótarjáni 570.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 361.80, Magyar hitelrészv. 379.50, Aranyjradék 121.60, Koronajradék 99.50, Leszámlító bank 254.50, Jelzalogbank 263.—, Rimamurányi 246.50, Osztr.-magy. államvasut 340.—, Ipar- és kereskedelmi bank 103.—, Déli vasut 78.25, Villamos vasut 274.—, Közuti vasut 396.—.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 570.—572. Közuti vasut 396—397. Bank-egyesület 104.50—105.50. Általános takarékpénztár 298.50. Országos központi 805.—, Lujza-malom 160.—, Molnárok és sütők 230.—235.—, Kőbányai téglagyár 760.—770.—, Drasche 840.—, Ujlaki téglagyár 249.—250.—, Budapesti villamossági 115. Vasuti forgalmi bank 152.—.

Dijbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2 frt; 8 napra 5.50—6.50 frt; március utóljára 6.50—7.50 frt.

Déltáni 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Áru, március 14., március 12.

Az utótőzsdén osztrák hitelrészvény 361.90—362.45, magyar hitelrészvény 379.75, osztr.-magyar államvasutak 339.75 forinton köttetett.

Déltán 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Áru, március 14., március 12.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, március 14. Zsiradék árakban a forgalom csekély volt. Az árak nyugodt irányzat mellett változatlanok. Szilvában csekély forgalom, árak nem változtak. Heremag csendes, erdélyi 38.50 forint.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 Kilo-grammonként, Pénz, Ár.

Budapesti vásárosarnok.

Budapest, márcz. 14. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak: szilárdak. Baromfinál csendes, árak szilárdak. Halban lanyha, árak emelkedtek. Tej és tejtermékek élénk, Tojásnál csendes, árak csökkentek. Zöldszegnél lanyha. Gyümölcsnél élénk. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült hideg. A központi vásárosarnokban nagyban eladott élelmi czikkék hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahus hátulja I. 46—50 frt, II. 49—46 frt. Birkahus hátulja I. 36—38 frt, II. 28—36 frt. Borjúhús hátulja I. 50—60 frt, II. 41—50 frt. Sertésbús elsőrendű 56—56.0 frt, vidéki 50—54 frt. (Mind 100 kilonként.) Kolbász füstölt 70—80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 58.0—59.0 frt (100 kilonként). Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.40—1.50 frt, Csirke 1 pár 1.00—1.30 frt. Lud hizott különként 60—65 kr. Különfélék. Tojás 1 láda (1440 db) 30.0—30.0 frt Sárgarépa 100 kötés 1.40—5 frt. Petrezselem 100 kötés 3.00—4.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 8—12 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. különként 95—95 frt. Vaj-téa különként 1.10—1.20 frt. Burgonya-rözsza 100 kiló 2.50—3.00 frt. Burgonya sárga. 100 kiló 2.65—3.20 frt. — Halak. Harcsa (élő) 0.70—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.60—0.80 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, március 14. Kontingens nyerszesz jegyzése 19.—19 1/2 forint. Irányzat változatlan. Finomított szesz nagyban 56.75—57.25, Finomított szesz kicsinyben 57.25—57.50, Élesztőszesz nagyban 57.—57.25, Élesztőszesz kicsinyben 57.50—57.75, Nyersszesz adózva nagyban 56.—56 1/2, Nyersszesz adózva kicsinyben 56.25—56.50, Nyersszesz adózatlan (exkint.) 16.—16 1/2 Denaturált szesz nagyban 21.—21.25, Denaturált szesz kicsinyben 21.50—21.75. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, márcz. 14. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.80—20.40 forinton kelt el. Zárlatjegyzés 19.90—20.20 frt.

Prága, márcz. 14. Adózott tripló szesz 55 1/2 —56 frtig volt forgalomban. Adózatlan szesz 19.— frton jegyeztetett azonnali szállításra.

Trieszt, márcz. 14. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban 11 forint azonnali szállításra.

Berlin, márcz. 14. Szesz helyben 42.80 márka = 24.83 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint a 10,000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Stettin, márcz. 14. Szesz 70 márka fogyasztást adóval 41.50 márka = 24.37 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Boroszló, márcz. 14. Szesz (50-es) pr. áprilsra 61.20 márka = 35.92 frt; szesz (70-es) pr. áprilsra 41.50 márka = 24.37 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Hamburg, márcz. 14. Szesz márcz. —ápril 21.25 márka = 12.48 frt; ápril—májusra 21.—márka = 12.33 frt; május—júniusra 20.90 márka = 12.27 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 forint.

Páris, márcz. 14. Szesz folyó óra 45.— frk = 23.72 frt; áprilsra 45.— frk = 23.72 frt; májustól 4 óra 44.25 frk = 23.33 frt; az utolsó óra 40.25 frk = 21.22 frt. Az árak 10.000 liter százalékonként 1/4% leszámitással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Czukor.

Prága, márcz. 14. Nyers czukor 88% czukortartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.50 frt, okt.-decz.-re 12.50 frt.

Hamburg, márcz. 14. Nyers czukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.15 márka, májusi

szállításra 9.25 márká, augusztusi szállításra 9.47 márká. Irányzat nyugodt.

Páris, márcz. 14. Nyers cukor (88 fok) kész ára 28.75—29.25 frk, fehér cukor márcziusra 31.75 frk, decz-re 32.—frk, 4 első hóra 32.25 frk, 1 hóra májustól 30.25 frank. Finomított készára 102.50 frank.

London, márcz. 14. Jávaczukor 11 1/4 shilling. ártartó. Nyers cukor és Jegecedett cukor keresve, ártartó; finomított még jobban keresve, ártartó. Külföldi tört lanya és olcsóbb. Jegyzetett: készára 11 1/4 sh., áprilisra 11 1/4 sh. május-augusztusra 11 1/4 sh. Répaczukor gyengén indult és bányadán zárult. Német (88%) márcz. 9.2 1/2 sh., áprilisra 9.2 1/4 sh., májusra 9.3 1/4 sh., júniusra 9.4 1/4 shilling. Határidőzetlet: márcziusra 9.2 1/2 sh., áprilisra 9.3 sh., májusra 9.3 1/2 sh., júniusra 9.4 1/4 sh.

Olajok.

Páris, márcz. 14. Repceolaj folyó hóra 52.75 frk (= 24.83 frt); januárra 53.—frk (= 24.95 frt); 4 első hóra 54.—frk (= 25.42 frt); 4 hóra májustól 54.25 frk. (= 25.54 frt). Árak 100 kilónként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, márcz. 14. Repceolajhelyben 51.50 márká (= 30.24 frt). Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.70 frt.

Köln, márcz. 14. Repceolajmájusra (herdőval) 54.50 márká (= 32.—frt). Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.70 frt.

London, márcz. 12. Repceolaj 22.06 sh., lenolaj 16.—shilling, gyapot magolaj 14.9—14.6 sh., terpentín 25.—sh.

Petroleum.

Hamburg, márcz. 14. Petroleum helyben 5.25 márká = 3.08 frt.

Antwerpen, márcz. 14. Petroleum fin. helyben 15 3/4 frank = 7.37 frt.

Bréma, márcz. 14. Petroleum fin. helyben 5.40 márká = 3.17 frt.

London, márczius 14. Petroleum, amerikai 4 1/2 = 4 1/8 sh., orosz 4 1/2 = 4 1/8 sh.

Newyork, márcz. 14. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.85 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.80 cents; United Rifle Line Certificates áprilisra 79.—; nyers petroleum áprilisra 6.50 cents.

Kávész, tea, rizs.

London, márczius 14. Santos, határidő jól keresve, elvettve gyengébb. Jegyzetett márcz-ra 28.9 sh., májusra 29.3 sh., júliusra 29.3 sh., szept-re 30 sh., decz-re 30.6 shilling. Tea: finom, jól, a többi fajta mérsékeltlen keresve. Rizs: igen szilárd és 3 sh.-gel drágább.

Fémek.

London, márcz. 14. Réz, G. M. Bräude 50 1/2 — 50 1/4 font sterling készára és 50 1/2 = 50 1/4 font sterling 3 hóra; best sel. 54 1/4 — 55 1/4 font sterling. Ón: finom, külföldi, 65 1/2 = 65 1/2 font sterling készára és 65 1/2 = 66 1/2 font sterling 3 hóra. Ólom: angol, 12 3/4 font sterling; külföldi 12 1/2. Horvát: külföldi 18 1/2 = 18 1/2 font sterling. Higanysz: 7.26 font sterling első és 7.2 font sterling másodkézből. Vas: A glasgowi nyersvaspiacz bányadán indult és lanyhán zárult, mérsékelt üzlet. Zárlatárak: 46.2 1/2 sh. készára és 46.5 sh. egy hóra. Cleveland 40.6 sh. készára és 40.8 1/2 sh. egy hóra; Hematit 49.2 1/2 shilling készára és 49.5 sh. egy hóra; Middlebrough 51 shilling készára és 51.3 sh. egy hóra. A nyersvaskészlet Glasgoban 333.582 és Middlebroughban 45.397 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, márczius 14. A malmok ismét hajlandóságot mutattak a vásárlásra. Tulajdonosok teljes árakat követeltek, forgalom azonban nem fejlődött. Határidők szilárdultak. Köttetett: Buza tavaszra 11.82—11.86 forint, rozs tavaszra 8.74—8.76, zab tavaszra 6.52 forint, tengerimájus-júniusra 5.63—5.62 forint.

Hivatalosan jegyzetelt:

Buza tavaszra 11.87—11.88, buza május-júniusra 11.41—11.43, rozs tavaszra 8.75—8.76, tengeri május-júniusra 5.63—5.64, zab tavaszra 6.51—6.53 forint.

Borszóló, márcz. 14. Buza helyben 18.80 márká (= 11.04 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márká (= 10.98 frt). Rozs helyben 14.90 márká (= 8.75 frt) Zab helyben 15.40 márká (= 9.04 frt) Tengeri helyben 12.— márká (= 7.04 frt). Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.70 frt. Hamburg, márcz. 14. Buza holsteini 186—195 márká (= 10.86—11.45 frt). Rozs meklenburgi 140—148 márká (= 8.22—8.69 frt.) Rozs orosz 111—112 márká (= 6.51—6.57 frt). Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.70 frt.

Páris, márcz. 14. (Mégnyitás.) Buza folyó hóra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza decz-re 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza máj-jun-ra 28.50 frank (= 13.62 frt). Buza májustól 4 hóra 27.75 frank

(= 13.22 frt). Rozs folyó hóra 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs decz-re 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs máj-jun-ra 17.75 frank (= 8.44 frt). Rozs májustól 4 hóra 17.—frank (= 8.09 frt). Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, márcz. 14. (Zárlat.) Buza folyó hóra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza decz-re 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza május-júniusra 28.40 frank (= 13.58 frt.). Buza 4 hóra májustól 27.75 frank (= 13.22 frt).

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, márczius 14. A mai tőzsdén a forgalom nem öltött nagyobb mérvet. A spekuláció, tekintettel a spanyol-amerikai viszályra, tartózkodó állást foglalt, a londoni pénzügyi viszályok alakulása is kedvezőtlenül hatott. Alpesi bányarészesvényekben meglehetősen forgalom volt. Az üzlet folyamában aztán árcsökkenés állott be, miután Berlinben amerikai papírok erősen estek.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 362.25 361.65, Anglo-bank 160.—, Unio-bank 300, Magyar hitelrészvény 379.—, Osztrák-magyar államvasut 340.—339.75, Déli vasut 78.25—77.75, Alpesi bánya 152.20—152.80, Rimamurányi 246.75, Tramway 497.—495.50, Magyar általános közbány 116.75—116.90, Magyar aranyjáradék 121.70, Magyar koronajáradék 99.50, Török sorsjegy 57.30—57.80, Német márká 58.78.

Délután 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 361.87, Török dohányrészvény 131.—, Tramway 496.—, Länderbank 216.75, Osztr.-magyar államvasut 339.87, Déli vasut 78.25, Alpesi bánya 152.—, Májusi járadék 102.40, Török sorsjegy 57.40.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 362.12, Magyar hitelrészvény 379.50, Länderbank 217.—, Unionbank 299.50, Anglo-bank 160.25, Bankverein 270.50, Osztr.-magy. államv. 339.75, Déli vasut 78.12, Elbevölgyi vasut 260.—, Északnyugati vasut 245.—, Alpesi bánya 152.—, Fegyvergyár 300.—, Májusi járadék 102.30, Magyar koronajáradék 99.50, Török sorsjegy 57.—, Török dohányrészvény 131.—, Német márká 58.78 forintot költetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: Magyar aranyjáradék 121.50, Magyar koronajáradék 99.40, Tiszai kölcsonsrészesjegy 141.75, Magyar földtehermentesítési kötv. 97.20, Magyar hitelrészvény 379.50, Magyar nyereménykölcsonsrészesjegy 159.75, Kassa-oderbergi vasut 191.30, Magyar kereskedelmi bank 1395.—, Magyar vasuti kölcson ezüstben 100.40, Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10, Magyar leszámtól és pénzváltóbank 254.25, Rimamurányi vasrészvénytársaság 246.50, 4.2% papírjáradék 102.30, 4.2% ezüstjáradék 102.25, Osztrák aranyjáradék 122.75, Osztrák koronajáradék 102.55, 1860. sorsjegy 143.50, 1864. sorsjegy 193.75, Osztrák hitelsorsjegyek 203.50, Osztrák hitelrészvény 362.13, Angol-osztrák bank 160.—, Unio-bank 300.—, Bécsi Bankverein 269.50, Osztrák Länderbank 217.—, Osztrák-magyar bank 925.—, Osztrák-magyar államvasut 339.75, Déli vasut 78.13, Elbevölgyi vasut 259.—, Dunagőzhajózási részvény 443.—, Alpesi bányarészvény 152.—, Dohányrészesvény 131.—, 20 frankos 9.53, Császári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.45, Német bankváltó 58.75.

Bécs, márczius 14. (Utótőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 362.—, Magyar hitelrészvény 379.50, Anglo-bank 160.—, Bankver. 269.50, Unio-bank 299.50, Länderb. 217.—, Osztrák-magyar államvasut 340.—, Déli vasut 78.—, Elbevölgyi vasut 259.50, Északnyugati vasut 245.50, Török dohányrészvény 131.—, Rimamurányi vasut 247.—, Alpesi bánya 152.80, Májusi járadék 102.35, Magyar koronajáradék 99.45, Török-sorsjegy 57.10, Német márká azonnali szállításra 58.74.

Berlin, márczius 14. Májusi járadék 102.20, Ezüstjáradék 103.70, Osztrák aranyjáradék 103.70, Magyar aranyjáradék 103.—, Magyar koronajáradék 100.20, Osztrák hitelrészvény 228.—, Osztrák-magyar államvasut 144.80, Déli vasut 34.20, Bustjehradai vasut —, Osztrák bankjegy 170.10, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 170.—, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.90, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.48, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 93.25, Laura-kohó 183.40, Harpeni 176.50, Olasz központi vasut 183.75, Török sorsjegy 114.10.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 227.90, Osztrák-magyar államvasut 144.90, Déli vasut 34.25, Magyar aranyjáradék 103.—, Disconto-társaság 204.10, csendes. Bányászati szilárdok, Bank-értékek ingadozóak.

Frankfurt, márczius 14. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 86.75, 4.2% ezüstjáradék 86.65, 4% osztrák aranyjáradék 103.95, 4% magyar aranyjáradék 103.80, magyar koronajáradék 100.10, osztr. hitelrészvény 307.25, osztr.-magyar bank 786.—, osztr.-magy. államvasut 293.12, déli vasut 69.13, bécsi váltóár 170.07, londoni váltóár 20.485, párizsi váltóár 80.925, bécsi bankverei 228.50, villamos részvény 140.80, alpesi bányarészvény 129.50, 3%

magyar aranykölcson 91.50, Északnyugati vasut 209.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, márcz. 14. (Utótőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 306.87, osztrák-magyar államvasut 293.50, déli vasut 69.13.

Frankfurt, márczius 14. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 306.87, osztrák-magyar államvasut 293.12, Az irányzat szilárd.

Hamburg, márczius 14. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 86.65, osztrák hitelrészvény 306.90, osztrák-magyar államvasut 732.—, déli vasut 167.—, olasz járadék 94.—, 4% osztr. aranyj. 104.—, 4% os magy aranyjáradék 103.30, Az irányzat szilárd.

Páris, márczius 14. Uj 3% os francia járadék 102.72, 3% os francia járadék 103.80, 3 1/2% francia járadék 106.97, Osztrák földhitelintézet 12.60, Osztrák-magy. államvasut 727, Länderbank 450, Osztr. aranyjáradék 105.50, Alpesi bánya 330.—, Török dohányrészvény 283.—, Török sorsjegy 106.50, Olasz járadék 93.90, Spanyol kölcson 59.—, Meridional 670, Ottoman-bank 544, Magyar jelzálogbank 816, Rio Tinto 698, Debeers 678.50, Eastland 95.50, Chartered 86.50, Randfontein 39.25, Lanya.

London, márczius 14. (Zárlat.) Angol consolk 111.75, déli vasut 7.50, spanyol járadék 55.—, olasz járadék 92.50, 4% magy. aranyjáradék 102.—, 4% rupia 63.2/3, Canada pacificvasut 82.2/3, leszámtólási kamatláb 3 1/8, ezüst 25.2/3. Az irányzat javult.

New-York, márczius 14. Ezüst 54.25.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1898. márczius 14-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás, A hőmérők, Csapadék, Állomások, Légnyomás, A hőmérők, Csapadék. Lists various weather stations and their readings.

Az időjárás helyzetét átalakulóban van, amennyiben északon egy mély depresszió jelentkezik és nyugatról egy atlanti maximum nyúlik be az európai szárazföldre. Közép- és Kelet-Európában a barometér állása különösen nagyon egyöntetű.

VIZÁLLÁS. — Márczius 14-én.

Table with columns: Feljő, Vízmerés, Vizállás, Árvidás, Felső, Vízmerés, Vizállás, Árvidás. Lists water level measurements for various locations.

Felkészítő szerkesztő: Liposy Ádám.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal: Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár. Kiadóhivatal: VIII. ker., József-körút 65. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ post-restante küri, akkor minden közlés után még 80 krajczár kinttartóváltóval is fizetendő. — Célzatosan az apróhirdetést postautalványon beküldeni, a szöveget az utalvány szelevelére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következők üzletkben:

- I. ker., Járnok-utca 22. öv. Balácskó Györgyné... II. „ Fő-utca 7. sz. alatt Eisenbach Vilmos... IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. Szabó Már... IV. „ Fharisch-bazár Déval Józsefné... IV. „ Petőfi-tér 3. szám Nemcsák A. J... V. „ Nagyköröna-utca 20. sz. Löwinger Gyula... V. „ Dorottya-utca 13. sz. Wolf Vilmos... V. „ Váci-körút 6. szám Moreno Janka... V. „ Lipót-körút 22. szám Wollák Zsigmond... VI. „ Teréz-körút 54. szám Breuer nővérek... VI. „ Andrássy-út 48. szám Kobonczy Ilona... VII. „ Erzsébet-körút 50. szám Heister Róza... VII. „ Erzsébet-körút 7. szám Freund J... VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. Sopronyi V.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségeesen megadatnak.

LEVELEZÉS.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettje el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válaszlétegy mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1

Apróhirdetések 20 krajczáron alul nem közölhetnek.

Humanista jellegre levél van a kiadóhivatalban. 899-1

Jvette. levele van K. G-től a IV kerületi főpostán. 913-1

Vigkedélyű fess asszony, intelligens művelt vagyonos barátot keres. Levelek „Fess asszony” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 915-1

Nagyságos asszonyom. Ki vasárnap a New-York kávéházban egy búcsúval foglalkozott eszedem egyen alkalom a megismerkedésre. Levelet „Porta 28.” a kiadóhivatalba kérem. 928-1

Vidéki leány rjon Stábil gépésznek. 911-1

Vidéki leánynak „Páros élettől” levele van a kiadóhivatalban. 907-1

Nyolczas. Biztonság kedvéért, kérem írja meg levélben címemenre, hogy Önnek hol és mikor kellemes a találkozás. Bármitkor rendelkezésére állok. 905-1

A. A. Záró levelezés-lápját ma kapom kézhez, de oly annyira el fogok foglaltva, hogy hosszabb levél megírásához szükséges idő felett legnagyobb sajnálattal a perczben nem rendelkezem. Holnap ugyanezen helyen bővebben ír Önnek, tiszteltője Vadrózsákja. 8108-1.

Rokonaimnál vagyok látogatva a fővárosban, szeretnék megismerkedni egy csinos, művelt, fiatal úri emberrel, esetleg házasság céljából, 5000 frt készpénzzel rendelkezem. Ajánlatait a lap kiadóhivatalába „Sárga rozsa” jelleg alá kéretnek. 8106-1

HÁZASSÁG.

30 éves, rom. kath., iparos, kinek a fővárosban egy jól menő üzlete van, óhajtat megismerkedni házasság céljából, intelligens, csinos, jó házból való, 20-22 éves hölgyet, kinek 3000 frt hozományja van. Levelek „Házasság 12.” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 8050-2

ALLÁST KERES.

Allást keresők! Aki gyorsan jó, állandó álláshoz akar jutni, az hozassa meg az országos egyedüli szaklapját, a Magyar Közvetítő Újság, „Országos Hirdetési Közlöny”-t melyben állandóan minden szaktól vannak megfelelő állások közlése és közvetítési díj nélkül elfogadhatók. Előfizető tagoknak ingyenes ajánlás és postai értesítés. Előfizetési ár: egész évre 5 frt, félre 3 frt. Mutatványszám 20 kr. (bélygekben is beküldhető.) Kiadóhivatal Budapest, Akácfa-utca 4. Főnök urak! Kinek megbízható egyéne van szüksége, jelentse be fenti címen, az állás beállításáról teljesen díjtalanul gondoskodik a lez. 6628-3

Csinos intelligens családából származó fiatal leány óhajtat czukrázdába mint elárúsitónő alkalmaztatni. Szives megkeresést „Lunka” jelleg alatt a kiadóhivatalba kér. 8054-3

Jársalkodónak ajánlíkok intelligens középkorú nő, beszédkészsége magyarúl, németül és francziául. Levelek Múvelt” jelleg a kiadóhivatalba címzendők. 8060-8

Szakácsnő, ki nagyon jól főz, ajánlíkok vidékre papi házhöz, beszédkészsége magyarúl, németül, horvátul és szerbül. Szives megkeresést „Rendszeres” jelleg alatt a kiadóhivatalba kér. 8064-3

Házmesteri állást keres gyermektelen házaspár: 1000 frt megőbiztosítékot is tudnak nyújtani. Ajánlatok „Házmeester” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 8076-3

Magyar nemcs családából származó intelligens, szorgalmas, szép írású fiatal ember, keres segédjegyzői állást. Szives leveleket megkereséseket kér a lap kiadóhivatalába „Jegyző segéd” jelleg alatt. 8010-8

Házmesteri állást keresek és aki azt megszeresheti 100 korona jutalomban részeseül. Cím a kiadóhivatalban. 6681-3

ALLÁST KAPHAT.

Nevelőnök, nyelvi és zenei ismeretekkel, sürgősen keresetnek előkelő családok részére. Evi fizetés 400-600 frt. Német nevelőket, mindenféle nemzetiségű honnekekel lelkiismeretesen ajánl és elhelyez S. Szegheő Luiza asszony, Budapest, VII., Andrássy-út 28. 8569-4

Okleveles gyermekkertésznő kerestetik 3 his leány mellé. A női kezimunka tanítása okvetlenül szükséges. Lővőbéli ajánlatok „H. M. 88.” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 8064-4

Német vagy franczia honne egy 5 és fél éves fiúcska mellé fél napra esetleg egész napra kerestetik. A cím megőhidható a kiadóhivatalban. 8104-4

Hölgyek, kik bankok, takarékpénztáraknál ismerősek, magas fizetést kaphatnak. Cím a kiadóhivatalban. 8098-4

Nevelőnő keresek 7 éves leánykám mellé, a franczia leánykört nyelvi bírása okvetlenül szükséges. Ajánlatok az „Gyökér” megjelölésével „G. I.” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába küldendők. 8080-4

Egy ügyes szabónő azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 8117-4

OKTATÁS.

Házitanítónak ajánlíkok VIII-ik gimnáziumi tanuló, kinek e téren már jártassága van. Szives megkeresést a kiadóhivatal továbbít „Jó tanuló” címen. 8088-5

Zongora-tanár órák adására ajánlíkok szorény díjazás mellett „Zongora-tanár” címen a kiadóhivatalba címzendők. 8074-5

Fiataltisztviselő, ki a délutáni órákban szabad, elvállal egy-két gimnáziumi tanuló oktatására mérsékelt díjazás mellett. Cím a kiadóhivatalban. 8114-5

Gyakorlott okleveles gyermekkertésznő órák adására vállalkozik. Elemi osztályokra is előkészít. Cím a kiadóhivatalban. 2402-5

Czimbalmozni! Két hónap alatt bárkit is megtanítok az általam feltalált legújabb és legkényelmesebb magyar rendszer (methodus) szerint, házon kívül, ugyancsak vidékre is tanítok pontos és kimerítő magyarózat utján (postai felutalvány). Cím a kiadóhivatalban. 8080-5

Kitűnő zongora-tanítónő, ki még néhány szabad órával rendelkezik a t. közönség szives figyelmébe ajánlja magát. Levelek „H. S.” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2968-5

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Ujpesten egészen újonnan épült ház, 1250 frt jövedelemmel, 14500 frtért eladó, 10 évig adómentes. Banktőke 8000 frt, 4 1/2% kamat-törlesztéssel. Cím a kiadóhivatalban. 8001-7

Háztelkek Kossuthfalván, kőpesti határában, 150 és 200 méteregységű öntéken parcellázva, ára 2 frt 80 krtól 4 frt, havi 10 frt, vagy heti 2 frt részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Szegedvárosi Zsigmondnál, vendéglős, VIII., Nap-utca 12. 6440-7

Gyönyörű fekvésű rögöli villa nagyon szép kerttel azonnal szabadkézbe eladó. Levelek „Arnyékos” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2972-7

Szép telek a Rózsádombon (Budán) eladó, vagy beeszerítenődő ára 8 frt 75 krtól önként vízvezeték gyönyörű kiliátás villák között. 1700 61. Bővebbet Növény Ig. nál Buda Rózsádomb Áldás-utca 5397. (Felső Zárda-utca) a Margithidán szemközt egyenestem fel. 6817-7

ELADÁS.

Butorok alig használva, faragott háló, ebédő, ottomány, ingóóra, 6 drb valódi borsóék, egy varrógép darabonként is igen jutányos áron eladotnak, Vörösmarty-utca 58. sz. I. 18. 6667-8

Régi faiskola teljes felszerelés miatt eladó: Díszesorrók, a legkiválóbb fajokban, igen erősek 9 frt 100 db-ért. Díszes erők 20 frt 100 db, alma- és kőre-vadonczok, erős, 3 évesek 40 frt 100 db, Borsókák, a legkiválóbb fajokban 12 frt 100 db-ért. Spargagyökerek 80 kr. 100 db-ért. Cím a kiadóhivatalban. 2982-8

Szakatos és kerékpárjavító műhely, teljesen felszerelve, jó forgalom helyen, olcsó áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2822-8

Jó pedálos cimbalom (basmáli) megvételre kerestetik. Ajánlatok „Cimbalom” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 8080-4

Valódi Quedlingburgi takarmány-repamag, elsőrendű terméskől, olmozva, 18 frtjával 100 kg-ért helyben eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2830-8

Diófából készült, faragott, két ajtós kredenc azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2984-8

Egy igen jó karban lévő kitűnő kerékpár minden hozzávalóval és sok rezervátégygyal olcsón eladó. Megtekinthető 12-től 2-ig. Cím a kiadóhivatalban. 8058-8

Nagy íróasztal, kilencz fiókkal, olcsón eladó. Megtekinthető 4 karban lévő, országos méretű és lehetőleg vasúti állomáshoz közel fekvő birtokot folyó év őzén való átvételre venni. Kellő épületek és szép lakóház megkivántatik. Ajánlatok kövvelen a tulajdonostól „Geniry 1000” alatt kéretnek ezen lapozó intézetnél. 8019-9

Elegáns butorok. Ebédő, háló, úri és szalon berendezés, olajfestmények, szőnyegek, rövid zongora stb. eladó 9-1 és 3-5 óra között Andrássy-út 69. szám. 6683-8

Eladó két cséplő-gamitára, teljesen felszerelve, kitűnő jó állapotban a társaság feloszlása miatt. Az egyik 8 lőerejű. Bővebb értesítést ad Koczka János Békés-Csab. 909-8

VÉTEL.

Földszintes, esetleg egyemeletes házat, mely 1600 lakostállyból áll, óhajtat venni. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Úrasági lakás” címen. 8040-9

Vagy kis birtokot vagy földet a főváros mellett megvenni keretek. Kérek ajánlatokat zárt levélben „Birtok vagy föld” cím alatt a lap kiadóhivatalában. 8615-9

A Teréz- vagy Erzsébetvárosban keresek egy földszintes, esetleges egyemeletes házat 18-20 szobával megvételre. Ajánlatot kérek „Kényelmes lakás” címen a lap kiadóhivatalába címzendő. 2880-9

Rákospalotán egy nyaralót, szép kerttel, a vasút-állomáshoz közel keresek megvételre. Ajánlatok „Nyaraló” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2980-9

Bácskában óhajtanék készíttetni mellet 900-900 holdból álló, jó karban lévő, országos méretű és lehetőleg vasúti állomáshoz közel fekvő birtokot folyó év őzén való átvételre venni. Kellő épületek és szép lakóház megkivántatik. Ajánlatok kövvelen a tulajdonostól „Geniry 1000” alatt kéretnek ezen lapozó intézetnél. 8019-9

Veszek jól menő kávéházat, vagy vendéglőt. Ajánlatokat „Vendéglő” alatt kérek e lapozó intézetnél. 8024-9

Jó karban lévő zongorát keresek megvételre. Ajánlatok „Jó zongora” jelleg alatt a kiadóhivatalban küldendők. 3792-9

KIADÓ SZOBÁK.

Külön bejáratu utcai szoba, szép butorral a Jozsef-köruton azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3009-10

Utcai szoba elegáns butorral, külön bejáratú, kitűnő ellátással, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2982-10

25 frtért teljes ellátást nyer egy fiatal úr külön bejáratu szobával az Erzsébet-köruton. Cím a kiadóhivatalban. 2918-10

Bélvárosban kiadó egy csinosan butorozott szoba. Cím a kiadóhivatalban. 2942-10

Szépen butorozott udvari szoba intelligens családnál azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2916-10

Különbejáratu (lépcsőházból) szépen butorozott szoba teljes ellátással azonnal kiadó egy intelligens családnál. Cím a kiadóhivatalban. 2990-10

Kiadó a Jozsefvárosban csinosan butorozott udvari szoba intelligens családnál. Cím a kiadóhivatalban. 8028-10

Két udvari szoba a Teréz-köruton aprilis 1-től kezdve részben kiadó. A szobák csinosan vannak butorozva. Cím a kiadóhivatalban. 8094-10

Elegánsan butorozott 2 ablakos utcai szoba külön bejáratú, rögön kiadó, fűrdő szoba és légszűrő használatú. Cím a kiadóhivatalban. 3096-10

A Nemzeti színház közelében kiadó egy kétablakos utcai szoba, külön bejáratú, fűrdő szoba használatú, előkelő izz. családnál. Cím a kiadóhivatalban. 3092-10

2 udvari szoba butorozva a Ferenc-köruton intelligens családnál azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2988-10

LAKÁS KERESTETIK.

Keresek egy vagy két szobát a lépcsőházból külön bejáratu első emeleti butorozott lakást. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Alkalmos lakás” cím alatt. 2994-11

Péczelen keresek egy két szobából és konyhából álló lakást. Ajánlatok az évi bér megjelölésével „Hivatalnok” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2986-11

Szépen berendezett udvari szobát keresek aprilis hó 1-től a Teréz-körut közelében. Cím és árrol ellátott szives választ „Orvosnővendék” jelleg alatt kérem e lapozó intézetnél. 3070-11

Lakást keresek május 1-től, mely álljon 4-5 szoba, melyek közül legalább 3 utcai legyen, fűrdő szoba és minden hozzátartozóval az első vagy második emeleten. Levelek a lakás körülményes leírásával és az évi bér kitételével „Lakást kereső” címen a kiadóhivatalba kérek. 8090-11

SZOBA KERESTETIK.

Utcai szobát szép berendezéssel, lehetőleg fűrdőszoba használatú lakást keresek a Nemzeti színház közelében. Ajánlatok „Március 15” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2970-12

Butorozott földszinti kétablakos utcai szobát keresek külön bejárattal, esetleg teljes ellátással. Ajánlatok a fölteltek közléseivel „Gyógyász” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3082-12

Butorozott utcai szobát keresek a Lipótvárosban lehetőleg fűrdőszoba és zongora használatú. Ajánlatok „Hivatalnok” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek. 3082-12

HITEL-PÉNZ.

Amortizáció köleszőket budapesti házakra és telkekre I., II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közvetlen a legrovidebb idő alatt, előkelő fővárosi intézetnél, csekély utalagos honorarium fejében. Teleknyomí kivonat és kataszteri bírókiv szükséges. Értekezhetni d. u. 1-3-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 850-14

Pénzi második helyre való betéltárazásra felvenni keresek. Ajánlat levélben „Pénzkölcslet” cím alatt e lap kiadóhivatalában. 6819-14

KÖNYVEK.

Eladók könyveket, világhírű írók műveit, olcsón. Cím a kiadóhivatalban. 1772-15

Jókai összes műveit szeretném megvenni olcsó áron. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek Jókai műveit” cím alatt. 2982-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Kiadó bolthelyiséget keresek május 1-től. Levelet „Dohánytársaság” jelleg alatt továbbít a kiadóhivatal. 1800-17

Műhelynek vagy rakárnak alkalmas pinco-helyiség kiadó a kiadóhivatalban. Váci várn közelében a Haba-utczában. Cím a kiadóhivatalban. 2852-17

Régi jó hírnévnek öröndő nyári vendéglő kerttel azonnal kiadó. Olcsó házbér, szerződés, dus felszerelés, szükséges tőke 6000 frt. Választ „Jó üzlet” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek. 3008-17

Monoron, a főtéren, sarokházam, amelyben 20 év óta virágzó üzlet, bér- és rőfös-üzlet van, ennek Budapestre áthelyezése miatt, kiadó vagy eladó, kezdődnek, vagy aki üzletet áthelyezni óhajtat, ritka szerencse. Cím a kiadóhivatalban. 879-17

KÜLÖNFÉLE.

Egy ügyes nőruha szabónő elfogad elegáns utcai ruhákat 8 frtért, esetleg hához 1 frt 60 krajczárért. Cím a kiadóhivatalban. 2550-18

A legjobb magyar ércalap az „Üstökös”. Most sora küll pom-pás karrikatúrákban a nevezetesebb írókat és művészeket. 2974-18

Jgen ügyes gyermekruha-varrónő szerény díjazás mellett ajánlja magát házakhoz, elvállal házonkívüli munkát is. Megkeresést „Kitűnő szabás” jelleg alatt a kiadóhivatalba kér. 2974-18

Felöltő tisztítás 1 frt 60 krtól, festés 2 frt 50 krtól, női gallér 50 krtól, festés 1 frtől, női ruha tisztítás 1 frt 80 krtól, festés 2 frt 20 krtól. Férfi öltöny tisztítás 1 frt 80 krtól, festés 2 frt 50 krtól. Egy ablak-függöny tisztítás, csipke 60 kr., tunisz 1 frt 20 krtól, festés csipke 1 frt, tunisz 2 frtől. Berkezel István utóda gyárosnál, Budapest, Gyűjtelépel: Rózsá-tér 7., Lipót-utca 30., Kerepesi-út 78., (Alsó-erdővár-utca oldalán). Vámbácz-körut 12. Postai értesítésre a ruhákér házhöz küld. Vidéki megbízásokat pontosan teljesít, írásbeli megkeresések intézendők a gyárba, Kiuizsi-utca 14. 6833-18

Ügyes fodrásznő ajánlja magát szerény díjazás mellett. Szives megkeresést „Könnyű kezű” jelleg alatt a kiadóhivatalba kér. 3063-18

Kaffiatöltő biztos és kipróbált szer őszaj, fejkorpa és hajhullás ellen. Negyed liter üveg, 1 frt 50 kr. Török Katalinnál Budapest, Kálvin-tér 31. em. 7. 681-18

MINDENFÉLE.

Kétlábú pókok. John M. Pillicoddy, a washingtoni egyetemen a rovartan tanára, érdekes fölfedezéssel lepte meg nemrég a tudományos világot. A tanár urnak föltűnt, hogy házában egy lakatlan szobájában számtalan kétlábú pók tanúzik. Mint telivér tudóshoz illik, a különböző színűeket más-más névvel látta el, aztán egy hosszabb cikket írt róluk a „The Nature” című természettudományi folyóiratba. Ezt a cikket nemsokára brosúr követte, majd az adatok szaporultával egy hatalmas, sok képpel magyarázott kötet a következő címmel: *Washington pókvilágának újabb jelenségei, különös tekintettel Amerika faunájára.* Ebben a tizenöt ives könyvben apróra elmond mindent az ő kétlábú pókjai életmódjáról és mechanikai szervezetéről. Az amerikai féltudósok — természetesen, tömegesen ösztönöttek a tanár házába a legújabb csodára és az összes szaklapok hasábkot szenteltek a nagyfontosságú fölfedezésnek. Volt azonban a tanár urnak egy fia is, aki nem nagyon szerette a pókokat, sőt ellenkezőleg, ha megfoghatta őket, többszörös amputációt végzett rajtuk. Ez a pokolra való fiu ültette föl a nagytudományú férfiakból álló társaságot a kétlábú pókokkal és csak akkor vallotta meg a dolgot, mikor valami büntetéstől való féltében az öcsese önző czélzattal elárulta. A nagy fölfedező és a föltűt tudósok, most tájékozottan nagy dühökben.

Egy kaszinó költségvetése. *Spannak*, a belgiumi világfürdőnek kaszinója, már elkészítette a következő szezonra mérlegét. A mérleg főbb tételei: lóversenyekre 200,000 frank, kocsiversenyekre 30,000 frank és még 30,000 frank biciklizversenyekre. Ezek csak a főbb tételei a szédítően nagy summával végződő költségvetésnek, amely már előre is biztosítja a vendégeknek a fényesnél fényesebb mulatságok hosszú sorát.

Mese a fekete királyról. Messze, nagyon messze innét, a civilizációtól kikezdett Kamerunban, mélységes gyász borult a bennszülöttek lelkére. Nagy halottja van az országnak: *Bell király*, a jószágos uralkodó, nincs többé. Az elhunyt király, aki most megtért a királyok királyához, csak 1885-ig volt tényleges uralkodója Kamerunnak, addig, míg Németország „pártfogásába” nem vette Kamerunt. Attól fogva csak czimzetes király volt és bizonyos összeg évi járadékot kapott a német kormánytól. Most, hogy az Isten elszóltotta szerető népei közül, sokat foglalkoznak azzal a kérdéssel,

A pozsonyi első nemzetörség.

Az 1848-iki márcziusi mozgalmaknak tudvalevőleg két központja volt. Az egyik Pozsonyban, hol az utolsó rendi országgyűlés már az év beálltával előkészítette a nagy reformok talaját s a másik Pestben, hol a februári párisi forradalom után mindnagyobb hullámokat vert a mozgalom. Kevesen vagyunk már abból a félszázad előtti aktív nemzedékből, amely még látta az akkori nagy idők alakjait, azok közvetlen befolyása alatt állott, ténylegesen részt vett minden aktualitásban s mint élő tanu beszélhet az akkori eseményekről. A maihoz hasonló meseszerű gyorsasága a hírek s események továbbításának akkor még nem volt, az általánosabb leggyorsabb közlekedést a gőzhajók közvetítették, vasut és távirat csak Pest és Szolnok, meg Pozsony és Bécs között járt. A mai közvetítő eszközökkel egy pár nap alatt ment volna véghez akkor mind az, ami különben heteket vett igénybe.

Abban az időben én is a pozsonyi ifjusági centrumhoz tartoztam, hol az országgyűlés megnyitásától fogva egészen a 48-iki törvények szentesítéséig és az első magyar miniszteriumnak Pestre való átköltözéséig folyton ott időztem s ott művészkedtem még a megelőző békésebb hónapok alatt. A márcziusi napok alatt azonban én is szögre akasztottam a lantot s minden izgalmas eseményből kivettem a részemet. Ezek közé tartozott az ott legelsőben megalakult s szervezett ideiglenes ifjusági nemzetörség is, amiről meg akarok emlékezni.

hogy legidősebb fia jogosult-e a királyi czim viselésére? Meg több gondot okoz a német kormány-nak a hátrahagyottak nyugdíj-ügye, mivel a derék uralkodó nem kevesebb, mint *huszonöt* özvegyet hagyott hátra . . .

A legnagyobb orvosi honorárium.

A mai modern doktoroknak határozottan sokkal több a tudományuk, mint a jövedelmük, kellő irigység a kivételeknek. Ezek a kivételek csinálják ugyanis a legtöbb bevételt. A tulnyomó rész azonban nem panaszkodik a páciensek bőkezűsége felől. Vannak ugyan ma is nagy orvosi honoráriumok és voltak a régebbi időkben is, de ezek meglehetősen ritkák. A kis doktorok ép úgy, mint a nagy doktorok inultima analýsi emberek s így meg lehet bocsátani nekik, hogy irigylük nagy kollégáik nagy honoráriumaikat. De még ezeket a nagy doktorokat is akut sárgaság kell, hogy ellepje, olvasván annak a bámulatos orvosi tiszteletdíjnak a történetét, amelynek színhelye a régi római császárság és ideje a 321-ik esztendő volt Krisztus születése után.

Az egyházi tradíció szerint ugyanis I. Constantin római császár (306—337) a 321-ik évben súlyosan megbetegedett.

Az udvari orvosok minden lehetőt elkövettek, hogy a császár egészségét helyreállítsák, de mindhiába. A császár állapota napról-napra rosszabbodott és a katasztrófa hosszú és gyors lépésekkel közeledett. Ekkor felhívták a császár figyelmét Sylvesterre, az akkori római püspökre, ki abban az időben jó orvos hírében állott. Hogy Sylvester hol végezte az orvosi iskolákat, vagy hogy mi módon szerezte orvosi ismereteit, arról hallgat a krónika. Sylvester, úgy látszik, jeles orvos volt, mert a császár állapota az ő kezelése folytán fokozatosan javult, úgy, hogy egészsége rövid idő múlva helyreállt. A császár halála természetesen nem maradt el és a honorárium, melyet Sylvesternek juttatott, valóban fejedelmi volt. Neki ajándékozta ugyanis Róma városát minden hozzátartozóval együtt, beleértve a souverénitási jogát is.

Igy regéli ezt el a tradíció. Lássuk már most ennek történelmi magvát.

I. Constantin császár, kit az egyháztörténelem „Nagy”-nak nevez, már jóval a tradíció által följegyzett betegsége előtt ismételtlen jelét adta a keresztény vallás iránt való rokonszenvének. Pártfogója, oltalmazója volt ő a keresztényeknek és milánói ediktumával (313.) a vallásnak szabad gyarországi nemzetörség, amelynek zömét, természetesen, a pozsonyi jurátus és patvarista s más ezeken kívül eső ifjuság alkotta, de beléolvadt a polgári-, iparos- és a kereskedői elem is. Négyülést hirdettünk s szervező-bizottság alakult, melynél önkéntesen lehetett beiratkozni. Ez az első nemzetörségi gárda csakhamar aztán mintegy ezer főre emelkedett. Gróf Zichy Ottó, egy katonaviselt főrendet, választottuk meg vezérnek, s ő századokra osztotta a sereget s rendszeres gyakorlatokat is tartott vele. Nem volt ez a gárda sem rendszeresen egyenruházva, sem hadi s tábort szolgálatokra felszerelve; csak karddal vagy szuronyos puskával kellett magát mindenkinek ellátni. Külön nemzetiszínű kórkárda és karjelvény volt az együvértartozóság jelvénye. A színe-javát persze a dietai ifjuság és a honorációrok alkották, akik mindannyian fekete attilát kócsagos kalpagot és kardot viseltek s mindig a tete-en marsoltak. Ahányszor az így rögtönözve megalakult gárda kivonult a gyakorló tere vagy onnan visszatért, az egész város kivonult üdvözlésére s elhalmozta lelkesezett éljenekkel. Szokatlan látvány volt is akkoriban s fellelkesítő a nagy közönségre.

Az 1848. előtti rendi diétáknak — s így az utolsó 47—48-nak is — nélkülözhetetlen s kimaradhatatlan staffage-a volt az akkori jurátusi és a megyei követek mellé osztott patvarista-ifjuság. Az fogta fel a tanácskozó termék minden gyújtó szavát és a szikráját s azok terjesztették s élesztették lángra. Képzeltető, minő hivatás várt reá a pozsonyi s utóbb a bécsi izgalmas márcziusi napok alatt! Csak fel kellett vetni a „nemzetörség” eszméjét s már testté vált az ige. Híre jött a bécsi aula ifjuságából alakult legiónak s legott szervezkedett a pozsonyi magyar ifjuság is. De közbiztonsági érdek is szólt e mozgalom mellé, mént az osztrák soldateszkának meggyült a baja Olaszországgal és Béccsel; minden rendelkezésre álló rendes katonaságnak másfelé akadt dolga. Mindjárt a mozgalom nagyarányu kitörése után Pozsonyból is kivonták a katonaság nagyrészt s szükség volt a rend fenntartásáról más módon gondoskodni, mert nemcsak az ezüst-huszasok tűntek el hirtelen a forgalomból, ami nagy zavart, izgalmat keltett, hanem a pozsonyi Getho-városrészt ellen is mindfenyegetőbb állást foglalt el a polgári lakosság. István főherceg és nádor táviratára a bécsi bank, a hirtelen szükség enyhítésére, küldött ugyan egy millió ezüstpénzt a kincstári hivatalhoz, ahol az osztrák papírpénzt be lehetett ezüstre váltani, de ez keveset segített a bajon, mert azt egy pár nap alatt úgy széthordták, hogy nyoma is alig maradt. Beváltották, széthordták, hogy aztán ismét eldugják. A sokféle katonai posztokat, őrségi állomásokat is pótolni kellett. Megalakult tehát gyorsan az első ma-

korlását biztosította a nemzetnek. Egy későbbi ediktumának eredetét némi összefüggésbe akarván hozni a fenti honorárium-históriával, megtörténnek kell tekintenünk azt, hogy I. Constantin a 321. évben súlyosan megbetegedett, hogy Sylvesternek köszönhette egészségének helyreállítását és hogy e föltűt érzett hálájából Sylvestert fejedelmi módon megajándékozta.

Hogy azonban ez a honorárium a fentemlített és Donatio Constantini Magni név alatt ismert kegyadomány lett volna, azt minden kétséget kizáró módon megezáfolta a történelmi kritika, mely ezt a dolgot oda redukálja, hogy I. Constantin egy, a 321-ik évben kibocsátott ediktumában a keresztény egyházat megajándékozta a földbirtok szerzésének jogával.

Nincs kizárva annak a lehetősége, hogy a császárt Sylvester iránt érzett hálája indította ennek az ediktumának kibocsátására, valamint az sem, hogy valószínűleg egy nagyobb földterület adományozásával I. Constantin nyitotta meg azok sorát, kik ez ediktum példáján felbuzdulva, mindenfelől oly gazdagon ajándékozták meg az egyházat, hogy ez az idők folyamán tekintélyes birtoktömegekhez jutott.

Ami pedig a souverénitási jogát illeti, mely a tradíció szerint a Donatióban szintén befoglaltnék, meg kell jegyezni, hogy ezt a 321-iki edictum az egyházi birtokok részére nem biztosítja. Ehhez a joghoz csak néhány század mulva jutott az egyház, amikor Kis Pipin, a frankok királya 754-ben, II. István pápa uralkodása alatt az egyháznak ajándékozta a Rimini és Ancona között fekvő területet. A pápa világi uralma tulajdonképen ez időtől kezdődik.

I. Constantin 324-ben a keresztény vallást államvallássá tette és elismerte a keresztény hierarchiát; ő maga azonban csak 337-ben, röviddel halála előtt, tért át a keresztény hitre.

Sylvesternek, a kiváló orvosnak neve szintén nem ment feledésbe; megüljük annak emlékét évről-évre. Sylvester ugyanis 335-ben, december 31-én halt meg és ezt a napot az ő emlékére Sylvester napjának nevezik. Az orvosok, öntudatlanul bár, de kegyelettel viseltetnek a legnagyobb honoráriummal kitüntetett kollégájuk emléknepjé iránt, lévén az közvetetlen előidézője annak a nagy napnak, mely a legszebb reményekkel tölti el kebleiket és melynek felvirradását oly nehezen várják. Alig törlik ki ugyanis szemükből az egykori kollégájuk emléknepjának megünneplése folytán csak kis mértékben élvezett álmod, már halomszámra gyülik be mindenfelől a tengersok honorárium. Már tudniillik ahol gyülik!

Az 1848. előtti rendi diétáknak — s így az utolsó 47—48-nak is — nélkülözhetetlen s kimaradhatatlan staffage-a volt az akkori jurátusi és a megyei követek mellé osztott patvarista-ifjuság. Az fogta fel a tanácskozó termék minden gyújtó szavát és a szikráját s azok terjesztették s élesztették lángra. Képzeltető, minő hivatás várt reá a pozsonyi s utóbb a bécsi izgalmas márcziusi napok alatt! Csak fel kellett vetni a „nemzetörség” eszméjét s már testté vált az ige. Híre jött a bécsi aula ifjuságából alakult legiónak s legott szervezkedett a pozsonyi magyar ifjuság is. De közbiztonsági érdek is szólt e mozgalom mellé, mént az osztrák soldateszkának meggyült a baja Olaszországgal és Béccsel; minden rendelkezésre álló rendes katonaságnak másfelé akadt dolga. Mindjárt a mozgalom nagyarányu kitörése után Pozsonyból is kivonták a katonaság nagyrészt s szükség volt a rend fenntartásáról más módon gondoskodni, mert nemcsak az ezüst-huszasok tűntek el hirtelen a forgalomból, ami nagy zavart, izgalmat keltett, hanem a pozsonyi Getho-városrészt ellen is mindfenyegetőbb állást foglalt el a polgári lakosság. István főherceg és nádor táviratára a bécsi bank, a hirtelen szükség enyhítésére, küldött ugyan egy millió ezüstpénzt a kincstári hivatalhoz, ahol az osztrák papírpénzt be lehetett ezüstre váltani, de ez keveset segített a bajon, mert azt egy pár nap alatt úgy széthordták, hogy nyoma is alig maradt. Beváltották, széthordták, hogy aztán ismét eldugják. A sokféle katonai posztokat, őrségi állomásokat is pótolni kellett. Megalakult tehát gyorsan az első ma-

gyarországi nemzetörség, amelynek zömét, természetesen, a pozsonyi jurátus és patvarista s más ezeken kívül eső ifjuság alkotta, de beléolvadt a polgári-, iparos- és a kereskedői elem is. Négyülést hirdettünk s szervező-bizottság alakult, melynél önkéntesen lehetett beiratkozni. Ez az első nemzetörségi gárda csakhamar aztán mintegy ezer főre emelkedett. Gróf Zichy Ottó, egy katonaviselt főrendet, választottuk meg vezérnek, s ő századokra osztotta a sereget s rendszeres gyakorlatokat is tartott vele. Nem volt ez a gárda sem rendszeresen egyenruházva, sem hadi s tábort szolgálatokra felszerelve; csak karddal vagy szuronyos puskával kellett magát mindenkinek ellátni. Külön nemzetiszínű kórkárda és karjelvény volt az együvértartozóság jelvénye. A színe-javát persze a dietai ifjuság és a honorációrok alkották, akik mindannyian fekete attilát kócsagos kalpagot és kardot viseltek s mindig a tete-en marsoltak. Ahányszor az így rögtönözve megalakult gárda kivonult a gyakorló tere vagy onnan visszatért, az egész város kivonult üdvözlésére s elhalmozta lelkesezett éljenekkel. Szokatlan látvány volt is akkoriban s fellelkesítő a nagy közönségre.

A gárda, gróf Zichy Ottó ajánlatára, megválasztotta közfelkiáltással vezénylő tisztjeit, akiket a mánási, a követi s a szereplő ifjusági s polgári osztályból szemeltek ki. Ezt az első nemzetörséget nem a szigorú katonai fegyelem, hanem a becsületesség, a hazafiai kötelességtudás és a szabadság érzülete tartotta össze. Ha adták a parancsot gyülekezésre, egy szálíg megjelent mindenki s pontosan betöl-

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszról fordította SZABÓ ENDRE (54)

— Azt elképzelem — mondá Vjéra el-
tűnődve, s véletlenül Doronyinra tekintvén, el-
csodálkozott annak különös, féltékeny és zavart
arczifejezésén.

— Voltak nálam a kétségbeesésnek olyan
pillanatai — folytatta Doronyin — mikor min-
dent itt akartam hagyni s elmenni valahová...
talán Amerikába... A nép bizalmatlansága,
gyanakodása annak a népnek, amelyet az
ember úgy szeret, amelyet úgy szeretne se-
gíteni: ez a legszörnyűbb! S ilyenkor egyedül
lenni oly nehezen esik.

— De hiszen ön soha sincs egyedül,
mindig barátok, elvtársak környezik önt, —
mondá Vjéra, a téa-kanna fedelén dobogtatva.

— Igaz. Hanem ez azért mégis úgy van.
Ilyen pillanatban jól esnek közelebb álló szem-
élyekkel közölni gondolataimat.

Vjéra abban hagyta az ujjával való do-
bolást s fejét lehajtva, várta, hogy mit mond
még Doronyin.

De Doronyinnak — úgy látszik — nagyon
neheze esett a végzetes szavakat kimondani;
félleg elfordult és makacsul nézett le az
udvarra.

— Ivanycs Péter, parancsol még teát? —
kérdezte Vjéra.

— Nem, köszönöm, nem kérek.

— Póli is nemsokára megjön már, —
mondá Vjéra, inkább magának; odament a
szekrényéhez s nézte az ébresztő-óra számlá-
lapját.

Arcza szokatlanul égett. Nem is kellett
a kezével megtapintani, hogy erről meggyő-
ződjék, hanem azért hol egyik, hol másik
tenyerével tapintotta meg az arcát s
azt gondolta: „ugyan mitől ég úgy az én
arczom? hiszen most már elég hűs itt a
levegő?”

— Micsoda Pólit vár kegyed — kérdezte
Doronyin.

— Ulybna Paulát a tanulóársamat, aki-
vel lakom.

— Hát ő hol van?

— Az Operában.

Vjéra megint arczához emelte a kezét;
arcza roppantul lángolt s ezt bizonyosan észre
vette Doronyin is, de ez csak nézett le az ud-
varra s ezzel Vjéra nagyon meg volt elégedve.
Ha Doronyin visszafordul és reá néz, akkor ő
nagyon kényelmetlenül érezte volna magát:
ezt ő jól érezte. — Nem szóltak egy szót
sem, még csak egymásra sem néztek, azért
mégis órásmi történt, valamiben úgy meg-
egyeztek, valamit mind a ketten egyszerre úgy

tötötte a reabizott feladatot. Én, természetesen,
akkor szintén Pozsonyban művészkedett pályá-
társam: Zerdahelyi Edével együtt a feketeatillás,
bocsagos kalpagu s diszkardos közlegénység sorá-
ba tartoztam, valamint Kuthy Lajos. Lauka
Gusztáv, Lónyay Feri s Tallián Berczi is
velünk egy században volt, báró Podmaniczky
Frigyes volt a vezénylő főhadnagyunk, a leg-
szeretettreméltóbb s a legvállalóbb első nem-
zetőrségi tiszt, aminőt csak képzelni lehet.
Sokszor kijutott nekünk az ő kommandója alatt,
az éjjeli inspekcziós őrzésből a Gethóban s
más hasonlóan exponált városrészekben. Nem
egyszer kalandos incidensekben is volt részünk.
Pihenőre gyakran bevitte aztán az egész csa-
patot valamelyik külvárosi kávéházba s ilyenkor
ő volt a házigazda. Folyt a kávé, tea, puncs
és a knikebájn, akinek mi, és a mennyi
tetszett.

A gárda megalakulásától fogva a disz-
őrségek is annak a tagjaiból kerültek ki. Egy-
izben engem és Zerdahelyi barátomat a pri-
mári palotában székelő István főherceg ná-
dor lakásának előcsarnokába éjjeli párosdisz-
őrségnek rendeltek ki. Parádés egyenruhában,
kivont karddal lépdeltünk fel s alá, mikor a
főherceg meglehetősen későn tért haza. Szemet
szurt neki elegáns külsőnk és katonás tisztel-
gésünk.

Szívélyesen fogadta a tiszteigést és kér-
dezte, hogy mik vagyunk:

megértettek, hogy arra elhallgaltak, mert nem
tudták, hogy mit szóljanak, hogy viseljük ma-
gukat.

Doronyin szólalt meg először.

— Szergejevna Vjéra, én úgy megszok-
tam kegyedet, annyira becsülöm és... nos,
igen, becsülöm, tisztetem... hogy nekem na-
gyon nehezemre esnek, ha kegyeddel, bár na-
gyon ritkán is, nem találkozhatnám.

— Hát talán valahozá messzire akar tá-
vozni? — kérdezte Vjéra.

— Nem; nem arról van szó. Nem uta-
zom sehová, de a megszokás, vagy mi. Mihelyt
kegyeddel összejövök, mindjárt nem akaród-
zik még a faluba sem visszamenni.

— Itt elhallgatott s ezuttal még állhatatos-
sággal nézett le az udvarra. Vjéra is szótlá-
nul, mozdulatlanul ült, érezve, hogy vére egyre
erősebben zuhan az arczába.

Doronyin elkezdett nagy léptekkel fel s
alá járni, idegesen csipkedte a szakállát és
törtögte a homlokát.

— Ahogy lesz, úgy lesz, — mondá, meg-
állva Vjéra előtt és lángoló tekintettel nézve
arra — már ha kikerget is innen, Szergejevna
Vjéra, én mégis csak kimondom, hogy én sze-
retem kegyedet; ez az egész.

Erre gyorsan elfordult s megállva a szek-
rénynél, lekönnykölt arra, miközben arcját el-
födte a kezével.

Nyomasztó csend állott be. Vjéra lehaj-
tott fővel ült s az asztal-abrosz szögletét nézte,
mintha nagyon érdekelné az abrosz szögleté-
ben levő, elég eredeti szövethimzés; arca el-
halványult, lélegzete akadozott, hallotta: mily
hangosan dobog a szíve s lüktet a halántéka.

— Kegyed nem kerget el — szökt Dor-
onyin újra Vjéra felé fordulva — következő-
képp kegyednek nem kellemetlen az, amit
mondtam.

— Ugyan miért hajtánám el?

— Rokonszenvez kegyed én velem, bár
csak egy keveset is?

— Megszoktam és becsülöm önt.

— De nem szeret? ugy-e?

— De igen, szeretem, csak hogy nem úgy,
amint azt közönségesen értik — felelt Vjéra
— én úgy nem vagyok képes szeretni.

— Ah! Ugy! — szökt csendesen Dor-
onyin — tehát ha én azt indítványoznám, hogy
hagyjon fel az akadémiával s jöjjön velem:
kegyed ezt nem tenné meg?

— Nem.

— Következőképp nem szeret engem —
szökt Doronyin eltompult hangon s a szoba
másik szögletébe menve, leült egy székre.

— Ugy, ahogy ön akarná, én senkit nem
szeretek és nem is fogok szeretni — felelt
Vjéra — én nem tudok, nem bírok úgy sze-
retni. Mit tegyek, ha egyszer olyan a termé-

— Mind a ketten magyar zeneművészek
vagyunk, fenséges királyi herceg — feleltünk
majdnem egyszerre.

— Szép önkéntől — mondá nyájasan —
hogy felcserélik a lantot a karddal, ha felvált-
ják önöket s pihenőre térnek, szép melodikus
álmodat kívánok — mondta s ezzel felsietett
lakosztályába.

Ez az első nemzetőrség aztán, amelynek
a példájára alakult a többi, mind az egész or-
szágban, egészen a 48-iki törvények szentesi-
téséig (április közepéig) maradt együtt, amikor
is a nagyszámú sorkatonaság váltotta fel,
amelyet a szentesítési nagy ünnepekre hoz-
tak Pozsonyba. A pesti nemzetőrség volt a leg-
szélesebb s a legfegyvermezeibb alapon szer-
vezve. A megyei önkéntes nemzetőrségekből,
később a horvát, szerb s erdélyi lázadások ki-
törésekor rendes honvédsázlóaljok alakultak,
amelyek vitézül végig küzdöttek az egész sza-
badságharczat.

Szép, nagy s dicső emlékü idők! Akik
még élünk, mi öregek s visszagondolunk tör-
ténelmi nevezetességű eseményeire: letűnt
ifjúságunk lánghevetől kiárad a szívünk s fel-
dobog a keblünk, látva az országos lelkesedést
a felszázados jubileum pillanatában.

Az elhunyt s élő apák lelkesedése vezér-
relje a fiatalok és a későbbi unokákat!

Idősb Ábrányi Kornél.

szetem. Bocsásson meg Ivanycs Viktor, nem
akartam önt elkészeríteni, de ha egyszer nem
vagyok alkalmas a családi életre s nem is va-
gyakozom rá.

Doronyin felállt, hozzá ment Vjérahöz és
kezet nyújtott neki.

— Bocsásson meg — szökt — én na-
gyon is önző vagyok. Nem kellett volna kegye-
det ilyen kérelemmel háborgatnom. Kegyed nem
ebből a világból való. Végezze el az akadémiát,
aztán adjon az Isten kegyednek minden jót:
teljes szívemből kívánom.

S el kezdte a sapkáját keresni. Vjéra
levette azt a könyvtartóról és odaadta neki.

— Isten vele! — motyogott Doronyin
anélkül, hogy Vjérára nézett volna, és idege-
sen cibálta kezében a sapkát — Isten vele,
kedves Szergejevna Vjéra... Kegyed erő-
sebb, mint én, őh sokkal erősebb... Isten vele.

Hozzá akarta még tenni, hogy „örökre,
de eszébe jutott, hogy ez igen szentimentális
lett volna és nem is igaz, mert ki lehet afelől
bizonyos, hogyha „örökre elbucszuk valakitől,
nem találkozhatik-e azzal megint — kezet szo-
ritott hát Vjérával és gyorsan elment. Kiérve,
egészen egyedül érezte magát, érezte, hogy
mily drága volt neki Vjéra, hogy mit veszített
el abban. Sem a barátság, sem az egymás
becsülése nem pótolhatja az együtt való műkö-
dés jóleső érzetét. Mikor Vjérahöz ment, félt,
hogy azt fogja attól hallani, amit most csak-
ugyan hallott, de még mindig remélt más for-
dulatot. Most azonban reménye tönkre ment.
Életét örömtelenné, pusztának találta a célját,
amelyre törekedett, elérhetetlennek.

Hanem ez a hangulat nem sokáig tartott.
Amint közeledett a pétervári-oldalhoz, ahol a
már ismert házban most is, úgy mint régen,
összegyülekeztek az ő elvtársai s ma este is
igen érdekes gyűlési igérezett, Doronyin las-
sankint magához tért s régi energiáját vissza-
kapta.

(Folytatása következik.)

BLICKENSERFER

amer. gyors-írógép (klaviatur
rendszer, mint a Remington,
Hammond, Yost) a legujabb. A
létező összes rendszereket
felülmúlja tartósság és meg-
bizható gyors munka tekinte-
tében. Egyszerű, romolhatlan
szerkezet. Nincs festéksza-
lagja. Írása látható. 60%-al
olcsóbb,

824

SCHULHOF GYULA

V. ker., Váci-körut 80. sz.

A tavaszi és nyári idősakra
való tekintettel

Áruházam oly annyira van felhal-
mozva cipőárukkal, hogy képes
vagyok e tekintetben
minden kívánalomnak
eleget tenni. Árám oly ol-
csó, hogy valóban hámulates.

Férfiaknak.

Czugas cipő, egy darab pitting borból	8.—
Borjúbőr betétes cipő	3.20
Borjúbőr, keztübr-szárral, elegáns	3.30
Divatós barna színű, bergsteiger cipő	4.—
Divatós barna színű czugas cipő	4.—
Divatós színű barna borjúbőr, elől kapcsos cipő	4.35
Divatós zöld színű előlkapcsos cipő	4.50
Divatós színű barna félczipő	3.50
Szállaluk cipő, világosbőr vagy keztübr-szárral	4.20

Nőfielőknek.

Női lasztin czugas cipő, 16 cm. magas selyem czug	2.60
Zergabőr czugas cipő	5.—
Divatós színű barna fűzős angol cipő	3.20
Divatós színű barna gombos angol cipő	3.40
Divatós zöld színű előlkapcsos cipő	3.40
Női zergabőr gombos cipő 10—12 gomb magas 4. - írt szalon-lakkból	4.—
Divatós színű barna félczipő	2.40
Zergabőr regatta-cipő, kőni való	2.40
Lasztin regatta-cipő, kőni való	2.20
Óriási választék mindennemű divatos barna és zoldszíni, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzős-cipőben. - Vidéki rendelé- sek pontosan eszközöltenek több száz divatos ábrákkal ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel	623

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körut 6.

a New-York palotával szemben.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. márczius 13-án.

Main table containing market data for various securities, organized into sections: I. Államadósság, II. Más közkölcsonők, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ részv., VIII. Gözmalomok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különbféle váll. részv., XIII. Közleked. váll. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénz nemek, XVI. Váltók árfolyamai (látra), XVII. Határidőre kötött értékp. (Márczius hó végére), and XVIII. Lezároló árfolyamok 1898. n. márczius 9-évi.

A + el megjelölt értékpapiroknál, melyek felületén van az utolsó üzleti napra vonatkozólag ártétel.

színházak.

Budapest, Kedd, 1898. márczius 15-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlőstűnet 11. szám.

II. Rákóczy Ferencz fogsága.

Eredeti dráma 5 felvonásban. Irtá Szaglőti Ede.

Személyek: Zrínyi Ilona, Rákóczy Ferencz, Károly, Anánia, Kotonics, Lehmann, Olivier, P. Kuitelius, Graf Barcsenyi, Kristóf, Notárius, Jászai M., Szentlő, Szigeti I., Maróthy, Egressy, Mihály, Ivánfi, Vízvári, Szacsavay, Zilahy, Gabányi

Kezdeté 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Evi bérlés 46. Havi bérlés 10.

Hunyadi László.

Nagy opera 4 szakaszban. Zenéjét szerzette Erkel Ferencz. Szövegét irtá: Egressy B.

Személyek: V. László, Czillei Ulrik, Hunyadi László, Hunyadi Mátyás, Gara, nádor, Mária, leánya, Erzsébet, Rozgonyi, Kiss, Szendrő, Arányi, Gábor, N. Noy D., Blatterbauer, P. Powny I., Mihályi

Kezdeté 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

1848. (Hadak utja).

Látványos, zenés színmű, előjátékkal, 11 képen. A népszínházi bizottság megbízásából irtá és zenéjét szerzette Verő György. A nyitány, mely a népszínházi bizottság által hirdetett pályázaton első díjat nyert, irtá és vezényli: Barna István.

Személyek: Petőfi Sándor, Vasvári Pál, Irinyi József, Zakár Gergely, Egy ur, hölgy, Egy polgár, Egy hölgy, Graf Batthány, Graf Széchenyi, Kossuth, Dabó Mózés, Débor, György, Laszko, Eszter, Pistuka, Balta János, Antos plepános, Zakár, Kiriska, Anikó, Gergely, Gábor Áron, Pupa Mihók, Jeri, Bem, Honvédmagyar, Lubinszky, Szerdahelyi, Várnai, Kenedich, Ráritai M., Ujvári, Lukácsy, Ferenecz, Lendvai, Szirmai, Horváth V., Siposné, Szirmai, Raskó, Blaha L., Gyurki, Kiss M., Szabó A., Nemeth, M. Csatai, Kury Klara, Kenedich, Szerdahelyi, Tollagi, Ujvári, Vidor, Várnay

Kezdeté 7 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

Színházi műsorok a 21. oldalon.

Nagy körkép a szabadságharczról Bem és Petőfi

Nagy-Szeben bevételénél 1849. Megnyilik márczius hó 11-én. Aréna-ut 70. Városliget. 571

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyékot jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és Tsa szepességi vészon raktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11. WEKERLE kávéház

VII., Kerepesi-ut 70. szám. 1898. márczius hó 1-15-éi kezdve minden este magyar népdal- és zene-előadások

DANKÓ PISTA országgyűzete ismert dalköltő és zenevezető igazgatója alatt 16 tagból álló társulata.

Márczius 15-ike fényes megünneplése. 16-17. a műsorba a következő hazafias dalok vannak felvéve: 1. Hymnus. 2. Sár a Tisza sár a Duna (Ne sirj, ne sirj). 3. Talpra magyar, szavalt. 4. Kitáron reszkető karom. 12-1 éri HORVATH TONYI hírneves zenekara hangversenyez.

Tömeges látogatásért esedezik hazafias tisztelettel Szabó József, kávé.

Dr. ZIFFER gleichenbergi fürdőorvos belégzési intézete

orr-, garat-, gége- és mellbetegek ellen. Sóviz- és fenőfubelégzés külön fülékben. Pneumatikus kurák asthima ellen. Nyitva egész nap. 582

VIII. József-körut 10. szám.

AGATOL Szájviz Antisepticum a száj- és fogaknak 5 csepp elegendő.

Mindenütt kapható. Societé de produits hygiéniques. STAPLER & Co., Bécs, XVIII., Gentzgasse 27. Raktár: Dr. Egger Leó és Egger L. gyógytáraban a Nádor-hoz, Budapest, VI., Váci-körut 17. sz.

Kávéház-megnyitás.

Van szerencsém a n. 6. közönségnek D. tudomására hozni, hogy az általános ismert Borbás-féle kávéházat VII., Dohány-utca 40. Myár-utca sarkán

átvettem és „SABARIA” cím alatt márczius hó 15-én a szabadság 50-ik évforduló ünnepének napján ünnepélyesen megnyitott. Délután 3 óraker Pego Károly jászberényi kiltűs magyar nemzeti zenekara hangversenyez, 5 eredeti am. lekosztal, bel- és külföldi lapok (45 kr.) színház utáni souper (45 kr.) Buffet külön szobák. Szombathelyiek és a Dunántulak találkozóhelye. Egész éjjel nyitva. Számos látogatást kér

Geiszlinger Endre kávé-üzletvezető, a Balaton kávéház volt főpinczére és az Orleans kávéház volt üzletvezetője.

Még csak rövid ideig!

A még raktáronon lévő arany, ezüst- és ókszer-árak minden elfogadható áron eladatnak, ezért ne mulassza el senki ezen ritka alkalmat felhasználni,

LÁNG JÓZSEF VIII. Kerepesi-ut 8.

Large advertisement for Kohn Heilmann és Fiai, featuring a decorative border and various clothing items like Felöltők, Loden-öltöny, Kerékpár-öltönyök, Nadrágok, Zsolnay-Loden Havelok, and Gyermekeköltönyök with prices.

Advertisement for Stikarovszky J. featuring a decorative border and text about legal services and clothing, including 'Legelőcsőbb bevásárlási forrás szövetekre nézve' and 'Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 16. szám'.

Figyelem!

A legújabb javított, erősített magnetikus áramú villamos „Volta-kereszt” az összes eddigi készítményeket kétszeresen földimulja villamos erőben. Ezen magnetikus Volta-kereszt az egyedüli, amely bejött a természet-tudomány törvénye alapján van szerkesztve és alapos kipróbálás után a legvalóságosabb villamos elemet képez.

Az 1898. szám rajta van a kereszten és rajta van a borítékán is, rendelkezéni lehet tessék csak ideig kerül.

„Volta-Kereszt-Gallag”

Oly egyneknek, kik kereszettel nem bírnak, csillag alakban. Senkinek de különösen gyenge idegű és verszegény egyéneknek egy pillanatil sem volna szabad a villamos Volta-keresztet nélkülözni, ez szabályozza a vérkeringést, tisztítja a vért, elűzi az álmatlanságot, előmozdítja az étvágyat, edzi a teret.

„Volta-Kereszt”

Hölgyeknek főképp a havonta ismétlődő időben nagyon erős és zavaros ezen legújabb javított erősített áramú villamos Volta-kereszt hirdása; ez nekik valódi orvosi megújítás, mert azon nagy vesztésmentől, mely az ily időszakban már számtalan fiatal életnek pusztulását okozta.

Ezen erősített áramú villamos Volta-kereszt hasonlíthatatlanul jobb minőségűre fogja az összes eddigi gyártmányokat földimulja, ezért is kiemelkedik az 1898. számmal ellátott legújabb javított Volta-keresztet készítő körül. Ezen „Volta-Kereszt” határozottan a legjobb idegerősítő, mely felújítja a vért s megújítja a testet, pedig „egészséges lélek csakis egészséges testben létezhet”.

A legújabb javított villamos Volta-kereszt a test merekségét, de főképp a magnetikus villamos áramú köztudomány gyógyítja a következő betegségeket:
Gyenge idegű, neuralgia, ideggyengeség, álmatlanság, hideg láz, és lázok, hypochondria, diszkomodagá sáphát, asztma, merevség, görcs, arthritizálás, hebetesség, aranyer, gyomortáji, a tüdő, a köhögés, hirtelenség, fogfájás, hátfájás, felfázás, szívbetegség, kolika stb. stb.

Ismerjük, hogy a legújabb javított 1898. számmal jelölt „Volta-Kereszt” valamennyi más eddigi hasonlítványt fölmúl és csak egyedül az igazi.

Máris számos elismerőlevél és hála-irat érkezett be. Ára 1 ft 80 kr.; 2 ft előre beküldése mellett barmenve; utánvetéssel 20 kral több; hozzávaló különleges szalag 20 kr.

Egyedül megrendelési hely:

Tausig J.
Budapest,

VII., Csömöri-ut 23/a szám.
Viszontelárusítéknak megfelelő engedély.

Pénz-

kölcsön mindennemű értékpapírokra, sorsjegyekre a legolcsóbb kamatra (visszafizetés kisebb részletekben) kapható

WOHL J.
banküzletben Budapest,
Ferenc József-tér 3.
Diana-fürdő. 656

Előfizetések

és Hirdetések

felvételnek lapunk kiadó-hivatalában,
VIII., József-körút 65. szám

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Nég Színház	Magyar Színház
Szerda	A komédiások	—	—	A szabadság ünnepe. Melyiket a kilenc közül?	1848. Hadak utja	Arany-lakodalom
Csütörtök	A koronáért	Az apósok	A troubadour Babatündér	Coullisset ur	1848. Hadak utja	Arany-lakodalom
Péntek	Erzsébet királyné	Figaró lakodalma	—	A nőszabó	1848. Hadak utja	Arany-lakodalom
Szombat	Bölcs Náthán	Nézd meg az anyját	She	Trüby	1848. Hadak utja	Arany-lakodalom
Vasárnap d. u.	Medea	—	—	Szóke Katalin	A cigánybáró	Arany-lakodalom
Este	Foít, amely tisztít	—	A windsori vig nók	Champaudet állomás	1848. Hadak utja	Arany-lakodalom

! MA MEGJELENT! MEGLEPETÉS AZ EGÉSZ NEMZET RÉSZÉRE.

Laurenc Gyula igazgatótól: **Uj nemzeti díszmű!**

1848 1898

1848. márczius 15-ikének 50 esztendő évfordulója és örömnépe alkalmából alulírott engedve az írók és művészek, könyvkereskedők, valamint híres díszmunkáinak sok ezer előfizetői köréből hozzá érkező felszólításoknak, arra határozta el magát, hogy ezen czímen:

Szabadságharcunk emléke

Szerkesztette: **BOROSS YILMOS.**

egy **diszalbumot** ad ki, amely minden más ilyfajta diszkiadást el fog homályosítani. A kiállítás egészen sajátos, eredeti, mindeddig felül nem mult.

Legfinomabb műnyomás-papíron, a legremekebb képek, a legszebb betűnem, kifogástalanul és a legjobb festékek nyomtatva,

egy szóval, **oly nemzeti díszmunka, amely minden tekintetben, úgy tartalmát, mint kiállítását nézve, a hazai grafikai iparnak csak díszére válnak.**

Ez a diszalbum csak teljesen bekötve lesz kiadva, még pedig gyönyörű bekötési táblában, többszínű nyomással, aranyozással, ezüstözéssel és a honvédzászló nemzeti szelének sregélyezésével.

A rendkívül nagyszámú példányban megjelenő kiadás, amely legnagyobb részét határozott megrendelések által van fedezve, oly alacsony árnak megállapítását teszi lehetővé, hogy ezen diszalbum bárki által is könnyen megszerezhető.

Teljesen bekötve fényes diszkötésben csak 3 forint.

Tartalmaz 192 oldalt 100 táblával és körülbelül 280 illusztrációval.

A tartalom loyális és egy a szöveg, mint az illusztrációk tekintetében rendkívül értékes és jórészt eddig egészen ismeretlen. **A legkiválóbb írók és művészek, valamint Magyarország összes megyei és muzeumai működtek közre e könyv előállításánál.**

A szállítást a mű kiadója Schenk Ferenc könyvkereskedő cég Budapest. IV., Ujvilág-utca 17. sz., fogja eszközölni, a miért is minden megrendelés ezen ezéghöz intézendő.

Figyelmeztetés! Három forint előleges beháldás mellett küldi a portmentes **Laurenc Gyula,** egy példányt **Schenk Ferenc** könyvkiadó, Budapest, Ujvilág-u. 17.

Kiváló tisztelettel igazgató.

Ha beteg a nő

sok esetben a rendellenes vérzés egyedül okozója. Biztos sikerű gyógyszer ellene a **HYDRATIS LABDACSOX** ara 1 adag 2 ft 50 kr., fél adag 1 ft 50 kr.

Vértisztító hatású bujakóros s egyéb bajoknál páratlan hatású a **„Szorokhrom”** ára 1 üveg 3 ft, fél üveg 1 ft 60 kr. Epilepszia (rosszbetegség) idegesség, ideges szív- és főfájásoknál rendkívül hatással használják a **„Liquor contra epilepszia”**. Számos elismerő levél. 1 üveg 3 ft, fél üveg 1 ft 60 kr. — Egyedül készítője: **Váradi-féle gyógyszerár Szolyvahársfalva.**

Diszkrét betegségek ellen.

Páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmolegobben ajánlható.

Dr. Mitzger Tivadar

hydro-elektrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Teréz-körút 44. I. em.

Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejlt különféle legelhanyagoltabb bántalmak, makacs borbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily **nagyfoku gyengeségi állapotoknál az általam alkalmazott Kataphorese** gyógymód **összes gyógymódot hasonlíthatatlanul s messze felmúlja, a mennyiben** gyógyszerektől menten néhány nap alatt **gyökeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít.**

Intézetem a modern hygea és orvosi technika elsőrendű vívmányait nagyszabású gyógytermekkel van berendezve. Tapasztalt, biztos és gyors eredmények folyóan honorárium teljes gyógyulás után fizethető. Külön váróterem. Külön be- s kimenet. Rendelés naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 2-8-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik.

A „Tökéletesség”

teljesen ártalmatlan, föltétlenül biztos hatású, antiszeptikus és hygienikus

Hölgy-óvszer

(nem gummi) (644)

A ki boldogulni akar csakis ezt használja.

1 doboz (30 drb 2 ft) (használ. / Postadíj (12 drb 1.30) utasítás.) 20 kr.

Utánvét mellett 15 kral több.

Magyarors. főraktár. **FÜREDI L.** Bpest, VII., Ovoda-utca 24.

— Diskrét szétküldés. —

Viszontelárusítéknak engedély.

Sürgőnyozni: **Országos Telekintézet.** **Törvényhatóságilag engedélyezett intézet** **TELEFON.**

mindenféle ingatlanok, telkek, birtokok, házak és villák

a fővárosban, vidéken, valamint az ország minden részében eladatnak és vétetnek. Ugyisint az intézet eladja saját telkeit és ingatlanait. Eszközi a telkek és birtokok felosztását (parcellázását) és **csereüzletet** továbbá mindenemű **biztosítások**, valamint a **haszonbérleti szerződések** megkötését is.

Pénzkölcsön ingatlanokra, birtokokra, házakra, telkekre, váltókra és értékpapírokra eszközöltetik.

Bizományba veszi és eladja az összes gazdasági terményeket és vállalkozik vasutak és iparvállalatok létesítésére és finanszírozására.

Országos központi telek és birtok eladási és vételi intézet, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 19.

Müller Lajos, igazgató-tulajdonos.

Előleg az intézetnél nem fizetendő. Ezen előrendű intézet a maga nemében páratlan az országban, saját eszközeivel rendelkezik, az ország minden részében, valamint a külföldön is teljesen megbízható és szerkesztésekké bír, miért is föltétlenül bizalomra joggal tarthat igényt.

Ezernyolekszáz- Negyvennyolcz

A Magyar

Szabadságharcz Története

képekben.

Szerkesztette jeles írók és művészek közreműködésével

Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor.

ELKÉSZÜLT

ezen diszmű **1000 egykoru képpel**, kitűnő kézírások, nevezetes okmányok, kiáltványok s egyéb jellemző nyomtatásokkal a dicső idők érdekes erejének teljes gyűjteménye, mely a nagy korszak lefolyását hű képekben szemléltetően varázsolja elénk.

A képek időrendi sorrendben következnek egymásután, minden kép alatt magyarozó szöveggel, úgy hogy a munka ifjunak és öregnek egyaránt élvezetes olvasmányt nyújt.

A munka daczára rendkívül diszes voltának fölötte olcsó,

30 füzetnek 9 forint,

diszkötésben 12 frt az ára,

külön diszkiadás amerikai simított velin-papíron nyomva **15 frt.**

Megrendelhető füzetekben előfizetés útján és kötve utánvétellel vagy csekély **havi 1 frtos** részletre is.

Alanti rendelőlapot tessék levelezőlapra ragasztva a kiadóhivatalba beküldeni.

Az „Országos Hírlap” kiadóhivatala által megrendelem a mű kiadóitól Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaságtól az

Ezernyolekszáznegyvennyolcz

a magyar szabadságharcz képekben

ezimű diszművet füzve **30 füzetben 9 frt**, kötve diszkötésben **12 frt-ért**, ugyanaz amerikai simított papíron **15 frt-ért** és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve havonként **1 frtot** mindaddig a munka kiadóinak Budapesten fizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbízás útján (30 kr. postaköltség hozzászámítása mellett) beszédhetők.

Hely és kelet: Név és állás:

Az „Országos Hírlap” tek. kiadóhivatalának Budapest, József-körút 65. sz.

Rendelő-lap.

Alulírott ezennel megrendelem ily ezimű művet:

Ezernyolekszáznegyvennyolcz

a magyar szabadságharcz 1848/49-ben

Szerkesztik Jókai Mór, Bródy Sándor, Rákosi Viktor.

30 füzetben 30 krjával a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett:

Előfizetek és postautalványon beküldök:

6 füzetre frt **1.80** 24 füzetre frt **7.20**
12 „ **3.60** 30 „ **9.—**

Hely és kelet: Név és állás:

25 évi, részben katonaságnál, a budapesti és bécsi kórházakban, részben magánorvosi praxisban szerzett bő tapasztalatok után gyógyítja, legrövidebb idő alatt, lelkiismeretes alapossggal és biztos eredménnyel

Dr. Kajdacsy József

v. os. és kir. ezredorvos

a nemi betegségek elnevezése alatt összefoglalható valamennyi bántalmat, makacs nő- és bőrbetegségeket, gyengeségi állapotokat pedig az orvosi világ által legújában felkarolt és hatásában páratlan sikerül

Elektromassago

által.

Lakik: Budapest, V., Váci-körút 4.,

I. emelet. 413

Levelekre díjmentesen és kimerítően válaszol-tatik. Gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Rendelés naponta 9—4 óráig és este 7—8-ig

9410/VI—2. szám.

Borárverési hirdetmény.

A tarczali m. kir. vinczellér-iskola és a vele kapcsolatos telepek 1896. és 1897. évi termelésü borai folyó évi márczius hó 27-én délután 2 órakor kezdődő nyílt árverésen eladásra bocsáttatnak.

Az árverezők kötelesek a megvenni szándékolat borkészlet kikiáltási árának 5%-át az árverelés megkezdése előtt az alólirt igazgatóság kezelihez bánatpénzül lefizetni.

A borok minőség és termelési hely szerint csoportosítottan árvereztetnek el. Az egész eladó készlet mintegy 700 hl.; becsértéke hektoliterenként 16 és 65 forint között változik. A borok cukor, szesz és savtartalomra elemezve vannak. 338

Az árak hordó nélkül értendők; a hordók hektoliterje 2 frt 60 kr.-jával számítottak.

Az árverés megkezdése előtt írásbeli zárt ajánlatok is adhatók be, melyekhez szintén 5% bánatpénz csatolandó.

Az eladandó borok márczius hó 20-tól kezdve alólirt igazgatóságnál való egyszerű jelentkezés mellett előzőleg is megizlelhetők. Ugyanott bővebb felvilágosítások szerezhetők.

Tarczalon, 1898. évi február hóban.

A m. kir. vinczellér-iskola igazgatósága.

„Werböczy” könyvnyomda-részv.-társ.

kiadásában 650

(IV., Vármegye-utoza 11—13.) megjelent:

1848.

A szabadságharcz története

Világosig.

108 képpel illusztrált 70 oldalas füzet, mely a szabadságharcz történetét röviden, de annál érthetőbben magyarázza.

Ára 40 krajczár.

Megrendelhető a fentebbi címmel s 45 kr. előleges beküldése után bérmentve küldetik meg.

Antisepticus és hygienicus

HÖLGY-ÓVSZER.

Teljes biztos hatással használható kíméletes és nem kellene többé semminemű gyöngedelés és árthatmas gummi vagy spongya-táblák. 1 doboz (12 db) ára 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással. 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentve. Kárpát a feltalálónál:

László József gyógyszerésznel, Maros-Ujvár (Eroély). (189)

Budapesti főraktár: Altstädter J., Gyár-utoza 26. sz. Klein, VII., Aréna-utoza 58. szám. Gyors és díkret szétküldés